

**EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV 2004/17/
EÜ,**

31. märts 2004,

**millega kooskõlastatakse vee-, energeetika-, transpordi- ja
postiteenuste sektoris tegutsevate ostjate hankemenetlused**

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artikli 47
lõiget 2 ning artikleid 55 ja 95,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut, ⁽¹⁾

võttes arvesse majandus- ja sotsiaalkomitee arvamust, ⁽²⁾

võttes arvesse regioonide komitee arvamust, ⁽³⁾

toimides asutamislepingu artiklis 251 sätestatud korras, ⁽⁴⁾ vastavalt lepi-
tuskomitees 9. detsembril 2003 heakskiidetud ühistekstile,

ning arvestades järgmist:

- (1) Kuna nõukogu 14. juuni 1993. aasta direktiivi 93/38/EMÜ, millega kooskõlastatakse vee-, energeetika-, transpordi- ja telekommunikatsioonisektoris tegutsevate ostjate hankemenetlused ⁽⁵⁾, tehakse uusi parandusi, et arvestada ostjate ja ka ettevõtjate lihtsustamis- ja kaasajastamissoovidega, mida nad väljendasid oma vastustes komisjoni poolt 27. novembril 1996. aastal vastu võetud rohelisele raamatule, tuleks see direktiiv selguse huvides uuesti sõnastada. See direktiiv põhineb Euroopa Ühenduste Kohtu pretsedendiõigusel, eriti pretsedendiõigusel kriteeriumide valdkonnas, millega selgitatakse ostjate võimalusi asjaomase kogukonna vajaduste rahuldamiseks, sh ka keskkonnakaitse ja/või sotsiaalvaldkonnas, tingimusel, et need kriteeriumid oleksid seotud lepingu sisuga, ei annaks ostjatele piiramatut valikuvabadust, et neid selgesõnaliselt mainitaks ja et need vastaksid põhjenduses 9 nimetatud põhiprintsiipidele.
- (2) Üks tähtis põhjus neis sektorites lepingute sõlmimise korda kooskõlastavate reeglite kehtestamiseks on see, et riigiasutustel on palju erinevaid võimalusi nende ostjate mõjutamiseks, sealhulgas ka nende kapitalis osalemise ja esindatuse kaudu nende haldus-, juhtimis- ja järelevalveorganites.
- (3) Teine tähtis põhjus, miks on vaja kooskõlastada neis sektorites tegutsevate ostjate hankemenetlusi, on nende tegevusvaldkondade turgude suletud iseloom, mis on tingitud liikmesriikide antud erivõi ainuõigustest, mida rakendatakse kõnealust teenust pakkuvate võrkude varustamise ja käitamise suhtes.
- (4) Ühenduse õigusaktid, eriti nõukogu 14. detsembri 1987. aasta määrus (EMÜ) nr 3975/87 konkurentsireeglite rakendamiskorra

⁽¹⁾ EÜT C 29E, 30.1.2001, lk 112 ja EÜT C 203E, 27.8.2002, lk 183.

⁽²⁾ EÜT C 193, 10.7.2001, lk 1.

⁽³⁾ EÜT C 144, 16.5.2001, lk 23.

⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi aramus, 17. jaanuar 2002 (EÜT C 271 E, 7.11.2002, lk 64), nõukogu ühine seisukoht, 20. märts 2003 (ELT C 147 E, 24.6.2003, lk 137) ja Euroopa Parlamendi seisukoht, 2. juuli 2003 (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata). Euroopa Parlamendi 29. jaanuari 2004. aasta seadusandlik resolutsioon ja nõukogu 2. veebruari 2004. aasta otsus.

⁽⁵⁾ EÜT L 199, 9.8.1993, lk 84. Direktiivi on viimati muudetud komisjoni direktiiviga 2001/78/EÜ (EÜT L 285, 29.10.2001, lk 1).

▼B

kohta õhustranspordi ettevõtetes ⁽¹⁾ ja 14. detsembri 1987. aasta määrus (EMÜ) nr 3976/87 asutamislepingu artikli 85 lõike 3 kohaldamise kohta teatavat liiki kokkulepete ja kooskõlastatud tegevuse suhtes õhustranspordi sektoris ⁽²⁾, on mõeldud selleks, et tugevdada konkurentsi elanikkonnale õhustransporditeenuseid pakkuvate ettevõtete vahel. Seetõttu ei ole kohane rakendada seda direktiivi neile ettevõtetele. Ühenduse laevaliikluse konkurentsivõimet silmas pidades ei ole kohane allutada ka selles sektoris antavaid tellimusi selle direktiivi reeglitele.

- (5) Direktiivi 98/38/EMÜ reguleerimisala hõlmab praegu teatavaid lepinguid, mida sõlmivad telekommunikatsioonisektoris tegutsevad ostjad. Nagu on mainitud 25. novembri 1998. aasta neljandas ettekandes telekommunikatsioonimääruste elluviimise kohta, on selle sektori avamiseks vastu võetud seadusandlik raamistik. Sellega on kaasnenud tõhusa konkurentsi juurutamine sellesse sektorisse nii *de jure* kui ka *de facto*. Seda olukorda arvestades ja sellest olukorrast teavitamiseks on komisjon avaldanud loendi telekommunikatsiooniteenustest ⁽³⁾, mille võib juba praegu välja jätta kõnealuse direktiivi toimealast, arvestades kõnealuse direktiivi artiklit 8. 26. novembri 2001. aasta seitsmes ettekanne telekommunikatsioonialaste määruste elluviimise kohta kinnitab, et edusammud selles valdkonnas on jätkunud. Seetõttu pole enam vaja reguleerida selles sektoris tegutsevate ostjate hankeid.
- (6) Seetõttu pole enam vaja säilitada telekommunikatsioonialaste riigihangete nõuandekomiteed, mis moodustati nõukogu 17. septembri 1990. aasta direktiiviga 90/531/EMÜ vee-, energeetika-, transpordi- ja telekommunikatsioonisektoris tegutsevate ostjate hankemenetluste kohta ⁽⁴⁾.
- (7) Siiski on vaja jätkata telekommunikatsioonisektori arengu jälgimist ja seda küsimust uuesti vaadata, kui tehakse kindlaks, et kõnealuses sektoris ei ole enam tõhusat konkurentsi.
- (8) Direktiiv 93/38/EMÜ jätab oma reguleerimisalast välja telefoni-, teleksi-, mobiiltelefoni-, kutsungi- ja satelliiditeenuste hanked. Need jäeti välja arvestusega, et nimetatud teenuseid võis antud geograafilises piirkonnas sageli pakkuda ainult üks teenindaja, kuna seal polnud tõhusat konkurentsi ja oli antud eri- või ainuõigusi. Tõhusa konkurentsi sissetoomine telekommunikatsioonisektoris kaotab õigustuse sellisteks väljajätmisteks. Seepärast on vajalik lülitada selliste telekommunikatsiooniteenuste hanked käesoleva direktiivi reguleerimisalasse.
- (9) Et tagada vee-, energeetika-, transpordi- ja postiteenuste sektoris tegutsevate ostjate riigihangete avatust konkurentstile, on soovitatav koostada sätted, millega ühendus kooskõlastaks selliseid lepinguid, alates lepingute teatavast maksumusest. Selline kooskõlastamine põhineb nõuetel, mida võib tuletada EÜ asutamislepingu artiklitest 14, 28 ja 49 ning EURATOMi asutamislepingu artiklist 97, nimelt võrdse kohtlemise põhimõttel, mille üheks konkreetseks väljenduseks on mittediskrimineerimise põhimõte, vastastikuse tunnustamise, proportsionaalsuse ja läbipaistvuse põhimõtetel. Arvestades sellisest kooskõlastamisest puudutatud sektorite loomust, peaks kooskõlastamine, tagades nendest põhimõtetest kinnipidamise, moodustama heade äritavade raamistiku ja olema võimalikult paindlik.

⁽¹⁾ EÜT L 374, 31.12.1987, lk 1. Määrust on viimati muudetud määrusega (EÜ) nr 1/2003 (EÜT L 1, 4.1.2003, lk 1).

⁽²⁾ EÜT L 374, 31.12.1987, lk 9. Määrust on viimati muudetud 1994. aasta ühinemisaktiga.

⁽³⁾ EÜT C 156, 3.6.1999, lk 3.

⁽⁴⁾ EÜT L 297, 29.10.1990, lk 1. Direktiivi on viimati muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga nr 94/22/EÜ (EÜT L 164, 30.6.1994, lk 3).

▼B

Riigihangete puhul, mille maksumus on liiga väike selleks, et rakendada neile ühenduse kooskõlastamissätteid, on soovitatav pidada silmas Euroopa Ühenduste Kohtu pretsedendiõigust, mille järgi rakendatakse asutamislepingute ülalmainitud reegleid ja põhimõtteid.

- (10) Et tagada turu tegelikku avamist ja õiglast tasakaalustatust hanke-reeglite rakendamisel vee-, energeetika-, transpordi- ja postiteenuste sektoris, on vaja, et hõlmatud ettevõtted oleksid määratletud mingil muul alusel peale nende juriidilise staatuse. Seepärast peaks olema tagatud, et avalikus sektoris ja erasektoris tegutsevad ostjad ei rikuks võrdse kohtlemise põhimõtet. Asutamislepingu artikli 295 kohaselt on vaja ka tagada, et vara omandisuhete süsteemi reeglid oleksid kõigile ühetaolised.
- (11) Liikmesriigid peaksid tagama, et avalik-õigusliku isiku osavõtt pakumiste konkursist pakkujana lepingu saamiseks ei moonutaks konkurentsi eraõiguslike pakkujate suhtes.
- (12) Asutamislepingu artikli 6 järgi peavad keskkonnakaitse nõuded olema lõimitud ühenduse asutamislepingu artiklis 3 viidatud poliitika ja tegevuse kindlaksmääramisse ja teostamisse, eriti arvestades säästva arengu tagamise vajadust. Seepärast selgitab käesolev direktiiv, kuidas ostjad saavad kaasa aidata keskkonna kaitsmisele ja säästva arengu edendamisele, tagades samas võimaluse saada lepinguteks ettenähtud raha eest maksimaalselt väärtust.
- (13) Käesolev direktiiv ei piira kõlbluse, riikliku poliitika, avaliku julgeoleku, tervishoiu, inimeste ja loomade elu kaitsmiseks või taimestiku säilitamiseks ning säästva arengu tagamiseks vajalike meetmete võtmist või jõustamist tingimusel, et need meetmed vastavad asutamislepingule.
- (14) Nõukogu 22. detsembri 1994. aasta otsusega 94/800/EÜ, mis käsitleb nõukogu pädevusse kuuluvaid Euroopa Ühenduse nimel sõlmitavaid kokkuleppeid, mis saavutati mitmepoolsete kaubanduslääbirääkimiste Uruguay voores (1986–1994)⁽¹⁾ kiideti konkreetselt heaks WTO kokkuleppe valitsuse hangete kohta (edaspidi “kokkulepe”), mille eesmärgiks on luua mitmepoolne tasakaalustatud õiguste ja kohustuste raamistik riiklike lepingute sõlmimiseks, et saavutada maailma kaubanduse liberaliseerimine ja laienemine. Arvestades rahvusvahelisi õigusi ja kohustusi, mis lähevad ühendusele üle selle kokkuleppe vastuvõtuga, tuleb kokkuleppele alla kirjutanud kolmandate maade pakkujate ja toodete puhul rakendada selles kokkuleppes ette nähtud korda. Sel kokkuleppel ei ole otsest toimet. Selle kokkuleppega hõlmatud ostjad, kes järgivad käesolevat direktiivi ja rakendavad seda kokkuleppele alla kirjutanud kolmandate maade ettevõtjate suhtes, peavad seetõttu täitma kõnealust kokkulepet. Ühtlasi on asjakohane, et käesolev direktiiv tagaks ühenduse ettevõtjatele riigihangetes osalemiseks tingimused, mis oleksid täpselt sama soodsad kui kokkuleppele alla kirjutanud kolmandate riikide ettevõtjatele pakutavad tingimused.
- (15) Enne hankemenetluse käivitamist võivad ostjad tehnilise dialoogi korras taotleda või vastu võtta nõuandeid ja kasutada neid spetsifikatsioonide koostamisel, ent üksnes tingimusel, et sellistel nõuannetel ei ole konkurentsi välistavat toimet.
- (16) Arvestades ehitustööde hankelepingute suurt mitmekesisust, peaksid ostjad nägema ette lepingud projektide koostamiseks ja tööde teostamiseks, mida võib sõlmida kas eraldi või koos. Käesoleva direktiivi ülesandeks ei ole teha ettekirjutusi ühend- või eraldi lepingute sõlmimise kohta. Otsuse sõlmida eraldi või ühendleping peaksid tingima kvaliteedi- ja majanduskriteeriumid, mis võivad olla kindlaks määratud siseriiklikes õigusaktides.

⁽¹⁾ EÜT L 336, 23.12.1994, lk 1.

▼B

Lepingut võib pidada ehitustööde lepinguks ainult siis, kui selle sisu konkreetselt hõlmab XII lisas loetletud tööde teostamist, isegi kui leping hõlmab muude teenuste osutamist, mis on vajalikud nende tööde tegemiseks. Teenuste hankelepingud, eriti varahaldusteelise valdkonnas, võivad teataval asjaoludel sisaldada ka ehitustöid. Ent kui sellised tööd on lepingu peamise sisu suhtes kõrvalise tähtsusega ja võivad sellest tuleneda või seda täiendada, siis asjaolu, et sellised tööd on lepingusse lülitatud, ei õigusta lepingu kvalifitseerimist ehitustööde hankelepinguks.

Ehitustööde hankelepingu eeldatava maksumuse arvutamisel on sobiv võtta aluseks tööde endi maksumus ja ostjate poolt lepingutäitjate käsutusse antavate materjalide ning võimalike teenuste eeldatavad maksumused, kuivõrd need teenused või materjalid on vajalikud kõnealuste tööde teostamiseks. Käesolevas lõikes mõistetakse nende teenuste all teenuseid, mida ostjad osutavad oma personali kaudu. Teisest küljest, teenuste hankelepingute maksumuse arvutamine, olenemata sellest, kas need teenused antakse edaspidi lepingutäitja käsutusse ehitustööde teostamiseks või mitte, toimub teenuste hankelepingute puhul kehtivate reeglite järgi.

- (17) Teenuste valdkonda on käesoleva direktiivi menetluseeskirjade kohaldamiseks ja järelevalve tagamiseks kõige parem kirjeldada, jagades teenused liikidesse, mis vastavad ühtse klassifikatsiooni konkreetsetele rubriikidele, koondades need kahte lissasse: XVII A ja XVII B lisa, olenevalt nende puhul kehtivast režiimist. Mis puudutab XVII B lisas toodud teenuseid, siis käesoleva direktiivi asjaomased sätted ei tohiks mõjutada kõnealuse teenuse kohta kehtivate ühenduse erireeglite rakendamist.
- (18) Mis puutub teenuste hankelepingutesse, siis käesolevat direktiivi tuleb üleminekuperioodi jooksul täielikult kohaldada üksnes selliseid teenuseid käsitlevate lepingute suhtes, kus direktiivi sätted võimaldavad kasutada kõiki piiriülese kaubanduse suurendamise võimalusi. Muid teenuseid käsitlevaid lepinguid tuleb enne käesoleva direktiivi täieliku kohaldamise otsust selle üleminekuperioodi aja jooksul jälgida. Seoses sellega tuleb määrata kindlaks sellise jälgimise mehhanism. See mehhanism peaks samaaegselt tagama huvitatud isikute juurdepääsu asjakohasele teabele.
- (19) Tuleb vältida takistusi teenuste vabale osutamisele. Seepärast võivad teenuste osutajad olla kas füüsilised või juriidilised isikud. Käesolev direktiiv ei peaks siiski piirama ühenduse õigusega kooskõlas olevate siseriiklike normide kohaldamist, mis käsitlevad äri- ja kutsetegevuse tingimusi.
- (20) Pidevalt arendatakse edasi teatavaid uusi elektroonilisi hankemeetodeid. Sellised meetodid võimaldavad suurendada konkurentsi ja tõhustada riigihangete tegemist, kuna nende kasutamine võimaldab kokku hoida nii aega kui ka raha. Ostjad võivad kasutada elektroonilisi hankemeetodeid tingimusel, et need vastavad käesoleva direktiivi reeglitele ja võrdse kohtlemise, mittediskrimineerimise ja läbipaistvuse põhimõtetele. Seetõttu võib pakkuja esitatud pakkumine, eriti kui see esitatakse raamlepingu alusel või dünaamilise hankesüsteemi kasutamisel, kujutada endast tolle pakkuja teenuste elektroonilist kataloogi, kui pakkuja kasutab ostja poolt artikli 48 alusel valitud sidevahendeid.
- (21) Elektrooniliste hankesüsteemide kasutamise kiiret laienemist arvestades tuleks nüüd kehtestada sobivad eeskirjad, et ostjad saaksid täielikult kasutada selliste süsteemide võimalusi. Seda arvestades on vaja määratleda täielikult elektrooniline dünaamiline hankesüsteem tavaliste hangete jaoks ja kehtestada konkreetsed reeglid sellise süsteemi sisseviimiseks ja kasutamiseks, et oleks tagatud iga liituda sooviva ettevõtja õiglane kohtlemine. Igal ettevõtjal, kes esitab spetsifikatsioonile vastava näidispaakumise ja täidab valikukriteeriume, peab olema lubatud

▼B

liituda selle süsteemiga. Juba väljavalitud pakkujate nimekirja koostamise ja uutele pakkujatele liitumisvõimaluse andmisega lubab see hankemeetod saada ostjal praeguseid elektroonilisi võimalusi kasutades eriti laia pakkumiste vahemiku ja seega tagada raha parima kasutamise tänu laialdase konkurentsi tekitamisele.

- (22) Kuna elektrooniliste oksjonite kasutamine tõenäoliselt laieneb, siis tuleks sellistele oksjonitele anda kogu ühenduses kehtiv ühtne määratlus ja allutada need konkreetsetele reeglitele, tagamaks, et need toimuvad täielikus vastavuses võrdse kohtlemise, mittediskrimineerimise ja läbipaistvuse põhimõtetega. Selleks tuleb ette näha, et sellised elektroonilised oksjonid tegeleksid ainult selliste ehitustööde, asjade või teenuste hankelepingutega, mille puhul spetsifikatsioone saab täpselt kindlaks määrata. Konkreetsetel võib see kehtida just asjade, ehitustööde ja teenuste regulaarsete hankelepingute puhul. Samal eesmärgil peaks olema ka võimalik koostada elektroonilise oksjoni igas staadiumis pakkujate suhteline järjestus. Elektrooniliste oksjonite kasutuselevõtt võimaldab ostjail paluda, et pakkujad esitaksid uued, madalamad hinnad, ja lepingu sõlmimisel majanduslikult kõige soodsama pakkumise tegijaga saab parandada ka pakkumiste teisi koostisosade peale hindade. Et tagada läbipaistvuse põhimõtte täitmine, võivad elektroonilise oksjoni objektiks olla ainult sellised koostisosad, mida saab automaatselt hinnata elektrooniliste vahenditega, ostja sekkumise või hindamiseta, st need peavad olema kvantitatiivselt ehk arvude või protsentidega väljendatavad koostisosad. Teiselt poolt, pakkumiste sellised küljed, mis eeldavad kvantitatiivselt mitteväljendatavate koostisosade hindamist, ei peaks olema elektrooniliste oksjonite objektiks. Järelikult ei peaks elektrooniliste oksjonite objektiks olema teatavad ehitustööde ja teenuste hankelepingud, mille sisuks on intellektuaalse töö teostamine, näiteks ehitustööde projekteerimine.
- (23) Liikmesriikides on välja töötatud teatavad tsentraliseeritud hankemeetodid. On tellivad asutused, kes tegelevad hangete tegemise või lepingute/raamlepingute sõlmimisega ostjate eest. Hangete suurte koguste tõttu aitavad need meetodid suurendada konkurentsi ja tõhustada riiklike hangete tegemist. Seepärast tuleb anda ostjaid teenindavate hankivate keskorganite määratlus, mis kehtiks kogu ühenduses. Määratleda tuleks ka tingimused, mille põhjal võiks kindlaks teha, et ostjad, kes tellivad ehitustöid, asju ja/või teenuseid läbi hankivate keskorganite, täidavad käesoleva direktiivi nõudeid mittediskrimineerimise ja võrdse kohtlemise kohta.
- (24) Võtmaks arvesse liikmesriikide erinevaid asjaolusid, peaks liikmesriikidel olema lubatud valida, kas ostjad kasutavad tellivate keskorganite teenuseid, dünaamilisi hankesüsteeme või elektroonilisi oksjoneid, nagu need on määratletud ja reguleeritud käesoleva direktiiviga.
- (25) Sobivalt peab olema määratletud eri- või ainuõiguste põhimõte. Sellest määratlusest tuleneb asjaolu, et õigus kasutada võrkude, sadamate või lennuväljade ehitamiseks vara sundvõõrandamise või riigi kasutusse määramise menetlust või paigutada võrguseadmeid riigimaanteele, selle alla või kohale ei kujuta käesoleva direktiivi tähenduses iseenesest veel eri- või ainuõigust. Samuti ei tähenda tõsiasi, et ettevõtja varustab joogivee, elektri, gaasi või soojustega võrku, mida käitab ettevõtja, kellele liikmesriigi pädev asutus on andnud eri- või ainuõigused, iseenesest veel eri- või ainuõigust käesoleva direktiivi mõistes. Samuti ei saa eri- või ainuõigusteks lugeda liikmesriigi poolt ettevõtjate piiratud arvule objektivsete, proportsionaalsete ja mittediskrimineerivate kriteeriumide alusel mis tahes vormis, sh ka kontsessiooniga antud õigusi, mida võib kasutada iga huvitatud pool, kes täidab neid kriteeriume.

▼B

- (26) Ostjail on sobiv kohaldada veega seotud toimingute suhtes ühist hankemenetlust ja selliseid reegleid tuleks rakendada ka siis, kui käesoleva direktiivi mõistes tellivad asutused sõlmivad lepinguid vesiehitusprojektide, niisutuse, maakuivenduse või reovete puhastuse ja töötlemise projektide kohta. Ent kaubatarneteks soovitatud hankelepingute sõlmimise korda ei saa kasutada veehangete puhul, kuna vett tuleb hankida selle kasutuskoha lähedal asuvatest allikatest.
- (27) Direktiivi 93/38/EMÜ reguleerimisalast olid juba välja jäetud teatavad bussitransporditeenuseid pakkuvad ettevõtted. Sellised ettevõtted tuleks välja jätta ka käesoleva direktiivi reguleerimisalast. Et hoida ära paljusid üksnes konkreetse sektori jaoks mõeldud erikorra kehtestamise juhtumeid, peaks konkurentsiks avamise tagajärgede arvessevõtmise üldmenetlus kehtima kõigile bussitransporditeenuseid pakkuvatele ettevõtetele, keda pole jäetud välja direktiivi 93/38/EMÜ reguleerimisalast tolle direktiivi artikli 2 lõike 4 alusel.
- (28) Arvestades ühenduse postiteenuste edasist avamist konkurentsile ja tõsiasi, et neid teenuseid osutatakse tellivate asutuste, riigiettevõtete ja muude ettevõtete võrgu kaudu, peaksid postiteenuseid osutavate tellivate asutuste sõlmitavad lepingud olema allutatud käesoleva direktiivi eeskirjadele, sh artiklis 30 toodutele, mis, käitstes põhjenduses 9 viidatud põhimõtete rakendamist, loovad heade äritavade raamistiku ja võimaldavad suuremat paindlikkust, kui pakub Euroopa Parlamendi ja nõukogu 31. märtsi 2004. aasta direktiiv 2004/18/EÜ ehitustööde riigihankelepingute, asjade riigihankelepingute ja teenuste riigihankelepingute sõlmimise korra kooskõlastamise kohta⁽¹⁾. Käesoleva tegevuse määramisel on vaja arvesse võtta Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. detsembri 1997. aasta direktiivi 97/67/EÜ ühenduse postiteenuste siseturu arengut ja teenuse kvaliteedi parandamist käsitlevate ühiseeskirjade kohta⁽²⁾.

Postiteenuseid osutavad asutused, milline ka poleks nende juriidiline staatus, ei ole praegu allutatud direktiivis 93/38/EMÜ toodud eeskirjadele. Neil asutustel võtaks lepingute sõlmimise korra kooskõlla viimine käesoleva direktiiviga seepärast rohkem aega kui asutustel, kes on juba allutatud neile eeskirjadele ja kes peavad lihtsalt kohaldama oma korda paranduste arvestamiseks, mis tehakse käesoleva direktiiviga. Seepärast peaks olema lubatud lükata selle direktiivi rakendamist edasi, et anda lisaaega, mis on kooskõlla viimiseks vajalik. Arvestades selliste asutuste erinevat olukorda, peaks liikmesriikidel olema võimalik näha ette üleminekuperioodi käesoleva direktiivi rakendamisel postiteenuste sektoris tegutsevatele asutustele.

- (29) Lepinguid võib sõlmida nõuete täitmiseks mitmesuguste tegevuste puhul, mis võivad kuuluda erineva õigusrežiimi alla. Tuleks selgitada, et õigusrežiim, mida rakendatakse erinevaid tegevusi hõlmava üksiklepingu puhul, peaks arvestama eeskirju, mida rakendatakse lepingu peamiseks eesmärgiks oleva tegevuse puhul. Lepingu peamiseks eesmärgiks oleva tegevuse määramine võib põhineda nende nõuete analüüsil, mida konkreetne leping peab rahuldama ja mille on teinud ostja, et hinnata lepingu summa ja koostada pakkumiste konkursi dokumendid. Teatavatel juhtudel, nagu ühe seadme ostmise mingiteks tegevusteks, kusjuures pole võimalik saada teavet hindamiseks, milline on nende kasutusviiside suhteline sagedus, võib olla objektiivselt võimatu määrata, millise tegevuse jaoks see leping on peamiselt mõeldud. Tuleb näidata, milliseid reegleid sellistel puhkudel kohaldatakse.

⁽¹⁾ ELT L 134, 30.4.2004, lk 114.

⁽²⁾ EÜT L 15, 21.1.1998, lk 14. Direktiivi on viimati muudetud määrusega (EÜ) nr 1882/2003 (ELT L 284, 31.10.2003, lk 1).

▼B

- (30) Ühenduse rahvusvaheliste kohustuste täitmist piiramata on vaja lihtsustada selle direktiivi elluviimist, eriti piirmäärade lihtsustamisega ja selliste sätete rakendamisega kõigile ostjatele, olenevata nende tegutsemissektorist, mis käsitlevad osavõtjate teavitamist lepingute sõlmimise korda puudutavatest otsustest ja hanke-menetluste tulemustest. Edasi, valuutaliidu kontekstis tuleks need piirmäärad kehtestada eurodes sellisel viisil, mis lihtsustaks nende sätete rakendamist, tagades samas nendest piirmääradest kinnipidamise, mis kokkuleppes on toodud laenamise eriõigustes (SDRides). Selles kontekstis tuleks ette näha ka nende eurodes väljendatud piirmäärade perioodiline läbivaatamine, et neid vajadusel muuta, arvestamaks euro väärtuse võimalikku muutumist SDRi suhtes. Lisaks sellele peaksid ideekonkursside puhul rakendatavad piirmäärad olema võrdsed teenuste hankelepingute puhul rakendatavatega.
- (31) Tuleks ette näha juhud, mil on võimalik hoiduda kooskõlastamis-menetluse meetmete rakendamisest põhjustel, mis on seotud riigi julgeoleku või riigisaladusega, või seoses sellega, et tuleb rakendada erireegleid tulenevalt rahvusvahelistest kokkulepetest, mis on seotud sõjaväeüksuste paigutamisega, või reegleid, mis kehtivad rahvusvaheliste organisatsioonide puhul.
- (32) Käesoleva direktiivi kohaldamisest on asjakohane välja jätta teatavad teenuste, asjade ja ehitustööde hankelepingud, mis on sõlmitud sidusettevõtjaga, kelle põhitegevuseks on selliste teenuste osutamine või tarnete või ehitustööde tegemine sellele kontsernile, kuhu ta kuulub, mitte nende pakkumine turul. Samuti on asjakohane välja jätta teatavad teenuste, asjade ja ehitustööde hankelepingud, mis ostja sõlmib mitme ostja loodud ühissettevõt-tega käesolevas direktiivis määratletud tegevuseks, kui ostja ise on selle ühissettevõtte osa. Ent on vaja tagada, et see väljajätmine ei moonutaks konkurentsi nende ettevõtete või ühissettevõtete kasuks, mis on seotud ostjatega; on vaja näha ette sobivad reeglid, eriti selle osa ülempiiride kohta, mille ulatuses ettevõtted võivad saada oma käibe turult ja mille ületamisel nad kaotavad võimaluse lepingu sõlmimiseks hankekuulutusega, ühissettevõtete koosseisu kohta ja nende ühissettevõtete ning neid moodustanud ostjate vaheliste sidemete stabiilsuse kohta.
- (33) Teenuste puhul on kinnisvara omandamist või rentimist või õiguste omandamist sellisele varale käsitlevatel lepingutel erijooni, mille tõttu hankelepingute sõlmimise korda nende puhul kasutada ei saa.
- (34) Vahekohtu- ja lepitusteenuseid osutavad tavaliselt asutused või isikud, kes määratakse või valitakse viisil, mida ei saa hankelepingute sõlmimise korraga reguleerida.
- (35) Vastavalt kokkuleppele ei kuulu käesoleva direktiiviga hõlmatud finantsteenuste hulka lepingud, mis käsitlevad väärtpaberite või muude finantsdokumentide väljaandmist, ostu, müüki või üleandmist; konkreetselt on välja jätud ostjate tehingud raha või kapitali hankimiseks.
- (36) Käesolev direktiiv hõlmab teenuste osutamist ainult siis, kui see toimub lepingute alusel.
- (37) Vastavalt asutamislepingu artiklile 163 võimaldab uurimis- ja tehnoloogiaarendustegevuse soodustamine tugevdada ühenduse tööstuse teaduslikku ja tehnoloogilist alust ning teenuste hankelepingute avamine aitab saavutada seda eesmärki. Käesolevas direktiivis ei tuleks käsitleda teadus- ja arendusprogrammide kaasfinantseerimist: seepärast ei ole selle direktiiviga hõlmatud uurimis- ja arenduslepingud, välja arvatud juhul, kui lepingust saab kasu üksnes ostja, kes kasutab seda ise oma tegevuse jaoks, ja tingimusel, et ostja tasub osutatud teenuse eest täismahus.

▼B

- (38) Hoidmaks ära paljude, üksnes konkreetse sektori jaoks mõeldud erikordade vohamist, tuleks praegused erikorrad, mis on kehtestatud direktiivi 93/38/EMÜ artikliga 3 ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 1994. aasta direktiivi 94/22/EÜ (süsivesinike geoloogilise luure, uurimise ja tootmise lubade andmis- ning kasutamistingimuste kohta ⁽¹⁾) artikliga 12 perspektiivuuringuteks, maardlate otsimiseks ja süsivesinike tootmiseks ja mis hõlmavad ettevõtteid, mis kasutavad geograafilist piirkonda nafta, gaasi, kivisöe või muude tahkekütuste leiukohtade uurimiseks või nende tootmiseks, asendada üldmenetlusega, mis näeks ette otsest konkurentsile avatud sektorite väljajätmist. Siiski tuleb tagada, et see ei piiraks komisjoni 10. detsembri 1993. aasta otsust 93/676/EMÜ, mis näeb ette, et geograafiliste piirkondade kasutamist nafta või gaasi leiukohtade uurimiseks või tootmiseks Madalmaades ei käsitata nõukogu direktiivi 90/531/EMÜ artikli 2 lõike 2 punkti b alapunktis i kirjeldatud tegevusena ja et ostjate tegevust ei käsitata Madalmaades eri- või ainuõiguse kasutamisenä sama direktiivi artikli 2 lõike 3 punkti b tähenduses ⁽²⁾, ega komisjoni 30. mai 1997. aasta otsust 97/367/EÜ, mis näeb ette, et geograafiliste piirkondade kasutamist nafta või gaasi leiukohtade uurimiseks või tootmiseks Ühendkuningriigis ei käsitata nõukogu direktiivi 93/38/EMÜ artikli 2 lõike 2 punkti b alapunktis i kirjeldatud tegevusena ja et ostjate tegevust ei käsitata Ühendatud Kuningriigis eri- või ainuõiguse kasutamisenä sama direktiivi artikli 2 lõike 3 punkti b tähenduses ⁽³⁾, ega komisjoni 4. märtsi 2002. aasta otsust 2002/205/EÜ vastuseks Austria palvele, milles taotleti direktiivi 93/38/EMÜ artiklis 3 sätestatud erikorra kehtestamist ⁽⁴⁾, ega komisjoni otsust 2004/73/EÜ Saksamaa palve kohta, milles taotleti direktiivi 93/38/EMÜ artiklis 3 sätestatud erikorra kehtestamist ⁽⁵⁾.
- (39) Töö ja elukutse on kesksel kohal võrdsete võimaluste tagamisel kõigile inimestele ja aitavad loomida ühiskonda. Selles kontekstis aitavad kaitstud töökojad ja kaitstud tööhõiveprogrammid tõhusalt kaasa puudega inimeste loomimisele või taasloomimisele tööturule. Ent sellised töökojad võib-olla ei suuda saada tellimusi normaalse konkurentsi tingimustes. Järelikult on kohane ette näha, et liikmesriigid võivad reserveerida õiguse osaleda lepingute andmises sellistele töökodadele või reserveerida lepingute täitmise kaitstud tööhõiveprogrammidele.
- (40) Käesolev direktiiv ei peaks kehtima lepingutele, mille eesmärgiks on artiklites 3–7 mainitud tegevuse võimaldamine, ega ka ideekonkurssidele, mis korraldatakse sellise tegevuse läbiviimiseks, kui liikmesriigis, milles see tegevus toimub, on see vahetult avatud konkurentsile piiramata juurdepääsuga turgudel. Seetõttu on kohane tuua sisse kord, mida rakendatakse kõigis käesoleva direktiiviga hõlmatud sektorites ja mis võimaldaks võtta arvesse seda mõju, mida avaldab kas parajasti toimuv või tulevikus eesseev turu avamine konkurentsile. Selline kord peaks looma õiguskindluse asjaomastele ettevõtetele ja ka sobiva otsustamiskorra, tagades lühikese tähtaja jooksul ühenduse õiguse ühetaolise rakendamise selles valdkonnas.
- (41) Otsest avatust konkurentsile tuleks hinnata objektiivsete kriteeriumide alusel, võttes arvesse asjaomase sektori konkreetseid omadusi. Loetakse, et ühenduse asjaomaste õigusaktide, milles antud sektor või osa sellest avatakse, elluviimine ja rakendamine annab piisava aluse eeldamiseks, et kõnealusele turule on vaba juurdepääs. Sellised õigusaktid peaksid olema ära toodud lisas, mida komisjon võib ajakohastada. Ajakohastamisel võtab komisjon eriti arvesse võimalikku meetmete võtmist, millega

⁽¹⁾ EÜT L 164, 30.6.1994, lk 3.

⁽²⁾ EÜT L 316, 17.12.1993, lk 41.

⁽³⁾ EÜT L 156, 13.6.1997, lk 55.

⁽⁴⁾ EÜT L 68, 12.3.2002, lk 31.

⁽⁵⁾ ELT L 16, 23.1.2004, lk 57.

▼B

kaasneb sektorite, mille kohta käivat õigusakti pole veel märgitud XI lisas, nagu näiteks raudteetranspordi tõeline avamine konkurentsile. Kui vaba pääs mingile turule ei tulene ühenduse asjaomaste õigusaktide elluviimisest, siis tuleb tõendada, et pääs sellisele turule on vaba *de facto* ja *de jure*. Seejuures tuleb mingi direktiivi, nagu direktiiv 94/22/EÜ, mis avab teatava sektori konkurentsile, rakendamist liikmesriigi poolt teisele sektorile, nagu söetootmine, lugeda asjaoluks, mida tuleb arvestada artikli 30 kohaldamisel.

- (42) Hankijate poolt koostatavad tehnilised kirjeldused peaksid võimaldama avada riigihanke konkurentsile. Selleks peaks olema võimalik esitada pakkumisi, mis peegeldavad tehniliste lahenduste mitmekesisust. Seega peaks olema võimalik koostada tehnilised kirjeldused funktsionaalsete omaduste ja nõuete alusel ja kui viidatakse Euroopa standardile või selle puudumisel oma riigi standardile, siis peaksid ostjad vaatlema ka selliseid pakkumisi, mis põhinevad teistel samaväärsetel süsteemidel, vastavad ostjate esitatud nõuetele ja on ohutuselt samaväärsed. Samaväärsuse tõendamiseks peaks pakkujatel olema lubatud kasutada igasugust tõendusviisi. Iga otsust, et antud juhul pole tegu samaväärse lahendusega, peaksid ostjad suutma põhjendada. Ostjad, kes soovivad antud lepingu tehnilises kirjelduses kindlaks määrata keskkonnakaitselisi nõudeid, võivad tuua ära keskkonnakaitselised omadused nagu konkreetne tootmismeetod ja tootegruppide või teenuste keskkonnamõju. Nad võivad kasutada, kuid ei pea kasutama asjaomaseid spetsifikatsioone, mis on määratletud ökomärgistes nagu Euroopa ökomärgis, riiklikud või riikide grupi ökomärgised või muud ökomärgised, tingimusel, et märgise nõuded on koostatud teadusliku teabe põhjal ja kinnitatud korras, milles saavad osaleda huvitatud osapooled nagu riigiorganid, tarbijad, tootjad, turustajad ja keskkonnaorganisatsioonid, ning et märgise nõuded on kõigile huvitatud osapooltele kättesaadavad. Ostjad peaksid tehnilisi kirjeldusi esitades igal võimalusel arvesse võtma ka puuetega inimeste juurdepääsu või kõigile kasutajatele mõeldud kujunduse kriteeriume. Tehnilised kirjeldused peaksid olema antud selgesti, nii et kõik pakkujad teaksid, mida ostja poolt esitatud nõuded hõlmavad.
- (43) Et hoogustada keskmise suurusega ja väikeettevõtete kaasamist riigihangete tellimuste turule, on soovitatav lisada sätteid alltöövõtulepingute kohta.
- (44) Lepingu täitmise tingimused vastavad direktiivi nõuetele, kui nad pole ei otseselt ega kaudselt diskrimineerivad ja on toodud ära hankekuulutuses või spetsifikatsioonis. Konkreetselt võib nende eesmärgiks olla praktilise kutseõppe hoogustamine, eriliste kohanimisraskustega inimeste kindlustamine tööga, võitlus tööpuuduse vastu või keskkonna kaitsmine. Näiteks võib mainida nõudeid, mis kehtivad kogu lepingu täitmise vältel, et tuleb värvata pikaajalisi töötuid või korraldada väljaõpet töötutele või noortele, sisuliselt täita Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) põhiliste konventsioonide sätteid, kui selliseid sätteid pole võetud siseriiklikesse seadustesse, ja värvata rohkem puudega inimesi, kui nõuavad siseriiklikud õigusaktid.
- (45) Töötingimuste ja tööohutuse valdkondade siseriikliku ja ka ühenduse tasandi õigusnormid ja kollektiivlepingud kehtivad lepingu täitmise ajal tingimusel, et need reeglid ja nende kohaldamine vastavad ühenduse õigusele. Riigipiiri ületamise tingimustes, kus ühe liikmesriigi töötajad osutavad lepingu täitmiseks teenuseid teises liikmesriigis, sätestab Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 1996. aasta direktiiv 96/71/EÜ töötajate lähetamise kohta seoses teenuste osutamisega ⁽¹⁾ miinimumtingimused, mida vastuvõttev maa peab täitma seoses selliste lähetatud töötajatega.

(¹) EÜT L 18, 21.1.1997, lk 1.

▼B

Kui siseriiklikes seadustes on selle kohta sätteid, siis nende kohustuste mittetäitmist võib lugeda asjaomase ettevõtja rängaks üleastumiseks või eksimuseks professionaalse käitumise vastu, mistõttu see ettevõtja võidakse kõrvaldada lepingu andmise menetlusest.

- (46) Arvestades info- ja telekommunikatsioonitehnoloogia arengut ja seda, kuivõrd see lihtsustab lepingute avaldamist ja hankemenetluste tõhususe ja läbipaistvuse saavutamist, tuleb elektroonilised meetodid võrdsustada sidepidamise ja teabevahetuse traditsiooniliste vahenditega. Valitud vahendid ja tehnoloogia peavad olema võimalikult hästi ühilduvad teistes liikmesriikides kasutatavatega.
- (47) Elektrooniliste vahendite kasutamine säästab aega. Seetõttu tuleks elektrooniliste vahendite kasutamisel lühendada miinimumtähtaegu, ent tingimusel, et need vahendid on kooskõlas teabedastuse jaoks ühenduse tasandil ettenähtud konkreetse viisiga. Siiski on vaja tagada, et tähtaegade lühendamise kumulatiivne mõju ei viiks ülemäära lühikeste tähtaegade kehtestamiseni.
- (48) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. detsembri 1999. aasta direktiiv 1999/93/EÜ elektroonilisi allkirju käsitleva ühenduse raamistiku kohta⁽¹⁾ ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. juuni 2000. aasta direktiiv 2000/31/EÜ infoühiskonna teenuste teatavate õiguslike aspektide, eriti elektroonilise kaubanduse kohta siseturul (direktiiv elektroonilise kaubanduse kohta)⁽²⁾, peaksid käesoleva direktiivi kontekstis kehtima elektrooniliste vahenditega toimuva teabedastuse kohta. Riigihankemenetlused ja teenuste hankelepingu pakkumiste konkurssidele kohaldatavad reeglid nõuavad turvalisuse ja konfidentsiaalsuse kõrgemat taset, kui on nõutud kõnealustes direktiivides. Seetõttu peaksid pakkumiste, osavõtutsete ja plaanide ning projektide elektrooniliseks vastuvõtmiseks mõeldud seadmed vastama täiendavatele erinõuetele. Selleks tuleb kutsuda üles kasutama võimalikult sageli elektroonilisi allkirju, eriti täiustatud tehnoloogial põhinevaid elektroonilisi allkirju. Lisaks sellele võiks vabatahtlike akrediteerimisskeemide olemasolu moodustada soodsa raamistiku nende seadmete sertifitseerimisteenuste täiustamisele.
- (49) Hankelepingu sõlmimise menetlusest osavõtjaid on otstarbekas teavitada otsustest sõlmida raamleping või leping või loobuda menetlusest tähtaja jooksul, mis oleks piisavalt lühike, et mitte muuta võimatuks läbivaatusteatluste esitamist; see teave tuleks seepärast edastada võimalikult kiiresti ja üldiselt 15 päeva jooksul pärast otsuse tegemist.
- (50) Tuleks selgitada, et ostjad, kes kehtestavad valikukriteeriume avatud menetluse jaoks, peaksid seejuures lähtuma objektiivsetest eeskirjadest ja kriteeriumidest, nii nagu ka piiratud ja läbirääkimistega menetlustel peaksid valikukriteeriumid olema objektiivsed. Need objektiivsed eeskirjad ja kriteeriumid ei tarvitse tingimata tähendada kaalumise kasutamist.
- (51) Juhtudel, kus ettevõtja pakkumise kriteeriumide täitmiseks või kvalifikatsioonüsteemide kontekstis, oma kvalifikatsioonitaotluse toetamiseks väidab, et ta võib kasutada teiste ettevõtete majanduslikke, rahalisi või tehnilisi võimalusi, milline ka poleks tema ja kõnealuste ettevõtete juriidiline seos, on oluline võtta arvesse Euroopa Ühenduste Kohtu pretsedendiõigust. Kvalifikatsioonitaotluse toetamisel peab ettevõtja tõendama, et need võimalused on tegelikult tema käsutuses kogu kvalifikatsiooni kehtimise aja jooksul. Kvalifitseerimisega seoses võib ostja kindlaks määrata täitmisele kuuluvate nõuete taseme ja kui ettevõtja näiteks väidab end käsutavat teise ettevõtte rahalisi vahendeid,

⁽¹⁾ EÜT L 13, 19.1.2000, lk 12.

⁽²⁾ EÜT L 178, 17.7.2000, lk 1.

▼B

siis võib ta konkreetselt nõuda, et kõnealust ettevõtet peetaks vajadusel varaliselt vastutavaks nii koos kui ka eraldi.

Kvalifikatsioonisüsteemides tuleks kasutada objektiivseid eeskirju ja kriteeriume, mis võivad ostjate valikul puudutada ettevõtjate võimalusi ja/või süsteemiga hõlmatud ehitustööde, asjade või teenuste omadusi. Kvalifikatsiooni kontrollimiseks võivad ostjad viia läbi väljatöötatud teste, et hinnata asjaomaste ehitustööde, asjade või teenuste omadusi, eriti nende ühilduvust ja ohutust.

- (52) Kui hankelepingu sõlmimise menetluses või ideekonkursil osalemiseks nõutakse teatava kvalifikatsiooni tõendamist, siis kohaldatakse ühenduse eeskirju diplomite, tunnistuste ja muude kvalifikatsiooni tõendavate dokumentide vastastikuse tunnustamise kohta.
- (53) Kohastel juhtudel, kui ehitustööde ja/või teenuste laad õigustab keskkonnakaitsemeetmete või -skeemide rakendamist lepingu täitmise ajal, võidakse nõuda selliste meetmete või skeemide rakendamist. Keskkonnakaitsemeetmed, olenemata sellest, kas need on registreeritud ühenduse õigusaktides nagu määrus (EÜ) nr 761/2001 (EMAS)⁽¹⁾ või mitte, võivad näidata, et ettevõtja on tehniliselt suuteline lepingut täitma. Lisaks sellele tuleks aktsepteerida alternatiivina keskkonnakaitsemeetmete registreerimisele kui tõendusviisile ettevõtja kirjeldust, milliseid meetmeid ta võtab keskkonnakaitse samasuguse taseme tagamiseks.
- (54) Tuleb vältida riikliku lepingu sõlmimist ettevõtjatega, kes on osalenud kuritegelikus organisatsioonis, kes on tunnistatud süüdi korruptsioonis või pettuses, mis on kahjustanud Euroopa Ühenduste rahalisi huve, või rahapesus. Arvestades, et ostjatel, kui nad pole tellivad asutused ehk neil ei ole juurdepääsu vaieldamatutele tõenditele selle küsimuse kohta, on kohane lasta ostjatel endil valida, kas rakendada direktiivi 2004/18/EÜ artikli 45 lõikes 1 loetletud välistamiskriteeriume või mitte. Ostjatest tuleks seepärast kohustada ainult tellivaid asutusi rakendama artikli 45 lõiget 1. Vajadusel peaksid ostjad küsima taotlejatelt nende kvalifikatsiooni, laskma kandidaatidel või pakkumiste tegijail esitada asjakohased dokumendid ja kui neil on kahtlusi ettevõtjate isikliku olukorra suhtes, siis võivad nad paluda asjaomase liikmesriigi pädevate asutuste kaasabi. Sellised ettevõtjad tuleks jätta kõrvale kohe, kui telliv asutus on saanud teada, et asjaomase riigi seaduste põhjal on nende selliste süütegude kohta tehtud kohtuotsus, mis on jõustunud.

Kui siseriiklikes seadustes on olemas sellekohased sätted, siis keskkonnakaitsealaste või ebaseaduslikke kokkuleppeid lepingutes käsitlevate seaduste mittetäitmist, mille kohta on tehtud lõplik kohtuotsus või sellega samaväärne otsus, võib pidada ettevõtja professionaalset käitumist puudutavaks süüteks või rängaks üleastumiseks.

Töötajate võrdse kohtlemise alaseid nõukogu direktiive 2000/78/EÜ⁽²⁾ ja 76/207/EMÜ⁽³⁾ rakendavate siseriiklike õigusaktide mittetäitmist, kui selle kohta on tehtud lõplik kohtuotsus või sellega samaväärne otsus, võib pidada ettevõtja professionaalset käitumist puudutavaks süüteks või rängaks üleastumiseks.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. märtsi 2001. aasta määrus (EÜ) nr 761/2001 organisatsioonide vabatahtliku osalemise võimaldamise kohta ühenduse keskkonnajuhtimis- ja -auditeerimissüsteemis (EMAS) (EÜT L 114, 24.4.2001, lk 1).

⁽²⁾ Nõukogu 27. novembri 2000. aasta direktiiv 2000/78/EÜ, millega kehtestatakse üldine raamistik võrdseks kohtlemiseks töö saamisel ja kutsealale pääsemisel (EÜT L 303, 2.12.2000, lk 16).

⁽³⁾ Nõukogu 9. veebruari 1976. aasta direktiiv 76/207/EMÜ meeste ja naiste võrdse kohtlemise põhimõtte rakendamise kohta seoses töö saamise, kutseõppe ja edutamise ning töötingimustega (EÜT L 39, 14.2.1976, lk 40). Direktiivi on viimati muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga nr 2002/73/EÜ (EÜT L 269, 5.10.2002, lk 15).

▼B

- (55) Lepinguid tuleb sõlmida objektiivsete kriteeriumide alusel, mis tagavad läbipaistvuse, mittediskrimineerimise ja võrdse kohtlemise põhimõtetest kinnipidamise ja selle, et pakkumisi hinnatakse toimiva konkurentsi tingimustes. Selle tulemusel on kohane lubada ainult kahe kriteeriumi rakendamist: madalaim hind ja majanduslikult kõige soodsam pakkumine.

Võrdse kohtlemise põhimõttest kinnipidamise tagamiseks lepingute sõlmimisel on kohane sätestada pretsedendiõigusest tulenev kohustus, et tuleb tagada vajalik läbipaistvus, nii et kõik pakkujad oleksid mõistlikult teavitatud kriteeriumidest ja korrast, mida kasutatakse majanduslikult kõige soodsama pakkumise kindlakstegemiseks. Ostjad peavad seetõttu aegsasti ära näitama kriteeriumid, mille alusel leping antakse, ja suhtelised kaalud, mis omistatakse igale kõnealusele kriteeriumile, et pakkujad oleksid neist teadlikud oma pakkumiste ettevalmistamisel. Ostjad võivad lepingu andmise kriteeriumide kaalude näitamisest kõrvale kalduda siis, kui see on õigustatud, ja nad peavad suutma esitada põhjendused, kus ei saa kaalusid ette kindlaks määrata, eriti lepingu keerulisuse tõttu. Sellistel juhtudel peavad nad näitama ära kriteeriumide tähtsuse vähenemise järjekorra.

Kui ostjad otsustavad sõlmida lepingu majanduslikult soodsaima pakkumise teinuga, siis peaksid nad hindama pakkumisi, et määrata, milline neist pakub kõige rohkem väärtust raha eest. Selleks peavad nad määrama kindlaks majanduslikud ja kvaliteedikriteeriumid, mis peavad koos võimaldama määrata ostja jaoks majanduslikult kõige soodsama pakkumise. Nende kriteeriumide kindlaksmääramine sõltub lepingu objektist, sest nad peavad lubama hinnata iga pakkumise teostustaset lepingu eesmärgi seisukohast, nagu see eesmärk on määratletud tehnilistes kirjeldustes, ja määrata, kui palju on igas pakkumises raha eest saadavat väärtust. Võrdse kohtlemise tagamiseks peavad lepingu andmise kriteeriumid võimaldama pakkumisi objektiivselt võrrelda ja hinnata. Kui need tingimused on täidetud, võivad lepingu andmise majanduslikud ja kvalitatiivsed kriteeriumid, nagu keskkonnanõuete täitmine, võimaldada ostjal rahuldada asjaomase kogukonna vajadusi, nii nagu need on ära toodud lepingu spetsifikatsioonides. Samadel tingimustel võib ostja kasutada kriteeriume, mis on suunatud sotsiaalsete vajaduste rahuldamisele, eriti selleks, et võtta arvesse – nagu on määratletud lepingu spetsifikatsioonides – eriti ebasoodsas olukorras olevate inimgruppide, kelle hulka kuuluvad lepingu objektiks olevaid ehitustöid, asju või teenuseid saavad/kasutavad isikud, vajadusi.

- (56) Lepingu sõlmimise kriteeriumid ei tohi mõjutada siseriiklike sätete rakendamist, mis käsitlevad teatavate teenuste, nagu arhitektide, inseneride või juristide teenuste hüvitamist.
- (57) nõukogu 3. juuni 1971. aasta määrus (EMÜ, Euratom) nr 1182/71, millega määratakse kindlaks ajavahemike, kuupäevade ja tähtaegade suhtes kohaldatavad eeski rjad, ⁽¹⁾ peaks kehtima käesolevas direktiivis sisalduvate tähtaegade arvutamisel.
- (58) Käesolev direktiiv ei peaks piirama ühenduse või liikmesriikide praeguste rahvusvaheliste kohustuste täitmist ega asutamislepingu sätete, eriti artiklite 81 ja 86 rakendamist.
- (59) Käesolev direktiiv ei peaks piirama XXV lisas toodud tähtaegade, mille jooksul liikmesriigid võtavad üle ja viivad ellu direktiivi 93/38/EMÜ, rakendamist.
- (60) Käesoleva direktiivi rakendamiseks vajalikud meetmed tuleks vastu võtta vastavalt nõukogu 28. juuni 1999. aasta otsusele 1999/468/EÜ, millega kehtestatakse komisjoni rakendusvolituste kasutamise menetlused ⁽²⁾,

⁽¹⁾ EÜT L 124, 8.6.1971, lk 1.

⁽²⁾ EÜT L 184, 17.7.1999, lk 23.

▼B

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

SISUKORD

I JAOTIS	Lepingutele ja ideekonkurssidele rakendatavad üld-sätted
I peatükk	Põhitingimused
Artikkel 1	Mõisted
II peatükk	Hõlmatud tegevuste ja subjektide määratlemine
1. jagu	Subjektid
Artikkel 2	Ostjad
2. jagu	Tegevused
Artikkel 3	Gaas, soojusenergia ja elektrienergia
Artikkel 4	Vesi
Artikkel 5	Transporditeenused
Artikkel 6	Postiteenused
Artikkel 7	Nafta, gaasi, kivisöe ja teiste tahkekütuste leiukohtade uuringud või kaevandamine, sadamad ja lennuväljad
Artikkel 8	Ostjate loendid
Artikkel 9	Mitut tegevust hõlmavad lepingud
III peatükk	Üldpõhimõtted
Artikkel 10	Lepingute sõlmimise põhimõtted
II JAOTIS	Lepingute puhul kehtivad eeskirjad
I peatükk	Üldsätted
Artikkel 11	Ettevõtjad
Artikkel 12	Maailma Kaubandusorganisatsiooniga sõlmitud kokkulepete tingimused
Artikkel 13	Konfidentsiaalsus
Artikkel 14	Raamlepingud
Artikkel 15	Dünaamilised hankesüsteemid
II peatükk	Künnised ja kõrvaldamissätted
1. jagu	Künnised
Artikkel 16	Lepingukünnised
Artikkel 17	Meetodid lepingute, raamkokkulepete ja dünaamiliste hankesüsteemide eeldatava väärtuse arvutamiseks
2. jagu	Lepingud ja kontsessioonid ning erikorra alusel sõlmitavad lepingud
1. alajagu	
Artikkel 18	Kontsessioonid ehitustöödele ja teenustele
2. alajagu	Kõigi ostjate ja lepingutüüpide puhul kehtivad erandid
Artikkel 19	Lepingud, mis sõlmitakse edasimüügi või rentimise kohta kolmandatele isikutele
Artikkel 20	Lepingud, mis sõlmitakse muul eesmärgil kui direktiiviga reguleeritud tegevuse teostamiseks või sellise tegevuse teostamiseks kolmandal maal

▼B

Artikkel 21	Lepingud, mis on salastatud või nõuavad erilisi julgeolekumeetmeid
Artikkel 22	Rahvusvaheliste reeglite alusel sõlmitavad lepingud
Artikkel 23	Sidusettevõtte, ühissetevõtte või ühissetevõttes osalust omava ostjaga sõlmitavad lepingud
3. alajagu	Kõigile ostjaile, kuid üksnes teenuste hankelepingute puhul kohaldatavad erandid
Artikkel 24	Lepingud käesoleva direktiivi reguleerimisalast välja jäetud teenuste kohta
Artikkel 25	Ainuõiguse alusel sõlmitavad teenuste hankelepingud
4. alajagu	Ainult teatavatele ostjatele kohaldatavad erandid
Artikkel 26	Lepingud, mis teatavad ostjad sõlmivad vee hankimiseks ja energia või energia tootmiseks vajalike kütuste tarnimiseks
5. alajagu	Erikorra alusel sõlmitavad lepingud, sätted tellivate keskorganite kohta ja üldmenetlus otsese konkurentsi tingimustes
Artikkel 27	Erikorra alusel sõlmitavad lepingud
Artikkel 28	Reserveeritud lepingud
Artikkel 29	Tellivate keskorganite sõlmitavad lepingud ja raamlepingud
Artikkel 30	Tegevuse otsesele konkurentsile avatuse kindlakstegemise menetlus
III peatükk	Teenuste hankelepingute suhtes kohaldatavad eeskirjad
Artikkel 31	XVII A lisas loetletud teenuste hankelepingud
Artikkel 32	XVII B lisas loetletud teenuste hankelepingud
Artikkel 33	Segateenuste hankelepingud XVII A lisas loetletud teenuste ja XVII B lisas loetletud teenuste kohta
IV peatükk	Konkreetsed reeglid spetsifikatsioonide ja lepingudokumentide kohta
Artikkel 34	Tehnilised kirjeldused
Artikkel 35	Tehniliste kirjelduste edastamine
Artikkel 36	Variandid
Artikkel 37	Allhanked
Artikkel 38	Lepingute täitmise tingimused
Artikkel 39	Maksude, keskkonnakaitse, töökaitsealaste sätete ja töötingimustega seotud kohustused
V peatükk	Menetlused
Artikkel 40	Avatud, piiratud ja läbirääkimistega menetluse kasutamine
VI peatükk	Eeskirjad avaldamise ja läbipaistvuse kohta
1. jagu	Teadete avaldamine
Artikkel 41	Perioodilised eelteated ja teated kvalifitseerimissüsteemi olemasolu kohta
Artikkel 42	Hankekuulutusena kasutatavad teated
Artikkel 43	Lepingu sõlmimise teated

▼B

Artikkel 44	Teadete vorm ja avaldamisviis
2. jagu	Tähtajad
Artikkel 45	Osalemistaotluste ja pakkumiste vastuvõtmise tähtajad
Artikkel 46	Avatud menetlus: tehnilised kirjeldused, täiendavad dokumendid ja teave
Artikkel 47	Kutse esitada pakkumine või alustada läbirääkimisi
3. jagu	Teatamine ja teave
Artikkel 48	Teatamise kohta kehtivad eeskirjad
Artikkel 49	Kvalifitseerimise taotlejatele, kandidaatidele ja pakkujatele antav teave
Artikkel 50	Lepingute sõlmimise kohta säilitatav teave
VII peatükk	Menetluse läbiviimine
Artikkel 51	Üldsätted
1. jagu	Kvalifitseerimine ja kvalitatiivne valik
Artikkel 52	Haldus-, tehniliste ja finantstingimuste ning sertifikaatide, katsetuste ja tõendite vastastikune tunnustamine
Artikkel 53	Kvalifitseerimissüsteemid
Artikkel 54	Kvalitatiivse valiku tegemise kriteeriumid
2. jagu	Lepingu sõlmimine
Artikkel 55	Lepingu sõlmimise kriteeriumid
Artikkel 56	Elektrooniliste oksjonite kasutamine
Artikkel 57	Ebanormaalselt madalad pakkumised
3. jagu	Kolmandatest riikidest pärinevaid tooteid sisaldavad pakkumised ja suhted nende riikidega
Artikkel 58	Kolmandatest riikidest pärinevaid tooteid sisaldavad pakkumised
Artikkel 59	Suhted kolmandate riikidega ehitustööde, asjade ja teenuste hankelepingute alal
III JAOTIS	Ideekonkursside korraldamise eeskirjad
Artikkel 60	Üldsätted
Artikkel 61	Künnised
Artikkel 62	Väljajäetud ideekonkursid
Artikkel 63	Eeskirjad teatamise ja läbipaistvuse kohta
Artikkel 64	Teatamisvahendid
Artikkel 65	Ideekonkursside korraldamise ja osalejate ning žürii valimise eeskirjad
Artikkel 66	Žürii otsused
IV JAOTIS	Statistikaalased kohustused, täitevvolitused ja lõppsätted
Artikkel 67	Statistikaalased kohustused
Artikkel 68	Komitee töökord
Artikkel 69	Künniste läbivaatamine
Artikkel 70	Muudatused

▼B

Artikkel 71	Käesoleva direktiivi rakendamine
Artikkel 72	Järelevalvemehhanismid
Artikkel 73	Kehtetuks tunnistamine
Artikkel 74	Jõustumine
Artikkel 75	Adressaadid
I lisa	Ostjad gaasi või soojusenergia transpordi või jaotuse sektorites
II lisa	Ostjad elektrienergia tootmise, ülekande või jaotuse sektorites
III lisa	Ostjad joogivee tootmise, ülekande või jaotuse sektorites
IV lisa	Raudteeteeninduse valdkonna ostjad
V lisa	Linnarongi-, trammi-, trollibussi- või bussiteeninduse valdkonna ostjad
VI lisa	Ostjad postiteenuste sektoris
VII lisa	Ostjad nafta või gaasi leiukohtade uuringute ja kaevandamise sektorites
VIII lisa	Ostjad kivisöe ja teiste tahkete kütuste leiukohtade uuringute ja kaevandamise sektorites
IX lisa	Meresadama-, siseveesadama- või muu terminalivarustuse valdkonna ostjad
X lisa	Lennuväljaseadmestiku valdkonna ostjad
XI lisa	Artikli 30 lõikes 3 viidatud ühenduse õigusaktide loend
XII lisa	Artikli 1 lõike 2 punktis b toodud tegevuste loend
XIII lisa	Hanketeates avaldatav teave A. Avatud menetlus B. Piiratud menetlus C. Läbirääkimistega menetlus D. Dünaamilise hankesüsteemi puhul kasutatav lihtsustatud hanketeade
XIV lisa	Teave, mis avaldatakse teates kvalifitseerimissüsteemi olemasolust
XV A lisa	Teave, mis avaldatakse perioodilises eelteates
XV B lisa	Teave, mis avaldatakse teates perioodilise eelteate avaldamise kohta ostjaprofiilis, mida ei kasutata hankekuulutusena
XVI lisa	Teave, mis avaldatakse lepingu sõlmimise teates
XVII A lisa	Teenused artikli 31 tähenduses
XVII B lisa	Teenused artikli 32 tähenduses
XVIII lisa	Ideekonkursi teates avaldatav teave
XIX lisa	Teave, mis avaldatakse teates ideekonkursi tulemuste kohta
XX lisa	Avaldamist puudutav teave
XXI lisa	Teatavate tehniliste kirjelduste määratlused
XXII lisa	Artiklis 45 toodud tähtaegade koondtabel
XXIII lisa	Artikli 59 lõikes 4 viidatud rahvusvahelise tööõiguse

▼B

	sätted
XXIV lisa	Pakkumiste, osalemistaotluste, kvalifikatsioonitaotluste ja konkurssidel plaanide ning projektide elektrooniliseks vastuvõtmiseks mõeldud seadmetele esitatavad nõuded
XXV lisa	Ülevõtmis- ja kohaldamistähtjad
XXVI lisa	VASTAVUSTABEL

I JAOTIS**LEPINGUTELE JA IDEEKONKURSSIDELE RAKENDATAVAD ÜLDSÄTTED****I PEATÜKK*****Põhitingimused******Artikkel 1*****Mõisted**

1. Direktiivis kasutatakse käesolevas artiklis toodud mõisteid.
2.
  - a) *Asjade, ehitustööde ja teenuste hankelepingud* – kirjalikud rahaliste huvidega seotud lepingud, mis on sõlmitud ühe või mitme artikli 2 lõikes 2 nimetatud ostja ja ühe või mitme tarnija, töövõtja või teenuseosutaja vahel.
  - b) *Ehitustööde hankelepingud* – lepingud, mille eesmärgiks on reguleerida kas ehitustööde või nii projekteerimis- kui ka ehitustööde, mis seonduvad ühe tegevusega XII lisa tähenduses, või mõne töö tegemist või reguleerida mis tahes viisil töö korraldamist, vastavalt ostja poolt määratletud nõuetele. “Töö” tähendab üld- või tsiviilehitustööde tulemust tervikuna, mis on iseendast piisav majandusliku või tehnilise funktsiooni täitmiseks.
  - c) *Asjade hankelepingud* – muud lepingud peale punktis b viidatute, mille eesmärgiks on toodete ostmise, üürimise, rentimise või koos väljaostuvõimalusega või ilma liisimise reguleerimine.
 Lepingut, mille eesmärgiks on toodete tarnimise reguleerimine ja mis hõlmab kaasneva tööna ka kohaletoomis- ja paigaldamistööde reguleerimist, loetakse *asjade hankelepinguks*.
  - d) *Teenuste hankelepingud* – lepingud, mis pole ehitustööde ega asjade hankelepingud ja mille eesmärgiks on XVIII lisas nimetatud teenuste osutamine.
 Lepingut, mille eesmärkideks on nii tooted kui ka teenused XVII lisa tähenduses, käsitletakse teenuste hankelepinguna, kui kõnealuste teenuste väärtus lepingus ületab toodete väärtuse.
 Lepingut, mille eesmärgiks on teenused XVII lisa tähenduses ja mis sisaldab tegevusi XII lisa tähenduses, mis on aga lepingu eesmärgi suhtes üksnes kõrvalise tähtsusega, käsitletakse teenuste hankelepinguna.
3.
  - a) *Kontsessioon ehitustöödele* – samasugust tüüpi leping kui ehitustööde leping, välja arvatud asjaolu, et tasu tehtavate ehitustööde eest seisneb kas ainult õiguses kasutada seda tööd või sellises õiguses koos tasuga.

▼B

b) *Kontsessioon teenustele* – samasugust tüüpi leping kui teenuste hankeleping, välja arvatud asjaolu, et tasu teenuste osutamise eest seisneb kas ainult õiguses kasutada seda teenust või sellises õiguses koos tasuga.

4. *Raamleping* – leping artikli 2 lõikes 2 viidatud ühe või enama ostja ja ühe või enama ettevõtja vahel, mille eesmärgiks on kehtestada tingimused teatavas ajavahemikus sõlmitavate lepingute jaoks, eelkõige hindade ja vajadusel koguste osas;

5. *Dünaamiline hankesüsteem* – täielikult elektrooniline menetlus selleks, et hankida tavaliselt kasutatavaid tooteid või teenuseid, mis – nagu neid üldiselt turul pakutakse – vastavad ostja nõuetele; see menetlus on piiratud kestusega ja kogu oma kestusajal avatud igale ettevõtjale, kes rahuldab valikukriteeriume ja on esitanud spetsifikatsioonile vastava näidispankumise.

6. *Elektrooniline oksjon* – on korduvmenetlus, mis sisaldab elektroonilist vahendit uute, allapoole parandatud hindade ja/või pankumise teatavate komponentide uute väärtuste esitamiseks; seda tehakse pärast pankumiste esialgset täielikku hindamist automaatsete hindamismeetoditega, millega pankumised seatakse järjekorda. Järelkult ei saa elektrooniliste oksjonite objektiks olla teatavad teenuste ja ehitustööde hankelepingud, mille sisuks on intellektuaalse töö teostamine, näiteks ehitustööde projekteerimine.

7. *Töövõtja, tarnija või teenuseosutaja* – füüsiline või juriidiline isik või ostja artikli 2 lõike 2 punkti a või b tähenduses või selliste isikute grupp ja/või ettevõtjad, kes pakuvad turul vastavalt kas ehitustööde teostamist ja/või tööd, tooteid või teenuseid.

Termin *ettevõtja* katab võrdselt mõisteid töövõtja, tarnija ja teenusepakkuja. Seda kasutatakse üksnes lihtsustamise huvides.

Pakkuja on ettevõtja, kes esitab pankumise, ning *kandidaat* on isik, kes on taotlenud kutset piiratud või läbirääkimistega menetluses osalemiseks.

8. *Hankiv keskorgan* – telliv asutus artikli 2 lõike 1 punkti a tähenduses või telliv asutus direktiivi 2004/18/EÜ artikli 1 lõike 9 tähenduses, kes:

— hangib asju ja/või teenuseid ostjaile või

— sõlmib ehitustööde, asjade või teenuste riigihankelepinguid või raamlepinguid.

9. *Avatud, piiratud ja läbirääkimistega menetlused* – ostjate kohaldatavad hankemenetlused, mille käigus:

a) avatud menetlusel võib iga huvitatud ettevõtja esitada pankumise;

b) piiratud menetlusel võib iga ettevõtja taotleda osavõttu, ent ainult ostja poolt osalema kutsutud kandidaadid võivad esitada pankumise;

c) läbirääkimistega menetluse puhul ostja konsulteerib enda valitud ettevõtjatega ja peab ühe või mitmega neist läbirääkimisi lepingutingimuste suhtes.

10. *Ideekonkursid* – menetlused, mis võimaldavad ostjal omandada kavandi või projekti, mille valib välja žürii nende hulgast, mis on esitatud auhindadega või auhindadeta konkursile peamiselt linna või maakoha planeerimise, arhitektuuri, tsiviilehituse või andmetöötamise valdkonnas.

11. *Kirjalik või kirjalikult* – iga sõnadest või numbritest koosnev väljend, mida saab lugeda, reprodutseerida ja hiljem teatada. See võib sisaldada elektrooniliste vahenditega edastatavat ja säilitatavat teavet.

12. *Elektroonilised vahendid* – elektroonikaseadmete kasutamine selleks, et töödelda (sh digitaalselt tihendada) ja säilitada andmeid,

▼B

mida antakse üle, edastatakse ja võetakse vastu juhtmete või raadio teel, optiliste või muude elektromagnetiliste vahendite abil.

13. *Ühtne riigihangete klassifikaator (CPV) – teatmenomenklatuur*, nii nagu see on kinnitatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. novembri 2002. aasta määrusega (EÜ) nr 2195/2002 ⁽¹⁾ ühtse riigihangete klassifikaatori (CVP) kohta, mida rakendatakse riiklike lepingute puhul, tagades ekvivalentsuse teiste olemasolevate nomenklatuuridega.

Käesoleva direktiivi reguleerimisala erineval tõlgendamisel XII lisas loetletud CPV ja NACE nomenklatuuride võimalike erinevuste tõttu või XVII lisas loetletud CPV ja CPC (esialgse versiooni) võimalike erinevuste tõttu on ülimuslikud vastavalt NACE või CPC versioon.

II PEATÜKK

Hõlmatud tegevuste ja subjektide määramine

1. ja g u

Subjektid

Artikkel 2

Ostjad

1. Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) *Tellivad asutused* riik, piirkondlikud või kohalikud asutused, avalik-õiguslikud isikud ning ühest või mitmest kõnealusest asutusest või avalik-õiguslikust isikust koosnevad ühendused.

Avalik-õiguslik isik – iga isik:

- mis on asutatud üldistes huvides ega tegele tööstuse ega kaubandusega,
- mis on juriidiline isik ja
- mida põhiliselt finantseerivad riik, piirkondlikud või kohalikud asutused või muud avalik-õiguslikud isikud, või mille juhtimist need isikud kontrollivad, või millel on haldus-, juhtimis- või järelevalveorgan, millesse riik, piirkondlik või kohalik omavalitsus või teised avalik-õiguslikud isikud nimetavad üle poole liikmetest;

b) *riigi osalusega äriühingud* kõik institutsioonid, mille suhtes tellivad asutused võivad omandiõiguse, rahalise osaluse või neid ettevõtjaid reguleerivate eeskirjade alusel otseselt või kaudselt avaldada valitsevat mõju.

Eeldatakse, et tellivatel asutustel on ettevõtja suhtes valitsev mõju, kui need asutused otseselt või kaudselt:

- omavad enamust äriühingu märgitud kapitalist või
- kontrollivad enamust äriühingu käibelelastud aktsiatega määratud häältest või
- võivad määrata rohkem kui poole äriühingu haldus-, juhtimis- või järelevalveorganist.

2. Käesolevat direktiivi kohaldatakse ostjate suhtes, kes:

a) on tellivad asutused või riigi osalusega ettevõtted ja kes tegutsevad ühel artiklites 3–7 viidatud aladest;

⁽¹⁾ EÜT L 340, 16.12.2002, lk 1.

▼B

b) juhul, kui tegemist ei ole tellivate asutuste või riigi osalusega äriühingutega, tegutsevad ühes või mitmes artiklites 3–7 nimetatud valdkondadest või nende kombinatsioonidest ja kelle tegevuse aluseks on liikmesriigi pädeva asutuse antud eri- või ainuõigused.

3. Käesolevas direktiivis tähendavad *eri- või ainuõigused* õigusi, mis asjaomase liikmesriigi pädev asutus on seadus-, regulatiiv- või haldusaktiga andnud ja mille toime seisneb artiklites 3–7 määratletud tegevuste reserveerimises ühele või mitmele ettevõtjale ning mis oluliselt mõjutavad teiste ettevõtjate võimalusi sel alal tegutseda.

2. ja g u

Tegevused

*Artikkel 3***Gaas, soojusenergia ja elektrienergia**

1. Gaasi ja soojusenergia puhul kehtib käesolev direktiiv järgmistele tegevustele:

- a) niisuguste püsivõrkude pakkumine või käitamine, mille eesmärgiks on pakkuda elanikkonnale gaasi või soojusenergia tootmise, transpordi või jaotamisega seotud teenust, või
- b) gaasi või soojusenergia tarnimine sellistesse võrkudesse.

2. Kui muu ostja kui riigiasutus varustab üldkasutatavat teenust osutavaid võrke gaasi või soojusenergiaga, ei loeta seda lõike 1 punktis a hõlmatud tegevuseks, kui:

- a) asjaomase ettevõtja gaasi või soojusenergia tootmine on muu kui käesoleva artikli lõigetes 1–3 või artiklites 4–7 hõlmatud tegevuse vältimatuks tagajärjeks, ning
- b) üldkasutatavate võrkude varustamise eesmärk on ainult kõnealuse toodangu majanduslik eksploateerimine ja see ei ületa 20 % üksuse käibest, võttes arvesse kolme eelneva aasta, käesolev aasta kaasa arvatud, keskmist.

3. Elektrienergia puhul kehtib käesolev direktiiv järgmistele tegevustele:

- a) niisuguste püsivõrkude pakkumine või käitamine, mille eesmärgiks on pakkuda elanikkonnale elektrienergia tootmise, transpordi või jaotamisega seotud teenust,
- b) elektrienergia tarnimine sellistesse võrkudesse.

4. Kui muu ostja kui riigiasutus varustab üldkasutatavat teenust osutavaid võrke elektrienergiaga, ei loeta seda lõikega 3 hõlmatud tegevuseks, kui:

- a) asjaomase ettevõtja elektrienergia tootmine toimub seetõttu, et elektrienergia kasutamine on vajalik muu kui käesoleva artikli lõigetes 1–3 või artiklites 4–7 hõlmatud tegevuse jätkamiseks, ning
- b) üldkasutatavate võrkude varustamine sõltub ainult ettevõtja omatarbimisest ja pole ületanud 30 % ettevõtja summaarsest energiatootmisest, võttes arvesse kolme eelneva aasta, käesolev aasta kaasa arvatud, keskmist.

*Artikkel 4***Vesi**

1. Käesolev direktiiv kehtib järgmistele tegevustele:

▼B

- a) niisuguste püsivõrkude pakkumine või käitamine, mille eesmärgiks on pakkuda elanikkonnale joogivee tootmise, transpordi või jaotamisega seotud teenust, või
  - b) joogivee tarnimine sellistesse võrkudesse.
2. Käesolevat direktiivi kohaldatakse ka selliste lepingute või ideekonkursside suhtes, mida sõlmivad või korraldavad ostjad, kes tegutsevad lõikes 1 nimetatud tegevusvaldkonnas ja mis:
- a) on seotud vesiehitusprojektide, niisutuse või maakuivendusega, tingimusel, et joogivee tarne moodustab üle 20 % nimetatud projektide, niisutus- või kuivendustööde käigus saadava vee kogumahust, või
  - b) on seotud reovee puhastuse ja töötlemisega.
3. Kui muu ostja kui riigiasutus varustab üldkasutatavat teenust osutavaid võrke joogiveega, ei loeta seda lõikega 1 hõlmatud tegevuseks, kui:
- a) asjaomase ettevõtja joogivee tootmine toimub seetõttu, et selle joogivee kasutamine on vajalik muu kui artiklites 4–7 hõlmatud tegevuse jätkamiseks, ning
  - b) üldkasutatavate võrkude varustamine sõltub ainult ettevõtja omatarbimisest ja pole ületanud 30 % ettevõtja summaarsest joogivee tootmisest, võttes arvesse kolme eelneva aasta, käesoleva aasta kaasa arvatud, keskmist.

*Artikkel 5***Transporditeenused**

1. Käesolevat direktiivi rakendatakse tegevustele, mis on seotud niisuguste võrkude pakkumise või käitamisega, mis pakuvad elanikkonnale teenust raudtee-, automaatsüsteemide-, trammi-, trollibussi-, bussi- või kaabeltranspordi valdkonnas.

Veeteenuste puhul loetakse, et võrk on olemas siis, kui teenust osutatakse vastavalt liikmesriigi pädeva asutuse kehtestatud tingimustele, nagu näiteks teenindatavaid liine, pakutavat läbilaskevõimet või teenindussagedust käsitlevad tingimused.

2. Käesolevat direktiivi ei kohaldata elanikkonnale bussitransporditeenuseid pakkuvatele ettevõtetele, mis olid direktiivi 93/38/EMÜ reguleerimisalast välja jäetud kõnealuse direktiivi artikli 2 lõike 4 põhjal.

*Artikkel 6***Postiteenused**

1. Käesolev direktiiv kehtib tegevustele, mis on seotud postiteenuste või lõike 2 punktis c toodud tingimustel muude teenuste osutamisega.

2. Piiramata direktiivi 97/67/EÜ kohaldamist, kasutatakse käesolevas direktiivis järgmisi mõisteid:

a) *postisaadetus*: igasuguse kaaluga adresseeritud saadetus valmiskujul, milles teda edasi toimetatakse. Lisaks kirjasaadetistele võivad postisaadetiste hulka kuuluda näiteks raamatud, kataloogid, ajalehed, perioodikaväljaanded ja igasuguse kaaluga postipakid, mis sisaldavad kaubandusliku väärtusega või väärtuseta kaupu;

b) *postiteenused*: teenused, mis koosnevad postisaadetiste kogumisest, sortimisest, sihitamisest ja kättetoimetamisest. Nende teenuste hulka kuuluvad

— *reserveeritud postiteenused* – postiteenused, mis on reserveeritud või mida võib reserveerida direktiivi 97/67/EÜ artikli 7 alusel;

▼B

— *muud postiteenused* – postiteenused, mida ei või reserveerida direktiivi 97/67/EÜ artikli 7 alusel, ning

c) *muud teenused peale postiteenuste*: teenused järgmistes valdkondades

— postiteenistuse korraldamise teenused (teenused, mis eelnevad ja järgnevad lähetamisele, nagu *postiruumi töö korraldamise teenused*);

— lisandväärtusega teenused, mis on seotud ja mida täielikult teostatakse elektrooniliste vahenditega (sealhulgas šifreeritud dokumentide turvaline edastamine elektrooniliste vahenditega, aadressihalduse teenused ja tähitud elektroonilise posti edastamine);

— postisaadetistega seotud teenused, mida pole lülitatud punkti a alla, nagu otsepostitused, millel pole aadressi;

— finantsteenused, nagu määratletud XVII A lisa kategooria 6 all ja artikli 24 punktis c ja mis hõlmavad konkreetset postirahakaarte ja posti žiirülekandeid;

— filateeliateenused ning

— logistikateenused (teenused, milles on ühendatud füüsiline kätetoimetamine ja/või ladustamine ning teised postiga mitteseotud funktsioonid),

tingimusel, et selliseid teenuseid pakub ettevõtja, kes pakub ka postiteenuseid punkti b esimese või teise taande tähenduses, ja et artikli 30 lõikes 1 toodud tingimused pole täidetud nende taanete alla kuuluvate teenuste puhul.

*Artikkel 7***Nafta, gaasi, kivisöe ja teiste tahkekütuste leiukohtade uuringud või kaevandamine, sadamad ja lennuväljad**

Käesolev direktiiv kehtib tegevustele, mis on seotud geograafilise piirkonna kasutamisega:

a) nafta, gaasi, kivisöe ja muude tahkekütuste leiukohtade uurimiseks või nende tootmiseks, või

b) lennuvälja-, meresadama- või siseveekogude sadamateenuste või muude terminaliteenuste osutamine ettevõtjatele, kes teevad vedusid õhu-, mere- või siseveeteede kaudu;

*Artikkel 8***Ostjate loendid**

I–X lisas on toodud mitteammendavad loendid ostjatest käesoleva direktiivi tähenduses. Liikmesriigid teatavad komisjonile perioodiliselt kõigist muudatustest nendes loendites.

*Artikkel 9***Mitut tegevust hõlmavad lepingud**

1. Mitut tegevust hõlmav leping vastab eeskirjadele, mida rakendatakse lepingu peamiseks eesmärgiks oleva tegevuse puhul.

Ent valikut, kas sõlmida üks leping või mitu eraldi lepingut, ei tohi teha eesmärgiga viia leping välja käesoleva direktiivi või direktiivi 2004/18/EÜ, kus see on asjakohane, reguleerimisalast.

2. Kui ühte tegevust, milleks leping on mõeldud, reguleerib käesolev direktiiv ja teist ülalnimetatud direktiiv 2004/18/EÜ ja kui on objektiivselt võimatu kindlaks määrata, milliseks tegevuseks leping on peamiselt

▼B

mõeldud, siis sõlmitakse leping vastavalt ülalnimetatud direktiivile 2004/18/EÜ.

3. Kui ühte tegevust, milleks leping on mõeldud, reguleerib käesolev direktiiv ja teist ei reguleeri ei käesolev direktiiv ega ülalnimetatud direktiiv 2004/18/EÜ ja kui on objektiivselt võimatu kindlaks määrata, milliseks tegevuseks leping on peamiselt mõeldud, siis sõlmitakse leping vastavalt käesolevale direktiivile.

III PEATÜKK***Üldpõhimõtted****Artikkel 10***Lepingute sõlmimise põhimõtted**

Ostjad kohtlevad ettevõtjaid võrdselt ja mittediskrimineerivalt ning toimivad läbipaistval viisil.

II JAOTIS**LEPINGUTE PUHUL KEHTIVAD EESKIRJADI****I PEATÜKK*****Üldsätted****Artikkel 11***Ettevõtjad**

1. Kandidaate või pakkujaid, kellel on nende asukohaliikmesriigi seaduste alusel õigus kõnealust teenust osutada, ei tohi tagasi lükata üksnes seetõttu, et selle liikmesriigi seaduste alusel, kus leping sõlmitakse, peaksid nad olema kas füüsilised või juriidilised isikud.

Ent teenuste, ehitustööde ning asjade hankelepingute puhul, mis hõlmavad lisaks ka kohaletoomis- ja paigaldamistöid, võidakse juriidilistelt isikutelt nõuda, et nad näitaksid oma pakkumises või osalemistaotluses nende isikute nimed ja asjakohase kutsekvalifikatsiooni, kes vastutavad kõnealuse lepingu täitmise eest.

2. Ettevõtjate rühmad võivad esitada pakkumisi või esitada end kandidaatideks. Ostjad ei või nõuda, et need rühmad võtaksid pakumise või osalemistaotluse esitamiseks mingi konkreetse juriidilise vormi; ent välja valitud rühmalt võidakse seda nõuda, kui temaga on sõlmitud leping, ja sel määral, kuivõrd see vormi muutmise on vajalik lepingu rahuldavaks täitmiseks.

*Artikkel 12***Maailma Kaubandusorganisatsiooniga sõlmitud kokkulepete tingimused**

Kui ostjad sõlmivad lepinguid, siis rakendavad liikmesriigid oma suhtes sama soodsaid tingimusi kui need, mida nad võimaldavad kolmandate maade ettevõtjatele kokkuleppe täitmiseks. Selleks konsulteerivad liikmesriigid üksteisega riigihankelepingute nõuandekomitees meetmete suhtes, mida tuleb võtta kokkuleppe järgi.

▼B*Artikkel 13***Konfidentsiaalsus**

1. Huvitatud ettevõtjatele tehniliste kirjelduste esitamisel, ettevõtjate kvalifitseerimisel ja valimisel ning lepingute sõlmimisel võivad ostjad esitada nõudeid nende avaldatava teabe konfidentsiaalsuse tagamiseks.
2. Piiramata käesoleva direktiivi sätteid, eriti neid, mis puudutavad sõlmitud lepingute avaldamise ja kandidaatidele ning pakkujatele teabe andmisega seotud kohustusi, mis on toodud artiklites 43 ja 49, ja vastavalt selle riigi seadustele, millele allub ostja, ei avalda telliv riigiasutus temale antud teavet, mida kandidaadid ja pakkujad on tunnistanud konfidentsiaalseks; sellise teabe hulka kuuluvad eriti tehnilised või ärisaladused ja pakkumiste konfidentsiaalsed aspektid.

*Artikkel 14***Raamlepingud**

1. Ostjad võivad raamlepingut käsitada lepinguna artikli 1 lõike 2 tähenduses ja sõlmida selle käesoleva direktiivi kohaselt.
2. Kui ostjad on sõlminud raamlepingu käesoleva direktiivi kohaselt, võivad nad sellel raamlepingul põhineva lepingu sõlmimiseks kohaldada artikli 40 lõike 3 punkti i sätteid.
3. Kui raamleping ei ole sõlmitud käesoleva direktiivi kohaselt, ei või ostjad lepingu sõlmimisel kohaldada artikli 40 lõike 3 punkti i sätteid.
4. Ostjad ei või raamlepingut kuritarvitada konkurentsi takistamiseks, piiramiseks või moonutamiseks.

*Artikkel 15***Dünaamilised hankesüsteemid**

1. Liikmesriigid võivad näha ette, et ostjad võivad kasutada dünaamilisi hankesüsteeme.
2. Ostjad järgivad dünaamilise hankesüsteemi sisseseadmisel avatud menetluse eeskirju selle kõigis faasides kuni süsteemi raames toimuva lepingute sõlmimiseni. Kõigile pakkujale, kes täidavad valikukriteeriume ja on esitanud spetsifikatsioonile vastava näidispakkumise ning nõutavad lisadokumendid, võimaldatakse juurdepääs süsteemile; näidispakkumisi võib igal ajal täiendada tingimusel, et need jätkuvalt vastavad spetsifikatsioonile. Selle süsteemi sisseseadmisel ja lepingute sõlmimisel selle süsteemi abil kasutavad ostjad ainult elektroonilisi vahendeid vastavalt artikli 48 lõigetele 2–5.
3. Dünaamilise hankesüsteemi sisseseadmisel ostjad:
  - a) avaldavad hanketeate, märkides ära, et kasutatakse dünaamilist hankesüsteemi;
  - b) näitavad spetsifikatsioonis muude andmete hulgas ära, milliseid hanket teha selle süsteemi abil, ja avaldavad kogu vajaliku teabe hankesüsteemi, kasutatava elektroonilise varustuse ja tehniliste ühenduste korralduse ning spetsifikatsioonide kohta;
  - c) elektroonilisi vahendeid kasutades avavad hanketeate avaldamisest kuni süsteemi tähtaja möödumiseni piiramatut, otsesest ja täieliku juurdepääsu spetsifikatsioonile ja kõigile lisadokumentidele ning teatavad hanketeates Interneti-aadressi, kus nende dokumentidega saab tutvuda.
4. Ostjad võimaldavad kogu dünaamilise hankesüsteemi töö jooksul igal ettevõtjal esitada näidispakkumise ja saada juurdepääsu süsteemile lõikes 2 viidatud tingimustel. Nad lõpetavad näidispakkumise hindamise

▼B

15 päeva jooksul, arvates selle esitamise kuupäevast. Ent nad võivad pikendada hindamisperioodi tingimusel, et vahepeal ei anta välja pakkumiskutset.

Ostjad teavitavad esimeses lõigus viidatud pakkujat esimesel võimalusel talle juurdepääsu võimaldamisest dünaamilisele hankesüsteemile või tema näidispakkumise tagasilükkamisest.

5. Iga konkreetne leping peab olema sõlmitud pakkumiskutse alusel. Enne pakkumiskutse väljaandmist avaldavad ostjad lihtsustatud hanketeate, milles kutsuvad kõiki huvitatud ettevõtjaid esitama näidispakkumist lõike 4 alusel ajavahemiku jooksul, mis ei tohi olla lühem kui 15 päeva, arvates lihtsustatud hanketeate saatmise kuupäevast. Ostjaid ei tohi pakkumismenetlust jätkata enne, kui nad on lõpetanud kõigi tolle ajavahemiku jooksul saadud näidispakkumiste hindamise.

6. Ostjad kutsuvad kõiki pakkujaid, kellele on antud juurdepääsu süsteemile, üles esitama pakkumist iga selle süsteemi abil sõlmitava konkreetse lepingu saamiseks. Selleks kehtestavad nad ajavahemiku pakkumiste esitamiseks.

Nad sõlmivad lepingu parima pakkumise teinud pakkujaga, lähtudes lepingu sõlmimise kriteeriumidest, mis on toodud ära hanketeates dünaamilise hankesüsteemi sisseseadmise kohta. Vajadusel võib need kriteeriumid täpsemini sõnastada esimeses lõigus viidatud kutses.

7. Dünaamiline hankesüsteem ei tohi kesta kauem kui neli aastat, välja arvatud põhjendatud erandjuhud.

Ostjad ei tohi kasutada seda süsteemi konkurentsi ärahoidmiseks, piiramiseks või moonutamiseks.

Huvitatud ettevõtjatelt või süsteemi osapooltelt ei tohi nõuda tasu.

II PEATÜKK

Künnised ja kõrvaldamissätted

1. ja g u

Künnised

Artikkel 16

Lepingükünnised

Välja arvatud juhud, kus künnised on välistatud artiklite 19–26 või artikli 30 põhjal, mis puudutab kõnealuse tegevuse sooritamist, kehtib käesolev direktiiv lepingutele, mille väärtus käibemaksuta on eeldatavalt mitte allpool järgmisi künniseid:

- a) asjade ja teenuste hankelepingute puhul ► **M3** 422 000 eurot ◀,
- b) ehitustööde hankelepingute puhul ► **M3** 5 278 000 eurot ◀.

Artikkel 17

Meetodid lepingute, raamlepingute ja dünaamiliste hankesüsteemide eeldatava väärtuse arvutamiseks

1. Lepingu eeldatava väärtuse arvutamise aluseks on makstav kogusumma käibemaksuta, nagu ostja hindab selle olevat. See arvutus arvestab eeldatavat kogusummat, sealhulgas kõiki vabalt valitavaid võimalusi ja lepingu pikendamisi.

Kui ostja näeb ette preemiaid või makseid kandidaatidele või pakkujatele, siis võtab ta need arvesse lepingu eeldatava väärtuse arvutamisel.

▼B

2. Ostjad ei tohi käesolevast direktiivist mööda minna ehitustööde projektide või materjalide ja/või teenuste kavandatavate hankekoguste jaotamisega mitmeks osaks või erimeetodite kasutamisega lepingute eeldatava väärtuse arutamiseks.

3. Raamlepingu ja dünaamiliste hankesüsteemide puhul on arvestatavaks eeldatavaks väärtuseks raamlepingu kogu kehtivusaja või hankesüsteemi kogu kasutusaja jooksul sõlmitavate kõigi lepingute suurim eeldatav kogusumma ilma käibemaksuta.

4. Artikli 16 kohaldamisel arvestavad ostjad ehitustööde hankelepingu eeldatava maksumuse sisse ehitustööde kulud ja kõigi nende töövõtjale kättesaadavaks tehtavate asjade ning teenuste maksumuse, mis on vajalikud lepingute täitmiseks.

5. Selliste asjade või teenuste maksumust, mis ei ole vajalikud konkreetse ehitustööde hankelepingu täitmiseks, ei tohi lisada ehitustööde hankelepingu maksumusele, kui niimoodi toimimise tulemuseks oleks nende materjalide või teenuste hankimise väljaviimine käesoleva direktiivi reguleerimisalast.

6. a) Kui kavandatava ehitustöö või teenuste hankimise tulemuseks võib olla lepingute üheaegne sõlmimine eraldi osade teostamiseks, siis tuleb arvestada kõigi selliste osade summaarset eeldatavat väärtust.

Kui nende osade summaarne väärtus võrdub artiklis 16 toodud künnisega või ületab seda, siis kehtib käesolev direktiiv lepingu sõlmimisel iga osa teostamiseks.

Ent ostjad võivad loobuda sellisest rakendamisest osade suhtes, mille eeldatav väärtus ilma käibemaksuta on alla 80 000 euro teenuste puhul või alla 1 miljoni euro ehitustööde puhul, tingimusel, et kõnealuste osade väärtuste kogusumma ei ületa 20 % kõigi osade väärtuste kogusummast.

b) Kui sarnaste materjalide hankimise ettepaneku tulemuseks võib olla lepingute üheaegne sõlmimine hanke eraldi osade peale, siis tuleb artikli 16 rakendamisel arvestada kõigi selliste osade summaarset eeldatavat väärtust.

Kui nende osade summaarne väärtus võrdub artiklis 16 toodud künnisega või ületab seda, siis kehtib käesolev direktiiv lepingu sõlmimisel iga osa teostamiseks.

Ent ostjad võivad loobuda sellisest rakendamisest osade suhtes, mille eeldatav väärtus ilma käibemaksuta on alla 80 000 euro teenuste puhul, tingimusel, et kõnealuste osade väärtuste kogusumma ei ületa 20 % kõigi osade väärtuste kogusummast.

7. Korduvate või teatava ajavahemiku järel uuendatavate asjade või teenuste hankelepingute puhul võetakse lepingu eeldatava maksumuse aluseks:

a) kas eelnenud rahandusaasta või kaheteistkümne kuu jooksul sõlmitud samalaadsete järjestikuste lepingute tegelik üldsumma, mida on parandatud, kus võimalik, arvestamiseks koguste või väärtuse muutusi, mis toimuvad kaheteistkümne kuu jooksul pärast esialgse lepingu sõlmimist;

b) või esimesele tarnele järgnenud kaheteistkümne kuu või ühe finantsaasta, kui see on pikem kui kaksteist kuud, jooksul sõlmitud järjestikuste lepingute eeldatav üldsumma.

8. Nii asjade kui ka teenuste hankelepingu eeldatava maksumuse arvestamisel võetakse aluseks tarnete ja teenuste eeldatav kogumaksumus, olenemata nende osade maksumuste suhtest. Arvestus sisaldab kohaletoomis- ja paigaldamistoimingute maksumust.

9. Asjade hankelepingute puhul, mis on seotud toodete liisimise, rentimise, laenutamise või ostuga järelmaksu teel, võetakse lepingu eeldatava väärtuse arutamisel aluseks:

▼B

- a) tähtajaliste lepingute puhul, kus tähtaeg on kuni kaksteist kuud – selle lepingu eeldatav kogumaksumus kogu lepingu tähtaja jooksul või, kui tähtaeg on pikem kui kaksteist kuud, selle lepingu kogumaksumus, kaasa arvatud selle eeldatav jääkväärtus;
- b) tähtajatute lepingute või lepingute puhul, mille tähtaega ei saa määratleda – selle lepingu kuumaksumus, mida on korrutatud 48ga.
10. Teenuste hankelepingute eeldatava maksumuse arvestamisel võetakse võimalusel arvesse järgmisi summasid:
- a) kindlustuslepingute puhul – makstavad kindlustuspreemiad ja muud hüvitusviisid;
- b) panga- ja muude finantsteenuste puhul – teenustasud, komisjonitasud, intressid ja muud hüvitusviisid;
- c) projekteerimislepingute puhul – honorarid, makstavad komisjonitasud ja muud hüvitusviisid.
11. Teenuste hankelepingute puhul, milles ei täpsustata koguhinda, võetakse lepingu eeldatava maksumuse arvestamisel aluseks:
- a) tähtajaliste lepingute puhul, kui see tähtaeg on kuni nelikümmend kaheksa kuud: täismaksumus kogu tähtaja jooksul;
- b) tähtajatute lepingute või lepingute puhul, mille tähtaeg on pikem kui nelikümmend kaheksa kuud – selle lepingu kuumaksumus, mida on korrutatud 48ga.

2. jagu

Lepingud ja kontsessioonid ning erikorra alusel sõlmitavad lepingud

1. ALAJAGU

Artikkel 18

Kontsessioonid ehitustöödele ja teenustele

Käesolevat direktiivi ei kohaldata ehitustööde ja teenuste kontsessioonidele, mis sõlmitakse ostjate poolt, kes tegutsevad ühel artiklites 3–7 viidatud aladest, kui need kontsessioonid sõlmitakse kõnealuste tegevuste sooritamiseks.

2. ALAJAGU

Kõigi ostjate ja lepingutüüpide puhul kehtivad erandid

Artikkel 19

Lepingud, mis sõlmitakse edasimüügi või rentimise kohta kolmandatele isikutele

1. Käesolevat direktiivi ei kohaldata lepingute suhtes, mis on sõlmitud kolmandatele isikutele edasimüümise või rentimise eesmärgil, tingimusel, et ostjal ei ole kõnealuste lepingute objekti müümiseks või rentimiseks eri- või ainuõigusi ja teistel ettevõtjatel on õigus müüa või rentida ostjaga samadel tingimustel.

2. Komisjoni nõudel teatavad ostjad talle kõik toodete või tegevuste kategooriad, mida nad peavad väljajäetuks lõike 1 alusel. Komisjon võib teavitamiseks aeg-ajalt avaldada Euroopa Liidu Teatajas loendid toodete ja tegevuste kategooriatest, mida ta peab sel alusel väljajäetuks. Seejuures võtab komisjon arvesse kõiki tundlikke ärilisi aspekte, millele ostjad on teavet edastades tähelepanu juhtinud.

Artikkel 20

Lepingud, mis sõlmitakse muul eesmärgil kui direktiiviga reguleeritud tegevuse teostamiseks või sellise tegevuse teostamiseks kolmandas riigis

1. Käesolevat direktiivi ei kohaldata lepingute suhtes, mille ostjad sõlmivad muu kui artiklites 3–7 kirjeldatud tegevuse eesmärgil, või niisuguseks tegevuseks kolmandas riigis, mille tingimuste hulka ei kuulu ühenduses asuvate võrkude või geograafiliste piirkondade füüsilise kasutamine.

2. Komisjoni nõudel teatavad ostjad talle kõik tegevused, mida nad peavad väljajäetuks lõike 1 alusel. Komisjon võib teavitamiseks aegajalt avaldada Euroopa Liidu Teatajas loendid tegevuste kategooriatest, mida ta peab sel alusel väljajäetuks. Seejuures võtab komisjon arvesse kõiki tundlikke ärilisi aspekte, millele ostjad on seda teavet edastades tähelepanu juhtinud.

Artikkel 21

Lepingud, mis on salastatud või nõuavad erilisi julgeolekumeetmeid

Käesolevat direktiivi ei kohaldata lepingute suhtes, mis liikmesriik on salajaseks kuulutanud või mille täitmisel tuleb rakendada erilisi julgeolekumeetmeid vastavalt asjaomases liikmesriigis kehtivatele õigusnormidele, või kui seda on vaja riigi põhiliste julgeolekuhuvidede kaitsmiseks.

Artikkel 22

Rahvusvaheliste reeglite alusel sõlmitavad lepingud

Käesolevat direktiivi ei kohaldata lepingute suhtes, mida reguleeritakse eri menetluskordadega ja mis sõlmitakse:

- a) rahvusvahelise kokkuleppe järgi, mis on sõlmitud liikmesriigi ja ühe või enama kolmanda riigi vahelise lepingu alusel ja mis hõlmab tarneid, ehitustöid või projektikonkursse, mis on mõeldud lepingule alla kirjutanud riikide projekti ühiseks elluviimiseks või kasutamiseks; kõigist kokkulepetest teatatakse komisjonile, kes võib konsulteerida artiklis 68 viidatud riigihankelepingute nõuandekomiteega;
- b) sõlmitud rahvusvaheliste kokkulepete järgi, mis puudutavad sõjaväeüksuste paigutamist või liikmesriigi või kolmanda riigi kohustusi;
- c) rahvusvahelise organisatsiooni konkreetse menetluse alusel.

Artikkel 23

Sidusettevõtte, ühisettevõtte või ühisettevõttes osalust omava ostjaga sõlmitavad lepingud

1. Käesolevas artiklis tähendab *sidusettevõtte* mis tahes ettevõtet, mille raamatupidamise aastaaruanne on ühendatud ostja aastaaruannetega vastavalt nõukogu 13. juuni 1983. aasta seitsmenda direktiivi 83/349/EMÜ (mis põhineb asutamislepingu artikli 44 lõike 2 punktil g ja käsitleb raamatupidamise ühendaruandeid⁽¹⁾ ⁽²⁾ nõuetele, või ettevõtete puhul, mille suhtes ei kohaldata nimetatud direktiivi, mis tahes ettevõtet, mille suhtes ostjal on otseselt või kaudselt valitsev mõju käesoleva direktiivi artikli 2 lõike 1 punkti b tähenduses, või mis võib

⁽¹⁾ EÜT L 193, 18.7.1983, lk 1. Direktiivi on viimati muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga nr 2001/65/EÜ (EÜT L 283, 27.10.2001, lk 28).

⁽²⁾ Toimetaja märkus: Direktiivi pealkirja on muudetud, et võtta arvesse asutamislepingu artiklite numeratsiooni muutumist vastavalt Amsterdami lepingu artiklile 12. Esialgne viide oli asutamislepingu artikli 54 lõike 3 punktile g.

▼B

kasutada valitsevat mõju ostja suhtes, või mille suhtes koos ostjaga võib valitsevat mõju kasutada teine ettevõtte tulenevalt omandist, rahalisest osalusest või ettevõtte tegevust reguleerivatest eeskirjadest.

2. Eeldades, et lõikes 3 toodud tingimused on täidetud, ei kohaldata käesolevat direktiivi lepingutele:

- a) mille ostja sõlmib sidusettevõttega või
- b) mille sõlmib ühisettevõtte, mille mitu ostjat on loonud üksnes artiklites 3–7 määratletud tegevuseks, ettevõttega, mis on ühe ostja sidusettevõtte.

3. Lõiget 2 rakendatakse:

- a) teenuste hankelepingutele tingimusel, et vähemalt 80 % selle sidusettevõtte eelneva kolme aasta keskmisest teenuste käibest on saadud selliste teenuste osutamisest temaga seotud ettevõtetele;
- b) asjade hankelepingutele tingimusel, et vähemalt 80 % selle sidusettevõtte eelneva kolme aasta keskmisest tarnete käibi best on saadud selliste tarnete teostamisest temaga seotud ettevõtetele;
- c) ehitustööde hankelepingutele tingimusel, et vähemalt 80 % selle sidusettevõtte eelneva kolme aasta keskmisest ehitustööde käibest on saadud selliste ehitustööde teostamisest temaga seotud ettevõtetele.

Kui sidusettevõtte loomise või tegevuse alustamise aja tõttu eelneva kolme aasta käivet ei ole olemas, siis piisab sellest, kui ettevõtte näitab, eriti äritegevuse perspektiivhinnangute abil, et punktides a, b või c viidatud käive on usaldusväärne.

Kui mitu ostjaga seotud sidusettevõtet osutavad ühesuguseid või sarnaseid teenuseid või teostavad ühesuguseid või sarnaseid tarneid või ehitustöid, siis arvutatakse ülalmainitud protsendimäärad, arvestades kogukäivet, mis kõnealused sidusettevõtted on teenuste osutamisest või tarnete või ehitustööde teostamisest saanud.

4. Käesolevat direktiivi ei kohaldata lepingutele:

- a) mille sõlmib ühisettevõtte, mille mitu ostjat on loonud üksnes artiklites 3–7 määratletud tegevuseks, ühega nendest ostjatest, või
- b) mille sõlmib ostja ühisettevõttega, mille osaks ta ise on, tingimusel, et ühisettevõtte on loodud kõnealuse tegevuse teostamiseks vähemalt kolme aasta jooksul ja et ühisettevõtte asutamisdokument määratleb, et ühisettevõtte loonud ostjad osalevad selles vähemalt samasuguse ajavahemiku jooksul.

5. Komisjoni nõudmisel teatavad ostjad talle järgmised lõigete 2, 3 ja 4 kohaldamisega seotud andmed:

- a) asjaomaste ettevõtete või ühisettevõtete nimed,
- b) kõnealuste lepingute laad ja väärtus,
- c) andmed, mida komisjon peab vajalikuks tõendamaks, et suhe ostja ja selle ettevõtte või ühisettevõtte vahel, kellega sõlmiti lepingud, vastab käesoleva artikli nõuetele.

▼B*3. ALAJAGU*

Kõigile ostjaile, kuid üksnes teenuste hankelepingute puhul kohaldatavad erandid

*Artikkel 24***Lepingud käesoleva direktiivi reguleerimisalast välja jäetud teenuste kohta**

Käesolevat direktiivi ei kohaldata teenuste hankelepingutele:

- a) millega omandatakse või renditakse mis tahes rahaliste vahendite eest maad, olemasolevaid ehitisi või muud kinnisvara või mis puudutavad viimastega seotud õigusi; samas kuuluvad käesoleva direktiivi reguleerimisalasse aga finantsteenuste lepingud, mis sõlmitakse mis tahes vormis samaaegselt omandamis- või rendilepinguga või enne või pärast viimaste sõlmimist;
- b) mis puudutavad vahekohtu- või lepitamisteenuseid;
- c) mis käsitlevad finantsteenuseid seoses väärtpaberite või muude finantsdokumentide väljaandmise, müügi, ostu või üleandmisega, eriti seoses ostjate tehingutega raha või kapitali hankimiseks;
- d) mis on seotud töölepingutega;
- e) uurimis- ja arendustegevuse teostamiseks, välja arvatud juhul, kui lepingu tulemusi kasutab üksnes ostja omaenda tegevuses ja tingimusel, et osutatud teenuse eest tasub täismahus ostja.

*Artikkel 25***Ainuõiguse alusel sõlmitavad teenuste hankelepingud**

Käesolevat direktiivi ei kohaldata teenuste hankelepingute suhtes, mis sõlmitakse ettevõtjaga, kes on ise telliv asutus artikli 2 lõike 1 punkti a mõistes, või tellivate asutuste ühendusega ainuõiguse alusel, mis on neile antud asutamislepingule vastava avaldatud seaduse, määruse või haldussättega.

4. ALAJAGU

Ainult teatavatele ostjatele kohaldatavad erandid

*Artikkel 26***Lepingud, mis teavad ostjad sõlmivad vee hankimiseks ja elektrienergia või elektrienergia tootmiseks vajalike kütuste tarnimiseks**

Käesolevat direktiivi ei kohaldata:

- a) lepingutele vee hankimiseks, mida sõlmivad ostjad, kes osalevad ühes või mõlemas tegevuses, millele on viidatud artikli 4 lõikes 1;
- b) lepingutele elektrienergia või elektrienergia tootmiseks vajaliku kütuse tarnimiseks, mida sõlmivad ostjad, kes osalevad artikli 3 lõikes 1 ja lõikes 3 või artikli 7 punktis a viidatud tegevuses.

5. ALAJAGU

Erikorra alusel sõlmitavad lepingud, sätted tellivate keskorganite kohta ja üldmenetlus otsese konkurentsi tingimustes

Artikkel 27

Erikorra alusel sõlmitavad lepingud

Piiramata artikli 30 kohaldamist, tagavad Madalmaade Kuningriik, Ühendkuningriik, Austria Vabariik ja Saksamaa Liitvabariik volitamistingimuste ja muude sobivate meetmetega, et iga ettevõtte, mis tegutseb otsustes 93/676/EMÜ, 97/367/EMÜ, 2002/205/EÜ ja 2004/73/EÜ viidatud sektorites:

- a) järgib asjade, ehitustööde ja teenuste hankelepingute sõlmimisel mittediskrimineerimise ja konkurentsi põhimõtteid, eriti hankekavatsusi käsitleva eelteabe avaldamisel ettevõtjatele;
- b) teatab komisjonile andmed sõlmitavate lepingute kohta tingimustel, mis on toodud otsuses 93/327/EMÜ selle kohta, millistel tingimustel peavad geograafilist piirkonda nafta, gaasi, kivisõe või muude tahkekütuste leiukohtade uurimiseks või nende tootmiseks kasutatavad ettevõtted teavitama komisjoni oma sõlmitavatest lepingutest. ⁽¹⁾

Artikkel 28

Reserveeritud lepingud

Liikmesriigid võivad reserveerida lepingute sõlmimise menetluses osalemise õiguse kaitstud töökodadele või näha ette, et selliseid lepinguid täidetakse kaitstud tööhõive programmide kaudu, kus enamik asjaomaseid töötajaid on puuetega inimesed, kes oma puude laadi või raskustaseme tõttu ei saa töötada tavalistel tingimustel.

Sellises hankekuulutuses viidatakse käesolevale artiklile.

Artikkel 29

Tellivate keskorganite sõlmitavad lepingud ja raamlepingud

1. Liikmesriigid võivad ette kirjutada, et ostjad võivad hankida ehitustöid, asju ja/või teenuseid tellivalt keskorganilt või selle kaudu.
2. Ostjaid, kes hangivad ehitustöid, asju ja/või teenuseid tellivalt keskorganilt või selle kaudu juhtudel, mis on toodud ära artikli 1 lõikes 8, loetakse täitvat käesolevat direktiivi, kui telliv keskorgan täidab käesolevat direktiivi või direktiivi 2004/18/EÜ.

Artikkel 30

Tegevuse otsesele konkurentsile avatuse kindlakstegemise menetlus

1. Lepingutele artiklites 3–7 mainitud tegevuse võimaldamiseks ei kohaldata käesolevat direktiivi, kui liikmesriigis, kus neid täidetakse, on see tegevus otseselt avatud konkurentsile turgudel, millele juurdepääs ei ole piiratud.
2. Küsimus, kas lõike 1 kohaldamisel on tegevus otse avatud konkurentsile, lahendatakse kriteeriumide põhjal, mis vastavad konkurentsi puudutavatele asutamislepingu sätetele nagu asjaomaste kaupade või teenuste omadused, alternatiivsete kaupade või teenuste olemasolu, hinnad ja mitme kõnealuseid kaupu või teenuseid pakkuva tarnija tegelik või võimalik kohalolek turul.

⁽¹⁾ EÜT L 129, 27.5.1993, lk 25.

▼B

3. Lõike 1 kohaldamisel loetakse juurdepääsu turule mittepiiratuks, kui liikmesriik on ellu viinud ja rakendanud XI lisas mainitud ühenduse õigusaktide sätteid.

Kui esimese lõigu põhjal ei saa eeldada, et juurdepääs antud turule on vaba, siis on vaja tõendada, et juurdepääs kõnealusele turule on vaba nii *de facto* kui ka *de jure*.

4. Kui liikmesriik arvab, et lõigete 2 ja 3 järgi saab antud tegevusele kohaldada lõiget 1, siis teavitab ta sellest komisjoni ja teatab talle kõik asjakohased faktid ja eriti kõik seadused, määrused, haldussätted või kokkulepped lõikes 1 esitatud tingimuste täitmise kohta, võimalusel koos asjaomase tegevuse suhtes pädeva sõltumatu riigiasutuse seisukohaga.

Kõnealuse tegevuse võimaldamiseks mõeldud lepingutele ei kohaldata enam käesolevat direktiivi, kui komisjon:

- on võtnud lõike 6 alusel vastu otsuse lõike 1 kohaldatavuse kohta otsuses ettenähtud ajavahemikus või
- ei ole võtnud vastu otsust sellise kohaldatavuse kohta kõnealuses ajavahemikus.

Ent kui lõike 3 esimese lõigu alusel eeldatakse vaba juurdepääsu olemasolu antud turule ja kui asjaomase tegevuse suhtes pädev sõltumatu riigiasutus on leidnud, et lõige 1 on kohaldatav, siis kõnealuse tegevuse võimaldamiseks mõeldud lepingutele ei kohaldata enam käesolevat direktiivi, juhul kui komisjon ei ole lõike 6 alusel võtnud vastu otsust lõike 1 mittekohaldatavuse kohta otsuses ettenähtud ajavahemikus.

5. Ostjad võivad paluda, et komisjon teeks lõike 6 alusel otsuse lõike 1 kohaldatavuse kohta antud tegevusele, kui seda näevad ette asjaomase liikmesriigi seadused. Sellisel juhul teavitab komisjon viivitamatult asjaomast liikmesriiki.

Liikmesriik teavitab, arvestades lõikeid 2 ja 3, komisjoni kõigist asjakohastest faktidest ja eriti kõigist seadustest, määrustest, haldussätetest või kokkulepetest lõikes 1 esitatud tingimuste täitmise kohta, võimalusel koos asjaomase tegevuse suhtes pädeva sõltumatu riigiasutuse seisukohaga.

Komisjon võib ka omal initsiatiivil algatada menetluse otsuse vastuvõtmiseks, et kehtestada lõike 1 kohaldatavus antud tegevusele. Sellisel juhul teavitab komisjon viivitamatult asjaomast liikmesriiki.

Kui lõikes 6 toodud ajavahemiku lõpuks ei ole komisjon võtnud vastu otsust lõike 1 kohaldatavuse kohta antud tegevusele, siis loetakse lõige 1 kohaldatavaks.

6. Käesolevas artiklis ettenähtud otsuse vastuvõtmiseks artikli 68 lõike 2 menetlusega on komisjonil aega kolm kuud, arvates esimesest tööpäevast, mis järgneb teate või taotluse saamise kuupäevale. Ent põhjendatud juhtudel saab seda ajavahemikku üks kord pikendada kuni kolme kuu võrra, eriti kui teates või taotluses või lisatud dokumentides toodud teave on ebatäielik, ebatäpne või kui teatatud andmed sisuliselt muutuvad. See pikendus on piiratud ühe kuuga, kui asjaomase tegevuse suhtes pädev sõltumatu riigiasutus on leidnud lõike 1 olevat kohaldatava lõike 4 kolmandas lõigus sätestatud juhtudel.

Kui tegevusele antud liikmesriigis juba kohaldatakse käesoleva artikli menetlust, siis edasisi taotlusi sama tegevuse suhtes samas liikmesriigis, mis esitatakse enne esimese taotlusega alanud ajavahemiku lõppu, ei käsitleta uute menetlustena ja need lahendatakse esimese taotluse kontekstis.

Komisjon kehtestab üksikasjalikud eeskirjad lõigete 4, 5 ja 6 kohaldamiseks artikli 68 lõike 2 menetlusega.

Need eeskirjad hõlmavad vähemalt järgmist:

▼B

- a) esimeses lõigus viidatud kolmekuulise ajavahemiku alguskuupäeva avaldamine teavitamiseks Euroopa Liidu Teatajas ja, ajavahemiku pikendamisel, pikendamise kuupäeva ning ajavahemiku teatamine;
- b) teate avaldamine lõike 1 võimalikust kohaldatavusest lõike 4 teise või kolmanda lõigu alusel või lõike 5 neljanda lõigu alusel ning
- c) kord, kuidas edastada asjaomase tegevuse suhtes pädeva sõltumatu riigiasutuse seisukohti lõikeid 1 ja 2 puudutavate küsimuste kohta.

III PEATÜKK

Teenuste hankelepingute suhtes kohaldatavad eeskirjad*Artikkel 31***XVII A lisa loetletud teenuste hankelepingud**

Lepingud, mille objektiks on XVII A lisa loetletud teenused, sõlmitakse kooskõlas artiklitega 34–59.

*Artikkel 32***XVII B lisa loetletud teenuste hankelepingud**

Lepinguid, mille objektiks on XVII B lisa loetletud teenused, reguleeritakse üksnes artiklitega 34 ja 43.

*Artikkel 33***Segateenuste hankelepingud XVII A lisa loetletud teenuste ja XVII B lisa loetletud teenuste kohta**

Lepingud, mille sisuks on nii XVII A lisa kui ka XVII B lisa loetletud teenuste osutamine, sõlmitakse kooskõlas artiklitega 34–59, kui XVII A lisa loetletud teenuste väärtus on suurem kui XVII B lisa loetletud teenuste väärtus. Muudel juhtudel sõlmitakse lepingud kooskõlas artiklitega 34 ja 43.

IV PEATÜKK

Konkreetsed reeglid spetsifikatsioonide ja lepingudokumentide kohta*Artikkel 34***Tehnilised kirjeldused**

1. XXI lisa punktis 1 määratletud tehnilised kirjeldused tuuakse ära riigihangete kohta käivas dokumentatsioonis, nagu hanketeated, lepingudokumentid või lisadokumentid. Ostjad peaksid neid tehnilisi kirjeldusi määratledes igal võimalusel arvesse võtma ka puuetega inimeste juurdepääsu või kõigile kasutajatele mõeldud kujunduse kriteeriume.
2. Tehnilised kirjeldused tagavad võrdse juurdepääsu kõigile pakkujatele ja ei püstita alusetuid tõkkeid riigihanke avamiseks konkurentsile.
3. Piiramata asjaomase riigi seadustes nõutud tehniliste eeskirjade kohaldamist, kuivõrd need on kooskõlas ühenduse õigusega, formuleeritakse tehnilised kirjeldused:
  - a) kas viitega XXI lisa määratletud tehnilistele kirjeldustele ja, eelistatuse järjekorras, Euroopa standardeid ülevõtvatele riiklikele standarditele, Euroopa tehnilistele kinnitustele, ühtsetele tehnilistele kirjeldustele, rahvusvahelistele standarditele, muudele tehnilistele etalon-süsteemidele, mida on kehtestanud Euroopa standardimisorganid või,

▼B

nende puudumisel, riiklikele standarditele, riiklikele tehnilistele kinnitustele või riiklikele tehnilistele kirjeldustele ehitustööde projekteerimise, arvutuste ja tööde teostamise ning toodete kasutamise kohta. Igale viitele peavad järgnema sõnad “või samaväärne”;

- b) või eksploatatsiooniliste või funktsionaalsete nõuete kaudu; viimased võivad hõlmata ka keskkonnakaitselisi näitajaid. Ent sellised näitajad peavad olema piisavalt täpsed, et pakkujad saaksid kindlaks määrata lepingu sisu ja ostjad otsustada lepingu sõlmimise;
- c) või eksploatatsiooniliste või funktsionaalsete nõuete kaudu, nagu on märgitud punktis b, viitega punktis a mainitud spetsifikatsioonidele kui vahendile, mis eeldab asjaomaste eksploatatsiooniliste või funktsionaalsete nõuete täitmist;
- d) või viitega punktis a mainitud spetsifikatsioonidele teatavate näitajate puhul ja viitega punktis b mainitud eksploatatsioonilistele või funktsionaalsetele nõuetele muude näitajate puhul.

4. Kui ostja kasutab lõike 3 punktis a mainitud spetsifikatsioonidele viitamise võimalust, siis ei saa ta pakkumist tagasi lükata põhjusel, et pakutavad tooted või teenused ei vasta tema poolt viidatud spetsifikatsioonidele, kui pakkuja tõendab oma pakkumises ostja jaoks veenvalt, kasutades mis tahes sobivaid vahendeid, et tema pakutavad lahendused rahuldavad tehnilistes kirjeldustes määratletud nõudeid samaväärsel viisil.

Sobivaks vahendiks võib olla tootja tehniliste dokumentide kogumik või tunnustatud asutuse ettekanne katsetuste tulemuse kohta.

5. Kui ostja kasutab lõikes 3 ettenähtud eksploatatsiooniliste või funktsionaalsete nõuete püstitamise võimalust, siis ei saa ta lükata tagasi toodete, teenuste või ehitustööde pakkumist, mis vastab Euroopa standardit ülevõtvale riiklikule standardile, Euroopa tehnilisele kinnitusele, ühtsele tehnilisele kirjeldusele, rahvusvahelisele standardile või tehnilisele etalonsüsteemile, mille on kehtestanud Euroopa standardimisorgan, kui need spetsifikatsioonid on tema poolt püstitatud eksploatatsiooniliste või funktsionaalsete nõuete kohta.

Oma pakkumises tõendab pakkuja ostja jaoks veenvalt, kasutades mis tahes sobivaid vahendeid, et tema pakutav toode, teenus või ehitustöö rahuldab standardikohaselt ostja püstitatud eksploatatsioonilisi või funktsionaalseid nõudeid.

Sobivaks vahendiks võib olla tootja tehniliste dokumentide kogumik või tunnustatud asutuse ettekanne katsetuste tulemuse kohta.

6. Kui ostjad püstitavad eksploatatsiooniliste või funktsionaalsete nõuete hulgas keskkonnakaitselisi nõudeid, nagu on viidatud artikli 3 lõikes b, siis võivad nad kasutada üksikasjalikke spetsifikatsioone või, vajadusel, nende osi, nagu need on määratletud Euroopa või riiklikes või riikidevahelistes ökomärgistes või mis tahes muudes ökomärgistes, tingimusel, et:

- kõnealused spetsifikatsioonid sobivad lepingu objektiks olevate tarmete või teenuste omaduste määratlemiseks,
- ökomärgise nõuded on koostatud teadusliku teabe põhjal,
- ökomärgised on vastu võetud menetlusega, milles saavad osaleda kõik huvitatud osapooled, nagu valitsusorganid, tarbijad, tootjad, turustajad ja keskkonnaorganisatsioonid, ja
- märgise nõuded on kättesaadavad kõigile huvitatud osapooltele.

Ostjad võivad teatada, et ökomärgisega tooteid ja teenuseid eeldatakse vastavat lepingudokumentides toodud tehnilistele kirjeldustele; nad peavad aktsepteerima iga muud sobivat tõendusvahendit, nagu tootja tehniliste dokumentide kogumik või tunnustatud asutuse ettekanne katsetuste tulemuse kohta.

▼B

7. Käesolevas artiklis tähendavad *tunnustatud asutused* katsetus- ja kalibreerimislaboreid ning sertifitseerimis- ja järelevalveorganeid, mis vastavad kohaldatavatele Euroopa standarditele.

Ostjad tunnustavad teiste liikmesriikide tunnustatud asutuste tõendeid.

8. Kui lepingu sisu seda ei õigusta, siis tehnilised kirjeldused ei viita konkreetsele firmale või allikale või konkreetsele tootmisviisile või kaubamärgile, patendile, tüübile või konkreetsele päritolule või tehasele, millega soodustatakse teatavaid ettevõtteid või tooteid või välistatakse teised. Erandkorras lubatakse sellist viitamist, kui lepingu sisu pole lõigete 3 või 4 kohaselt võimalik piisavalt täpselt ja arusaadavalt kirjeldada; sellisele viitele peavad järgnema sõnad “või samaväärne”;

*Artikkel 35***Tehniliste kirjelduste edastamine**

1. Ostjad teevad lepingu sõlmimisest huvitatud ettevõtjate taotlusel neile kättesaadavaks need tehnilised kirjeldused, millele nende asjade, ehitustööde või teenuste hankelepingutes regulaarselt viidatakse, või need tehnilised kirjeldused, mida nad kavatsesid kohaldada lepingutele, mille kohta avaldatakse perioodilisi eelteateid artikli 41 lõike 1 tähenduses.

2. Kui kõnealused tehnilised kirjeldused põhinevad ettevõtjatele kättesaadavatel dokumentidel, piisab viitest nimetatud dokumentidele.

*Artikkel 36***Variandid**

1. Kui lepingu sõlmimise kriteeriumiks on majanduslikult kõige soodsam pakkumine, võivad ostjad võtta arvesse pakkuja esitatud pakumiste variante, kui need vastavad ostjate kirjeldatud miinimumnõuetele.

Ostjad näitavad spetsifikatsioonis ära, kas nad lubavad variantide esitamist või mitte, ja nende lubamisel toovad ära variantidele esitatavad miinimumnõuded ning konkreetsed nõuded nende esitamise kohta.

2. Asjade või teenuste hankelepingute sõlmimise menetluses ei tohi ostjad, kes on lubanud variantide esitamist lõike 1 kohaselt, lükata varianti tagasi ainult sel põhjusel, et selle edukaks osutumisel viiks see teenuste hankelepingu sõlmimiseni asjade hankelepingu asemel või asjade hankelepingu sõlmimiseni teenuste hankelepingu asemel.

*Artikkel 37***Allhanked**

Hankedokumentides võib ostja paluda või liikmesriik nõuda, et ostja paluks näidata pakkujaile oma pakumistes ära lepingu kõik osad, mis nad kavatsesid lasta teha allhankena kolmandatel osapooltel, ja kõik eeldatavad allhangete täitjad. Kõnealuse teabe esitamine ei piira peamise töövõtja vastutust.

*Artikkel 38***Lepingute täitmise tingimused**

Ostjad võivad kehtestada lepingu täitmisele eritingimusi, kui need on kooskõlas ühenduse õigusega ja on ära toodud hankekuulutusena kasutatud teates või spetsifikatsioonides. Lepingute täitmist reguleerivad tingimused võivad konkreetselt olla määratud sotsiaalsete ja keskkonnakaitsete kaalutlustega.

▼B

*Artikkel 39***Maksude, keskkonnakaitse, töökaitsealaste sätete ja töötingimustega seotud kohustused**

1. Ostja võib lepingudokumentides nimetada või liikmesriik võib ostjalt nõuda, et see nimetaks asutuse või asutused, kellelt kandidaat või pakkuja võib saada teavet selles liikmesriigis, piirkonnas või paikkonnas, kus ehitustöö teostatakse või teenust osutatakse, kehtivate maksude, keskkonnakaitseõuete, kaitset puudutavate sätete ja töötingimustega seotud kohustuste kohta, mida kohaldatakse lepingu kehtivuse ajal teostatavate ehitustööde või osutatavate teenuste suhtes.

2. Lõikes 1 nimetatud teavet andev ostja palub pakkujatel või lepingu sõlmimise menetluses osalejatel näidata, et nad on pakkumist koostades võtnud arvesse teenuse osutamise kohas kehtivaid töökaitse- ja töötingimustealaseid sätteid.

Esimene lõik ei piira artikli 57 kohaldamist.

V PEATÜKK

*Menetlused**Artikkel 40***Avatud, piiratud ja läbirääkimistega menetluse kasutamine**

1. Asjade, ehitustööde või teenuste hankelepingute sõlmimisel kasutavad ostjad käesoleva direktiivi eesmärkidele kohandatud menetlusi.

2. Ostjad võivad valida ükskõik millise artikli 1 lõike 9 punktides a, b või c kirjeldatud menetluse tingimusel, et hankekuulutus on esitatud vastavalt artiklile 42, arvestades lõike 3 sätteid.

3. Ostjad võivad kasutada menetlust, mille puhul eelnevat hankekuulutust ei esitata, järgmistel juhtudel:

- a) kui eelneva hankekuulutusega menetlusele ei esitatud pakkumisi või sobivaid pakkumisi või taotlusi, eeldusel, et lepingu lähtetingimusi pole vahepeal oluliselt muudetud;
- b) kui leping sõlmitakse üksnes teadusuuringute, katsetus-, uurimis- või arendustööde eesmärgil ja mitte kasumi saamiseks või teadusuuringute ja arendustööde kulutuste tasateenimiseks, ning kui selliste lepingute sõlmimine ei piira just viimati nimetatud eesmärke taotlevate edaspidiste lepingute sõlmimist konkursi korras;
- c) kui tehnilistel, kunstilistel või ainuõiguse kaitsega seotud põhjustel saab lepingut täita ainult üks konkreetne ettevõtja;
- d) juhtudel, kus see on täiesti mõõdapääsmatu, kuna ostjaile ettenähtamatud sündmused on tekitanud äärmiselt pingelise olukorra, milles ei saa kinni pidada avatud menetluste, piiratud menetluste ja eelneva hankekuulutusega läbirääkimistega menetluste jaoks ettenähtud ajakavast;
- e) esialgse tarnija lisatarneid käsitlevate asjade hankelepingute puhul, mis on mõeldud olemasolevate toodete või seadmete osaliseks asendamiseks või olemasolevate toodete või seadmete täiendamiseks, kui tarnija vahetamine sunniks ostjat hankima teistsuguste tehniliste omadustega materjali, mis tooks kaasa ühildamatuse või ülemäärased tehnilised raskused käitamisel ja hooldamisel;
- f) täiendavate ehitustööde või lisateenuste puhul, mida algselt kavandatud projekt või algselt sõlmitud leping ei sisaldanud, kuid mis ettenägematu asjaolu tõttu osutusid lepingu täitmiseks vajalikuks, tingimusel, et leping sõlmitakse töövõtja või teenuseosutajaga, kes täidab kõnealust algset lepingut;

▼B

- kui sellist täiendavat ehitustööd või lisateenust ei saa tehnilistel või majanduslikel põhjustel põhilepingust eraldada ilma, et see tooks ostjatele kaasa suuri ebamugavusi, või
  - kui sellised täiendavad ehitustööd või lisateenused on, hoolimata sellest, et neid on võimalik põhilepingust eraldada, selle edaspidistes järkudes vältimatult vajalikud;
- g) uusi ehitustöid käsitlevate ehitustööde hankelepingute puhul, mis seisnevad samalaadsete ehitustööde kordamises, mille kohta samad ostjad on töövõtjaga varem lepingu sõlminud, tingimusel, et need ehitustööd vastavad hankekuulutuse järel sõlmitud esialgse lepingu objektiks olevale põhiprojektile; niipea kui esialgse projekti kohta on pakkumisteade avaldatud, tuleb teatada, et võidakse kasutada seda menetlust, ning ostjad peavad artiklite 16 ja 17 sätete kohaldamisel võtma arvesse järgnevate ehitustööde eeldatavat kogumaksumust;
- h) tooraineturul noteeritud ja sealt ostetud toodetest koosnevate tarnete puhul;
- i) raamlepingu alusel sõlmitavate lepingute puhul tingimusel, et artikli 14 lõikes 2 viidatud tingimus on täidetud;
- j) allahindlusega hangete puhul, kui on võimalik hankida materjale hinnaga, mis on tunduvalt allpool normaalset turuhinda, kasutades eriti soodsat võimalust, mis avaneb väga lühikeseks ajaks;
- k) ostude puhul, mis tehakse erakordselt soodsatel tingimustel, tarnijalt, kes on oma äritegevust lõpetamas, või pankrotihaldurilt või likvideerijatelt võlausaldajaga sõlmitud kokkuleppe või muu samalaadse menetluse alusel vastavalt siseriiklikele õigusnormidele;
- l) kui kõnealune teenuste hankeleping on osa täiendavast ideekonkurssist, mis on korraldatud käesoleva direktiivi kohaselt ja mis tuleb sõlmida vastavalt asjakohastele eeskirjadele kõnealuse võistluse võitjaga või ühega võitjatest; viimasel juhul peetakse läbirääkimisi kõigi võistluse võitjatega.

VI PEATÜKK

Eeskirjad avaldamise ja läbipaistvuse kohta

1. jagu

Teadete avaldamine

*Artikkel 41***Perioodilised eelteated ja teated kvalifitseerimissüsteemi olemasolu kohta**

1. Ostjad teevad vähemalt kord aastas XV A lisas viidatud perioodilise eelteatega, mille avaldab komisjon või nemad ise, teatavaks oma *ostjaprofiili*, nagu seda on kirjeldatud XX lisa punkti 2 alapunktis b:

- a) materjalitarnete puhul järgneva kaheteistkümne kuu jooksul kavakohaselt sõlmitavate lepingute või raamlepingute eeldatava üldsumma tootevaldkondade kaupa, kui eeldatav üldsumma, arvestades artiklite 16 ja 17 sätteid, on 750 000 eurot või suurem.

Toodete valdkonnad määratakse ostjate poolt viitega ühtse riigihangete klassifikaatori (CPV) nomenklatuurile;

- b) teenuste puhul järgneva kaheteistkümne kuu jooksul kavakohaselt sõlmitavate lepingute või raamlepingute eeldatava üldsumma XVII A lisas loetletud teenuste igas kategoorias, milles eeldatav üldsumma, arvestades artiklite 16 ja 17 sätteid, on 750 000 eurot või suurem;

▼B

- c) ehitustööde puhul põhilised andmed ehitustööde lepingute või raamlepingute kohta, mida nad kavatsevad sõlmida järgneva kaheteistkümne kuu jooksul ja mille eeldatav summa on võrdne artiklis 16 määratletud künnisega, arvestades artikli 17 sätteid, või ületab seda.

Punktides a ja b viidatud teated saadetakse komisjonile või avaldatakse ostjaprofiilis võimalikult kiiresti pärast eelarveaasta algust.

Punktis c viidatud teade saadetakse komisjonile või avaldatakse ostjaprofiilis võimalikult kiiresti pärast otsust, millega kinnitatakse ostjate poolt kavakohaselt sõlmitavate ehitustööde lepingute või raamlepingute plaan.

Ostjad, kes avaldavad perioodilise eelteate oma ostjaprofiilides, saavad komisjonile elektroonilisel teel teate perioodilise eelteate avaldamisest oma ostjaprofiilis sellises vormis ja järgides sellist teadete elektroonilise edastamise korda, nagu on näidatud XX lisa punktis 3.

Punktides a, b ja c viidatud teadete avaldamine on kohustuslik ainult siis, kui ostjad kasutavad võimalust pakkumiste saamise ajavahemiku lühendamiseks artikli 45 lõike 4 alusel.

Käesolevat lõiget ei kohaldata menetlustele ilma eelneva hankekuulutusega.

2. Ostjad võivad avaldada või lasta komisjonil avaldada eelkõige suuremaid projekte käsitlevaid perioodilisi eelteateid nii, et eelnevas perioodilises eelteates sisalduvad teavet ei korrata, kui on selgesti märgitud, et tegemist on täiendavate teadetega.

3. Kui ostjad otsustavad sisse seada kvalifitseerimissüsteemi vastavalt artiklile 53, siis tuleb selle süsteemi kohta avaldada XIV lisas viidatud teade, milles näidatakse ära kvalifitseerimissüsteemi eesmärk ning juhatatakse, kust leida selle toimimise reeglid. Kui selle süsteemi kehtivusaeg on pikem kui kolm aastat, avaldatakse asjaomane teade igal aastal. Kui süsteemi kehtivusaeg on lühem, piisab ühest teatest.

*Artikkel 42***Hankekuulutusena kasutatavad teated**

1. Asjade, ehitustööde või teenuste hankelepingute puhul võib hankekuulutuse esitada:

- a) XV A lisas viidatud perioodilise eelteatega või
- b) XIV lisas viidatud teatega kvalifitseerimissüsteemi olemasolust või
- c) XIII A, B või C lisas viidatud hanketeatega.

2. Dünaamilise hankesüsteemi puhul esitatakse süsteemi hankekuulutuse lõike 1 punktis c viidatud hanketeatena, samas kui sellise süsteemi kasutamisel hankekuulutused lepingute sõlmimiseks on XIII D lisas viidatud lihtsustatud hanketeated.

3. Kui hankekuulutus on esitatud perioodilise eelteatena, siis:

- a) nimetatakse teates konkreetselt need asjad, ehitustööd või teenused, mis on sõlmitava lepingu objektiks;
- b) öeldakse teates, et leping sõlmitakse piiratud või läbirääkimistega menetluse teel, ilma et edaspidi avaldataks hankekuulutust, ja palutakse huvitatud ettevõtjatel oma huvist kirjalikult teatada ning
- c) peab teade olema avaldatud XX lisale vastavalt mitte rohkem kui 12 kuud enne kuupäeva, mil saadetakse artikli 47 lõikes 5 viidatud kutse. Ostja peab kinni artiklis 45 ettenähtud tähtaegadest.

▼B

Artikkel 43

Lepingu sõlmimise teated

1. Ostjad, kes on sõlminud lepingu või raamlepingu, saadavad kahe kuu jooksul lepingu või raamlepingu sõlmimisest XVI lisas viidatud lepingu sõlmimise teate tingimustel, mille komisjon kehtestab artikli 68 lõikes 2 viidatud korra alusel.

Artikli 14 lõike 2 tähenduses raamlepingu alusel sõlmitud lepingute puhul ei pea ostjad saatma iga kõnealuse raamlepingu alusel sõlmitud lepinguga seoses teadet sõlmimismenetluse tulemuste kohta.

Dünaamilisel hankesüsteemil põhineva lepingute sõlmimise puhul saadavad ostjad lepingu sõlmimise teate kahe kuu jooksul pärast iga lepingu sõlmimist. Nad võivad aga koguda selliseid teateid ja saata need kord kvartalis. Sel juhul saadavad nad kogutud teated kahe kuu jooksul pärast iga kvartali lõppu.

2. XVI lisa alusel esitatud avaldamiseks mõeldud teave avaldatakse vastavalt XX lisa sätetele. Seejuures võtab komisjon arvesse kõiki tundlikke ärilisi aspekte, millele ostjad on kõnealust teavet edastades tähelepanu juhtinud, nagu saadud pakkumiste arv, ettevõtjate isikud või hinnad.

3. Kui ostjad sõlmivad uurimis- ja arendusteenuste lepingu (*uurimisarendusleping*) menetlusega ilma hankekuulutuseta vastavalt artikli 40 lõike 3 punktile b, siis võivad nad XVI lisa järgi teabe andmisel osutatavate teenuste laadi ja hulga kohta piirduda viitega “uurimis- ja arendusteenused”.

Kui ostjad sõlmivad uurimis-arenduslepingu, mida ei saa sõlmida ilma hankekuulutuseta menetlusega vastavalt artikli 40 lõike 3 punktile b, siis võivad nad XVI lisa järgi teabe andmisel osutatavate teenuste laadi ja hulga kohta piirata teabe andmist ärialase konfidentsiaalsuse huvides.

Sel juhul tagavad ostjad, et käesolevas lõikes ettenähtud teabe avaldamisel ei oleks see vähem üksikasjalik kui teave, mis oli vastavalt artikli 42 lõikele 1 avaldatud hankekuulutuse teates.

Kvalifikatsioonisüsteemi kasutamisel tagavad ostjad, et see teave ei oleks vähem üksikasjalik kui artikli 53 lõike 7 alusel koostatud kvalifitseeritud teenusepakkuja teade loendis viidatud kategooria.

4. XVII B lisas loetletud teenustele sõlmitavate lepingute puhul näitavad ostjad teates ära, kas nad on avaldamisega nõus.

5. Vastavalt XVI lisale esitatud teave, mis on märgistatud avaldamiseks mittemõelduna, avaldatakse üksnes lihtsustatud kujul vastavalt XX lisale, et seda kasutada statistika tegemiseks.

Artikkel 44

Teadete vorm ja avaldamisviis

1. Teadetes tuakse ära XIII, XIV, XV A, XV B ja XVI lisas mainitud teave ning vajadusel ka igasugune muu teave, mida ostjad peavad kasulikuks, ja teate vorm vastab standardvormile, mille komisjon on kinnitanud artikli 68 lõikes 2 viidatud korras.

2. Ostjad saadavad teated komisjonile elektrooniliste vahenditega XX lisa punktis 3 näidatud vormis ja korras või muude vahenditega.

Artiklites 41, 42 ja 43 viidatud teated avaldatakse vastavalt XX lisa punkti 1 lõikudes a ja b toodud avaldamise tehnilistele näitajatele.

3. Elektroonilised teated, mis on elektrooniliste vahenditega koostatud ja edastatud vastavalt XX lisa punktis 3 toodud vormile ja edastamise korrale, avaldatakse mitte hiljem kui viie päeva jooksul, arvates nende saatmisest.

▼B

Teated, mis ei ole edastatud vastavalt XX lisa punktis 3 toodud vormile ja edastamise korrale, avaldatakse mitte hiljem kui 12 päeva jooksul, arvates nende saatmisest. Ent erandjuhtudel avaldatakse artikli 42 lõike 1 punktis c viidatud hanketeated ostja nõudel viie päeva jooksul, kui teade on saadetud faksiga.

4. Hanketeated avaldatakse täies ulatuses ostja valikul ühes ühenduse ametlikest keeltest ja see lähtekeelne versioon on teate ainus autentne tekst. Igas teates sisalduvatest olulistest andmetest avaldatakse kokkuvõtte teistes ühenduse ametlikes keeltes.

Kulud, mis on seotud teadete avaldamisega komisjoni poolt, kannab ühendus.

5. Teateid ja nende sisu ei tohi avaldada riigi tasandil enne seda kuupäeva, mil need saadetakse komisjonile.

Riigi tasandil avaldatavad teated ei sisalda muud teavet kui see, mis saadeti komisjonile või avaldati ostjaprofiilis vastavalt artikli 41 lõike 1 esimesele lõigule, kuid seal näidatakse ära kuupäev, mil teade saadeti komisjonile või avaldati ostjaprofiilis.

Periodilisi eelteateid ei tohi avaldada ostjaprofiilis enne teate saatmist komisjonile, et need avaldatakse sellisel kujul; neis märgitakse ära sellise teate saatmise kuupäev.

6. Ostjad tagavad, et nad saaksid esitada tõendid teadete saatmise kuupäevade kohta.

7. Komisjon annab ostjale kinnituse saadetud teabe avaldamise kohta, märkides ära avaldamise kuupäeva. Selline kinnitus on tõendiks avaldamise kohta.

8. Ostjad võivad lõigete 1–7 alusel avaldada hanketeateid, millele ei laiene käesolevas direktiivis toodud avaldamisnõuded.

2 . j a g u

Tähtajad

Artikkel 45

Osalemistaotluste ja pakkumiste vastuvõtmise tähtajad

1. Osalemistaotluste ja pakkumiste vastuvõtmise tähtaegade määramisel võtavad ostjad eriti arvesse lepingu keerulisust ja pakkumise koostamiseks vajalikku aega, piiramata sealjuures käesolevas artiklis toodud miinimumtähtaegade kohaldamist.

2. Avatud menetluse puhul on pakkumiste vastuvõtmise minimaalne tähtaeg 52 päeva, arvates hanketeate väljasaatmise päevast.

3. Piiratud menetluse ja läbirääkimistega menetluse puhul, mille kohta on avaldatud eelnev hankekuulutus, kohaldatakse järgmist korda:

a) artikli 42 lõike 1 punkti c alusel avaldatud hanketeate või artikli 47 lõike 5 alusel ostjate poolt saadetud kutse vastusena saadetavate osalemistaotluste vastuvõtmise tähtaeg on üldreeglina mitte vähem kui 37 päeva teate või kutse saatmise päevast ja ei saa mingil juhul olla lühem kui 22 päeva, kui teade saadetakse avaldamiseks mingite muude vahenditega peale elektrooniliste vahendite või faksi, ning mitte vähem kui 15 päeva, kui teade saadetakse nimetatud vahenditega;

b) pakkumiste laekumise tähtaeg võidakse määrata ostja ja valitud kandidaatide vastastikusel kokkuleppel tingimusel, et kõikidele pakkujatele antakse pakkumiste ettevalmistamiseks ja esitamiseks võrdselt aega;

▼B

c) kui pole võimalik jõuda kokkuleppele pakkumiste vastuvõtmise tähtaja suhtes, siis määrab ostja tähtaja, mis üldreeglina on vähemalt 24 päeva ja ei ole mingil juhul vähem kui 10 päeva, arvates pakkumiskutse kuupäevast.

4. Kui ostjad on XX lisa alusel avaldanud artikli 41 lõikes 1 viidatud perioodilise eelteate, siis on pakkumiste saamise minimaalne tähtaeg avatud menetluse korral üldreeglina mitte vähem kui 36 päeva ja ei saa mingil juhul olla alla 22 päeva teate saatmise päevast.

Sellised lühendatud tähtjad on lubatud tingimusel, et perioodilises eelteates sisaldub lisaks XV A lisa I osas nõutud teabele kogu XV A lisa II osas nõutud teave, kuivõrd viimane on kättesaadav teate avaldamise ajal, ja et teade on saadetud avaldamiseks ajavahemikus 52 päevast kuni 12 kuuni enne artikli 42 lõike 1 punktis c viidatud hanketeate saatmise kuupäeva.

5. Kui teated koostatakse ja saadetakse elektrooniliste vahenditega vastavalt XX lisa punktis 3 toodud vormile ja edastamiskorrale, siis võib osalemistaotluste vastuvõtmise tähtaegu läbirääkimistega menetluse korral piirata ning pakkumiste vastuvõtmise tähtaegu avatud menetluse korral lühendada seitsme päeva võrra.

6. Välja arvatud juhul, kus tähtjad kehtestatakse lõike 3 punkti b alusel vastastikusel kokkuleppel, võib pakkumiste vastuvõtmise tähtaegu avatud, piiratud ja läbirääkimistega menetluse puhul veel lühendada viie päeva võrra, kui ostja võimaldab elektrooniliste vahenditega piiramatu ja täieliku otsese juurdepääsu hankedokumentidele ja kõigile lisadokumentidele, arvates kuupäevast, mil XX lisa alusel avaldatakse hankekuulutusena kasutatud teade. Teates peab olema toodud Interneti-aadress, kus see dokumentatsioon on kättesaadav.

7. Avatud menetlusel ei tohi lõigetes 4, 5 ja 6 ettenähtud lühendamiste summaarne mõju mingil juhul viia pakkumiste vastuvõtmise tähtaja lühendamiseni alla 15 päeva, arvates hanketeate saatmise kuupäevast.

Ent kui hanketeade ei ole edastatud faksi või elektrooniliste vahenditega, siis ei tohi lõigetes 4, 5 ja 6 ettenähtud lühendamiste summaarne mõju mingil juhul viia pakkumiste vastuvõtmise tähtaja lühendamiseni avatud menetlusel alla 22 päeva, arvates hanketeate edastamise kuupäevast.

8. Artikli 42 lõike 1 punkti c alusel avaldatud hanketeate või artikli 47 lõike 5 alusel ostjate saadetud kutse vastusena saadetud osalemistaotluste vastuvõtmisel ei tohi lõigetes 4, 5 ja 6 ettenähtud lühendamiste summaarne mõju mingil juhul viia tähtaja lühendamiseni alla 15 päeva, arvates hanketeate või kutse saatmise kuupäevast.

Piiratud ja läbirääkimistega menetluse puhul ei tohi lõigetes 4, 5 ja 6 ettenähtud lühendamiste summaarne mõju mingil juhul, välja arvatud pakkumiste esitamise tähtaja kehtestamine vastastikusel kokkuleppel lõike 3 punkti b järgi, viia pakkumiste vastuvõtmise tähtaja lühendamiseni alla 10 päeva, arvates pakkumiskutse kuupäevast.

9. Kui hankedokumendid ja lisadokumendid või täiendav teave ei ole mis tahes põhjusel esitatud artiklites 46 ja 47 toodud tähtajaks, kuigi neid nõuti aegsasti, või kui pakkumist saab teha ainult pärast kohalesoitmist või hankedokumente toetavate lisadokumentide kohapealset läbivaatamist, siis pikendatakse pakkumiste vastuvõtmise tähtaegu sellele vastavalt, välja arvatud juhul, kus pakkumiste esitamise tähtaeg kehtestatakse vastastikusel kokkuleppel lõike 3 punkti b järgi, nii et kõik asjaomased ettevõtjad saaksid olla kursis kogu pakkumise ettevalmistamiseks vajaliku teabega.

10. XXII lisas on toodud käesolevas artiklis ettenähtud tähtaegade kokkuvõtlik tabel.

Artikkel 46

Avatud menetlus: tehnilised kirjeldused, täiendavad dokumendid ja teave

1. Avatud menetlusel, kus ostjad ei paku elektrooniliste vahenditega piiramatut ja täielikku otsest juurdepääsu tehnilistele kirjeldustele ja kõikidele lisadokumentidele artikli 45 lõike 6 alusel, saadetakse tehnilised kirjeldused ja lisadokumendid ettevõtjatele kuue päeva jooksul, arvates nõude saamisest, eeldades, et nõue esitati aegsasti enne pakkumiste vastuvõtmise tähtaja lõppu.
2. Tingimusel, et tehniliste kirjeldustega seotud täiendavat teavet on taotletud aegsasti, esitavad ostjad või pädevad osakonnad selle hiljemalt kuus päeva enne pakkumiste laekumise lõpptähtaega.

Artikkel 47

Kutse esitada pakkumine või alustada läbirääkimisi

1. Piiratud ja läbirääkimisega menetluse korral saadavad ostjad valitud kandidaatidele üheaegselt kirjaliku kutse esitada oma pakkumised või alustada läbirääkimisi. Kutse kandidaatidele sisaldab kas:
  - tehnilist kirjeldust ja mis tahes lisadokumentide koopiat või
  - viidet, kuidas leida esimeses taandes nimetatud tehnilisi kirjeldusi ja lisadokumente, kui need on tehtud elektrooniliste vahenditega otsest kättesaadavaks vastavalt artikli 45 lõikele 6.
2. Kui tehnilised kirjeldused ja/või mis tahes lisadokumendid on mõne muu asutuse valduses peale ostjate, kes vastutavad lepingu sõlmimise menetluse eest, siis näidatakse kutses ära aadress, kust neid tehnilisi kirjeldusi ja dokumente võib nõuda, ja vajadusel ka selliste dokumentide taotlemise viimane kuupäev, rahasumma, mis tuleb maksta nende saamiseks, ja maksmise kord. Pädev osakond saadab dokumendid ettevõtjale viivitamatult pärast nõude saamist.
3. Täiendavat teavet tehniliste kirjelduste või lisadokumentide kohta saadab ostja või pädev osakond mitte hiljem kui kuus päeva enne pakkumiste esitamise tähtaja lõppu, kui seda teavet on nõutud aegsasti.
4. Lisaks sellele peab kutse sisaldama vähemalt järgmist:
  - a) kus vajalik, täiendavate dokumentide nõudmise viimane tähtaeg ja selliste dokumentide eest makstav rahasumma ning maksetingimused;
  - b) pakkumiste esitamise tähtaeg, aadress, kuhu need tuleb saata, ning keel või keeled, milles need tuleb koostada;
  - c) viide avaldatud hanketeatele;
  - d) viide kõigile lisatud dokumentidele;
  - e) lepingu sõlmimise kriteeriumid, kui neid pole ära toodud teates kvalifitseerimissüsteemi olemasolust, mida kasutatakse hankekuulutusena;
  - f) lepingu sõlmimise kriteeriumide suhtelised kaalud või vajadusel selliste kriteeriumide tähtsusejärjestus, kui seda teavet pole ära toodud hanketeates, teates kvalifitseerimissüsteemi olemasolust või teavet tehniliste kirjelduste kohta.
5. Kui hankekuulutus on esitatud perioodilise eelteatena, siis kutsuvad ostjad hiljem, enne pakkujate või läbirääkimistes osalejate väljavalimist, kõiki kandidaate üles kinnitama asjaomase lepingu kohta avaldatava üksikasjaliku teabe alusel oma huvitatust.

See üleskutse sisaldab vähemalt järgmist teavet:

▼B

- a) pakkumiste konkursil ülesseatavate tarnete ja teenuste laad ja kogus, sealhulgas kõik täiendavaid lepinguid puudutavad valikuvariandid ja võimalusel hinnanguline tähtaeg uuendatavate lepingute valikuvariantide kasutamiseks, pakkumiste konkursile ülesseatavate ehitustööde, tarnete ja teenuste laad ja kogus ning võimalusel tulevaste hankekuulutuste hinnangulised avaldamiskuupäevad;
- b) menetluse tüüp: piiratud või läbirääkimistega;
- c) vajadusel kuupäev, mil asjade kohaletoimetamine või ehitustööde või teenuste täitmine peaks algama või lõppema;
- d) pakkumisdokumentide nõuete esitamise aadress ja lõpukuupäev ning keel või keeled, milles need tuleb koostada;
- e) lepingu sõlmiva asutuse aadress ja teave tehniliste kirjelduste kohta ning muude dokumentide saamiseks vajalik teave;
- f) majanduslikud ja tehnilised tingimused, finantsgarantiid ja ettevõtjalt nõutav teave;
- g) rahasumma, mis tuleb maksta pakkumisdokumentide saamiseks, ja maksmise kord;
- h) pakkumiste konkursi objektiks oleva lepingu vorm: ostmine, üürimine, rentimine või liisimine koos väljaostuvõimalusega või nende kombinatsioon; ning
- i) lepingu sõlmimise kriteeriumid ja nende suhtelised kaalud või, vajadusel, selliste kriteeriumide tähtsusejärjestus, kui seda teavet pole ära toodud eelteates või teavet tehnilises kirjelduses või kutses esitada pakkumine või alustada läbirääkimisi.

3 . j a g u

Teatamine ja teave

*Artikkel 48***Teatamise kohta kehtivad eeskirjad**

1. Kogu käesolevas jaotises viidatud teatamine ja teabevahetus võib toimuda posti, faksi, elektrooniliste vahenditega lõigete 4 ja 5 alusel, telefoniga juhtudel ja asjaoludel, millele on viidatud lõikes 6, või nende vahendite kombineerimisega ostja valikul.
2. Valitud sidevahendid peavad olema üldiselt kättesaadavad ja seega mitte piirama ettevõtjate juurdepääsu pakkumismenetlusele.
3. Teatamine ja teabe vahetamine ning salvestamine toimub nii, et oleks tagatud andmete terviklikkuse ning pakkumiste ja osalustaotluste konfidentsiaalsuse säilimine ning pakkumiste sisu ja osalemistaotluste kättesaadavus ostjaile tutvumiseks alles pärast seda, kui nende esitamise tähtaeg on möödas.
4. Elektrooniliseks sidepidamiseks kasutatavad vahendid ja nende tehnilised omadused peavad olema mittediskrimineerivad, üldkättesaadavad ja üldkasutatavate info- ja sidetehnoloogia toodetega ühilduvad.
5. Pakkumiste elektroonilise edastamise ja vastuvõtmise ning osalemistaotluste vastuvõtmise vahenditele kohaldatakse järgmisi eeskirju:
  - a) teave pakkumiste ja osalemistaotluste elektrooniliseks esitamiseks, sealhulgas krüpteerimiseks vajalik teave tehniliste kirjelduste kohta on kättesaadav kõigile huvitatud osapooltele. Edasi, pakkumiste ja osalemistaotluste elektroonilise vastuvõtmise vahendid vastavad XXIV lisa nõuetele;
  - b) liikmesriigid võivad direktiivi 1999/93/EÜ artikli 5 alusel nõuda, et elektroonilise pakkumisega peaks olema kaasas täiustatud tehnoloo-

▼B

- gial põhinev elektrooniline allkiri, mis vastaks kõnealuse artikli lõike 1 nõuetele;
- c) liikmesriigid võivad sisse viia või ülal pidada vabatahtlikke akrediteerimisskeeme, mille eesmärgiks on tõsta nende seadmete töö sertifitseerimise taset;
- d) pakkujad või kandidaadid kohustuvad enne pakkumiste või osalemistaotluste esitamise tähtaja lõppu esitama artikli 52 lõigetes 2 ja 3, artiklites 53 ja 54 mainitud dokumendid, sertifikaadid ja deklaratsioonid, kui neid pole olemas elektroonilisel kujul.
6. Osalemistaotluste edastamisel kehtivad järgmised eeskirjad:
- a) lepingu sõlmimise menetluses osalemise taotlused võib esitada kirjalikult või telefoni teel;
- b) telefoni teel taotluse esitamisel saadetakse enne taotluste vastuvõtmise tähtaja lõppu kirjalik kinnitus;
- c) ostjad võivad nõuda, et faksi teel esitatud osalemistaotlused kinnitatakse posti või elektrooniliste vahenditega saadetud taotlusega, kui see on vajalik juriidilise tõendi saamiseks. Ostja peaks sellised nõuded, koos tähtaegadega kinnituse saatmiseks posti või elektrooniliste vahenditega, esitama hankekuulutusena kasutatud teates või artikli 47 lõikes 5 viidatud üleskutses.

*Artikkel 49***Kvalifitseerimise taotlejatele, kandidaatidele ja pakkujatele antav teave**

1. Ostjad teavitavad asjaomaseid ettevõtjaid võimalikult kiiresti raamlepingu või lepingu sõlmimise või dünaamilisse hankesüsteemi lubamise kohta tehtud otsustest ja ka põhjustest, miks otsustati mitte sõlmida raamlepingut või lepingut, milleks oli välja kuulutatud pakkumiste konkurss, otsustati menetlust uuesti alustada või dünaamilist hankesüsteemi mitte sisse seada; see teave esitatakse kirjalikult, kui ostjail seda palutakse.

2. Asjaomase osapoolle nõudel teavitavad ostjad võimalikult kiiresti:

- iga kandidaati, keda ei valitud, tema taotluse tagasilükkamise põhjustest,
- iga pakkujat, kelle pakkumine tagasi lükati, selle tagasilükkamise põhjustest, sealjuures artikli 34 lõigetes 4 ja 5 viidatud juhtudel põhjustest, miks otsustati, et tegemist pole samaväärsusega või et ehitustööd, asjad või teenused ei vasta ekspluatatsioonilistele või funktsionaalsetele nõuetele,
- iga vastuvõetava pakkumise teinud pakkujat teavitatakse väljavalitud pakkumise omadustest ja suhtelistest eelistest ning teatatakse talle ka väljavalitud pakkuja nimi või osapooled, kellega sõlmiti raamleping.

Selleks kuluva aeg ei tohi mingil juhul olla pikem kui 15 päeva kirjaliku järelepärimise saamisest.

Ent ostjad võivad otsustada, et teatavaid andmeid lepingu või raamlepingu sõlmimise või dünaamilisse hankesüsteemi lubamise kohta, millele on viidatud lõikes 1, tuleb mitte avaldada, kui sellise teabe avaldamine takistaks seaduste jõustamist või poleks muul põhjusel kooskõlas üldsuse huvidega või kahjustaks mõne konkreetse avalik-õigusliku või eraõigusliku ettevõtja, sealhulgas lepingu sõlminud ettevõtja seaduslikke huve või segaks ettevõtjate ausat konkureerimist.

3. Ostjad, kes seavad sisse kvalifitseerimissüsteemi ja rakendavad seda, teavitavad taotlejaid oma otsusest kvalifitseerimise kohta kuue kuu jooksul.

▼B

Kui otsuse tegemine võtab aega rohkem kui neli kuud taotluse esitamise, teatab ostja taotlejale kahe kuu jooksul taotluse esitamisest pikema otsustusaja põhjused ja taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise tähtaja.

4. Taotlejaid, kelle kvalifikatsioon tunnistati ebapiisavaks, teavitatakse sellest otsusest ja põhjustest võimalikult kiiresti ja mitte mingil juhul hiljem kui 15 päeva jooksul, arvates otsuse kuupäevast. Põhjustuste aluseks on artikli 53 lõikes 2 nimetatud kvalifitseerimiskriteeriumid.

5. Ostjad, kes seavad sisse kvalifitseerimissüsteemi ja rakendavad seda, võivad mõne ettevõtja diskvalifitseerida ainult artikli 53 lõikes 2 viidatud kvalifitseerimiskriteeriumide alusel. Kavatsusest ettevõtjat diskvalifitseerida teatatakse talle kirjalikult ette vähemalt 15 päeva enne diskvalifitseerimise jõustumise kuupäeva, näidates ära selle sammu põhjuse või põhjused.

*Artikkel 50***Lepingute sõlmimise kohta säilitatav teave**

1. Ostjad säilitavad iga lepingu kohta piisavat teavet, et võimaldada neil hiljem põhjendada otsuseid, mis on seotud:

- a) ettevõtjate kvalifitseerimise ja väljavalimise ning lepingute sõlmimisega;
- b) menetluste kasutamisega, mil artikli 40 lõike 3 alusel ei avaldata eelnevat hankekuulutust;
- c) käesoleva jaotise III–VI peatüki mittekohaldamisega I jaotise II peatüki ja käesoleva jaotise II peatüki alusel tehtavate eranditega.

Ostjad võtavad vajalikud meetmed, et dokumenteerida elektrooniliste vahenditega toimuva lepingute sõlmimise menetluse käik.

2. Nimetatud teavet säilitatakse vähemalt neli aastat pärast lepingu sõlmimise kuupäeva, nii et ostjal on selle ajavahemiku jooksul võimalik esitada komisjonile vajalikku teavet, kui viimane seda nõuab.

VII PEATÜKK***Menetluse läbiviimine****Artikkel 51***Üldsätted**

1. Osalejate väljavalimiseks lepingute sõlmimise menetluses:

- a) ostjad, olles näinud ette eeskirjad ja kriteeriumid pakkujate või kandidaatide väljajätmiseks artikli 54 lõigete 1, 2 või 4 alusel, jätavad välja ettevõtjad, kes vastavad nendele eeskirjadele ja kriteeriumidele;
- b) nad valivad välja pakkujad ja kandidaadid vastavalt objektiivsetele eeskirjadele ja kriteeriumidele, mis on toodud ära artiklis 54;
- c) piiratud menetluse ja läbiraakimistega menetluse puhul, mille kohta on avaldatud eelnev hankekuulutus, vähendavad nad vajadusel artikli 54 alusel kandidaatide arvu, kes on välja valitud punktide a ja b järgi.

2. Kui hankekuulutusena kasutatakse teadet kvalifitseerimissüsteemi olemasolust, siis lepingute sõlmimise menetluses nende osalejate väljavalimiseks, kellega sõlmida konkreetset, hanke väljakuulutamise eesmärgiks olnud lepingud, ostjad:

▼B

- a) kvalifitseerivad ettevõtjad artikli 53 sätete alusel;
  - b) kohaldavad niimoodi kvalifitseeritud ettevõtjatele lõike 1 neid sätteid, mis puudutavad piiratud või läbirääkimistega menetlusi.
3. Ostjad kontrollivad, et väljavalitud pakkujate esitatud pakkumised vastaksid pakkumiste eeskirjadele ja nõuetele ja sõlmivad lepingu artiklites 55 ja 57 toodud kriteeriumide alusel.

1 . j a g u

Kvalifitseerimine ja kvalitatiivne valik

*Artikkel 52***Haldus-, tehniliste ja finantstingimuste ning sertifikaatide, katsetuste ja tõendite vastastikune tunnustamine**

1. Osalejate väljavalimisel piiratud ja läbirääkimistega menetluse jaoks ei tohi ostjad oma kvalifitseerimisotsustuse tegemisel või kriteeriumide ja eeskirjade ajakohastamisel:

- a) kehtestada mõnede ettevõtjate suhtes haldus-, tehnilisi või finantstingimusi, mida teiste suhtes ei kehtestata;
- b) nõuda katseid või tõendeid, mis dubleerivad juba olemasolevat objektiivset tõendusmaterjali.

2. Kui ostjad nõuavad sõltumatute asutuste koostatud tõendite esitamist ettevõtja vastavuse kohta teatavatele kvaliteedi tagamise standarditele, viitavad nad asjakohastele kvaliteedi tagamise süsteemidele, mis põhinevad Euroopa standardite seerial, mida on sertifitseerinud Euroopa sertifitseerimisstandarditele vastavad asutused.

Ostjad tunnustavad teiste liikmesriikide asutuste samaväärseid tõendeid. Nad aktsepteerivad ka ettevõtjate teisi tõendeid samaväärsete kvaliteedi tagamise meetmete kohta.

3. Ehitustööde ja teenuste hankelepingute puhul ja üksnes sobival juhul võivad ostjad nõuda ettevõtjate tehnilise võimekuse kontrollimiseks ülevaadet keskkonnameetmetest, mida ettevõtja suudab lepingu täitmisel rakendada. Sellistel juhtudel, kui ostjad nõuavad sõltumatute asutuste koostatud tõendite esitamist ettevõtja vastavuse kohta teatavatele keskkonnajuhtimise standarditele, viitavad nad keskkonnajuhtimise skeemidele (EMAS) või asjakohastele keskkonnajuhtimise standarditele, mis põhinevad asjaomastel Euroopa või rahvusvahelistel standarditel, mida on sertifitseerinud ühenduse õigusele või asjaomastele Euroopa või rahvusvahelistele sertifitseerimisstandarditele vastavad asutused.

Ostjad tunnustavad teiste liikmesriikide asutuste samaväärseid tõendeid. Nad aktsepteerivad ka ettevõtjate teisi tõendeid samaväärsete keskkonnajuhtimise meetmete kohta.

*Artikkel 53***Kvalifitseerimissüsteemid**

1. Ostjad võivad soovi korral seada sisse ettevõtjate kvalifitseerimissüsteemi ja rakendada seda.

Kvalifitseerimissüsteemi kehtestavad või rakendavad ostjad tagavad, et ettevõtjail oleks igal ajal võimalik taotleda kvalifitseerimist.

2. Lõikes 1 ettenähtud süsteemil võivad olla erinevad kvalifitseerimisetapid.

Seda rakendatakse objektiivsete kvalifitseerimiskriteeriumide ja -eeskirjade alusel, mille kehtestab ostja.

▼B

Kui need kriteeriumid ja eeskirjad hõlmavad tehnilisi kirjeldusi, siis rakendatakse artikli 34 sätteid. Kriteeriume ja eeskirju võib vastavalt vajadusele ajakohastada.

3. Lõikes 2 viidatud kvalifitseerimise kriteeriumid ja eeskirjad võivad sisaldada ka välistamiskriteeriume, mis on loetletud direktiivi 2004/18/EÜ artiklis 45 ja mida rakendatakse sealsamas toodud tingimustel.

Kui ostja on telliv asutus artikli 2 lõike 1 punkti a tähenduses, siis sisaldavad need kriteeriumid ja eeskirjad direktiivi 2004/18/EÜ artikli 45 lõikes 1 loetletud välistamiskriteeriume.

4. Kui lõikes 2 viidatud kvalifitseerimiskriteeriumid ja -eeskirjad hõlmavad nõudeid ettevõtja majandus- ja rahandussuutlikkusele, siis võib ettevõtja vajadusel viidata teiste ettevõtjate suutlikkusele, milline ka poleks tema ja nende ettevõtjate vaheline juriidiline seos. Sel juhul peab ettevõtja ostjale tõendama, et need vahendid on tema käsutuses kogu kvalifitseerimissüsteemi kehtimise jooksul, kõnealustelt ettevõtjalt saadud sellekohase kohustuse esitamisel.

Samadel tingimustel võib artiklis 11 viidatud ettevõtjate grupp toetuda sama grupi teiste osaliste või teiste ettevõtjate suutlikkusele.

5. Kui lõikes 2 viidatud kvalifitseerimiskriteeriumid ja -eeskirjad hõlmavad nõudeid ettevõtja tehnilisele ja/või professionaalsele suutlikkusele, siis võib ettevõtja vajadusel viidata teiste ettevõtjate suutlikkusele, milline ka poleks tema ja nende ettevõtjate vaheline juriidiline seos. Sel juhul peab ettevõtja ostjale tõendama, et need vahendid on tema käsutuses kogu kvalifitseerimissüsteemi kehtimise jooksul, näiteks kõnealustelt ettevõtjalt saadud kohustuse esitamisel anda vajalikud ressursid ettevõtja käsutusse.

Samadel tingimustel võib artiklis 11 viidatud ettevõtjate grupp toetuda sama grupi teiste osaliste või teiste ettevõtjate võimetele.

6. Ettevõtja nõudel teatakse talle lõikes 2 viidatud kvalifitseerimiskriteeriumid ja -eeskirjad. Nende kriteeriumide ja eeskirjade uuendamisest teatakse huvitatud ettevõtjatele.

Kui ostja leiab, et teatavate teiste isikute või asutuste kvalifitseerimissüsteem vastab tema nõuetele, siis teatab ta huvitatud ettevõtjatele niisuguste teiste isikute või asutuste nimed.

7. Kvalifitseeritud ettevõtjate kohta peetakse kirjalikku registrit, mille võib jagada kategooriateks vastavalt lepingute tüüpidele, mille puhul kvalifitseerimine kehtib.

8. Kvalifitseerimissüsteemi siseseadmisel või rakendamisel järgivad ostjad eriti artikli 41 lõike 3 sätteid kvalifitseerimissüsteemi olemasolu teadete kohta, artikli 49 lõigete 3, 4 ja 5 sätteid kvalifitseerimistaotluse esitanud ettevõtjatele antava teabe kohta, artikli 51 lõike 2 sätteid osalejate väljavalimise kohta, kui hankekuulutuse kasutatakse teadet kvalifitseerimissüsteemi olemasolust, ja ka artikli 52 sätteid haldus-, tehniliste ja finantstingimuste ning sertifikaatide, katsetuste ja tõendite vastastikuse tunnustamise kohta.

9. Kui hankekuulutus on esitatud teatena kvalifitseerimissüsteemi olemasolu kohta, valitakse piiratud pakkumismenetluse pakkujad või läbirääkimistega menetlustes osalejad kvalifitseerunud kandidaatide hulgast kõnealuse süsteemi kohaselt.

*Artikkel 54***Kvalitatiivse valiku tegemise kriteeriumid**

1. Avatud menetluse jaoks valikukriteeriumide kehtestamisel toimivad ostjad objektiivsete eeskirjade ja kriteeriumide alusel, mis on kättesaadavad huvitatud ettevõtjatele.

▼B

2. Ostjad, kes valivad kandidaate piiratud ja läbirääkimistega menetluste jaoks, toimivad objektiivsete eeskirjade ja kriteeriumide alusel, mis nad on kehtestanud ja mis on kättesaadavad huvitatud ettevõtjatele.

3. Piiratud ja läbirääkimistega menetlustel võib kriteeriumide aluseks olla ostja objektiivne vajadus vähendada kandidaatide arvu tasemeni, mis oleks õigustatud lepingu sõlmimise menetluse konkreetsete näitajate ja selle täitmiseks vajalike vahendite tasakaalustamise seisukohast. Valitud kandidaatide arvu puhul võetakse siiski arvesse piisava konkurentsi tagamise vajadust.

4. Lõigetes 1 ja 2 toodud kriteeriumid võivad sisaldada ka välistamiskriteeriume, mis on loetletud direktiivi 2004/18/EÜ artiklis 45 ja mida rakendatakse sealsamas toodud tingimustele.

Kui ostja on telliv asutus artikli 2 lõike 1 punkti a tähenduses, siis sisaldavad käesoleva artikli lõigetes 1 ja 2 viidatud kriteeriumid ja eeskirjad direktiivi 2004/.../EÜ artikli 45 lõikes 1 loetletud välistamiskriteeriume.

5. Kui lõigetes 1 ja 2 viidatud kriteeriumid hõlmavad nõudeid ettevõtja majandus- ja rahandussuutlikkusele, siis võib ettevõtja vajadusel ja konkreetse lepinguga seoses toetuda teiste ettevõtjate suutlikkusele, milline ka poleks tema ja nende ettevõtete vaheline juriidiline seos. Sel juhul tõendab ettevõtja ostjale, et vajalikud vahendid on tema käsutuses, näiteks nendelt ettevõtetelt saadud sellekohase kohustuse esitamisel.

Samadel tingimustel võib artiklis 11 viidatud ettevõtete grupp toetuda sama grupi teiste osaliste või teiste ettevõtete suutlikkusele.

6. Kui lõigetes 1 ja 2 viidatud kriteeriumid hõlmavad nõudeid ettevõtja tehnilisele ja/või professionaalsele suutlikkusele, siis võib ettevõtja vajadusel ja konkreetse lepinguga seoses toetuda teiste ettevõtjate suutlikkusele, milline ka poleks tema ja kõnealuste ettevõtete vaheline juriidiline seos. Sel juhul peab ettevõtja ostjale tõendama, et need vahendid on tema käsutuses kogu lepingu täitmise aja vältel, näiteks nendelt ettevõtetelt saadud kohustuse esitamisel anda vajalikud ressursid ettevõtja käsutusse.

Samadel tingimustel võib artiklis 11 viidatud ettevõtete grupp toetuda sama grupi teiste osaliste või teiste ettevõtete võimetele.

2. jagu

Lepingu sõlmimine

Artikkel 55

Lepingu sõlmimise kriteeriumid

1. Ilma et see piiraks teatavate teenuste tasustamist käsitlevate siseriiklike õigusnormide kohaldamist, on ostja poolt lepingu sõlmimisel aluseks võetud kriteeriumideks:

a) kui leping sõlmitakse ostja seisukohast majanduslikult kõige soodsama pakkumise alusel, siis mitmesugused kriteeriumid, mis on seotud kõnealuse lepingu sisuga, nagu tarnetähtaeg või pakkumise täitmise tähtaeg, eksploatatsioonikulud, tasuvus, kvaliteet, esteetilised ja funktsionaalsed omadused, keskkonnaomadused, tehnilised väärtused, müügijärgne hooldus ja tehniline abi, varuosadega seoses võetavad kohustused, tarnekindlus ja hind; või

b) üksnes madalaim hind.

2. Mõjutamata kolmanda punkti sätteid, määrab ostja lõike 1 punktis a viidatud juhul suhtelise kaalukuse, mille ta omistab igale valitud kriteeriumile majanduslikult kõige soodsama pakkumise leidmiseks.

▼B

Nimetatud kaalukus võib väljenduda selles, et nähakse ette sobiv maksimaalne ulatusega mõõteskaala.

Kui ostja arvates ei ole kaalumise veenvatel põhjustel võimalik, siis järjestab ostja kriteeriumid nende tähtsuse vähenemise järjekorras.

Suhtelise kaalukuse või tähtsuse järjestus tuuakse vajadusel ära hankekuulutusena kasutatavas teates või artikli 47 lõikes 5 viidatud üleskutses kinnitada oma huvitatust, pakkumiskutses või kutses alustada läbirääkimisi või tehnilistes kirjeldustes.

*Artikkel 56***Elektrooniliste oksjonite kasutamine**

1. Liikmesriigid võivad näha ette, et ostjad võivad kasutada elektroonilisi oksjoneid.

2. Avatud, piiratud ja eelneva hankekuulutusega läbirääkimistega menetlusel võivad ostjad otsustada, et kui lepingu tehnilisi kirjeldusi on võimalik täpselt kindlaks määrata, siis eelneb lepingu sõlmimisele elektrooniline oksjon.

Samadel asjaoludel võib elektroonilise oksjoni pidada pakkumiste konkursi avamiseks lepingute sõlmimisel artiklis 15 viidatud dünaamilise hankesüsteemi kasutamiseks.

Elektrooniline oksjon põhineb:

- a) kas üksnes hindadel, kui leping sõlmitakse kõige madalama hinna alusel,
  - b) või hindadel ja tehnilises kirjelduses toodud pakkumise komponentide uutel väärtustel, kui leping sõlmitakse majanduslikult kõige soodsama pakkumise alusel.
3. Ostjad, kes otsustavad korraldada elektroonilise oksjoni, märgivad selle asjaolu ära hankekuulutusena kasutatavas teates.

Tehnilistes kirjeldustes tuuakse muu hulgas ära järgmised üksikasjad:

- a) pakkumise komponendid, mille väärtused pannakse elektroonilisele oksjonile, tingimusel, et need on mõõdetavad ja neid saab väljendada arvude või protsentidega;
- b) esitatavatele väärtustele seatud piirangud, kuivõrd need tulenevad lepingu objektiga seotud tehnilistest kirjeldustest;
- c) elektroonilise oksjoni käigus pakkujaile kättesaadavaks tehtav teave ja, vajadusel, millal see neile kättesaadavaks tehakse;
- d) asjakohane teave elektroonilise oksjoni läbiviimise käigu kohta;
- e) tingimused, mille alusel pakkujad saavad teha pakkumisi, ja konkreetselt väikseimad erinevused, mida nõutakse pakkumisel, kui vajalik;
- f) asjakohane teave kasutatava elektroonilise varustuse ja ühenduse loomise korra ning tehnilise korralduse kohta.

4. Enne elektroonilise oksjoni juurde asumist teevad ostjad pakkumiste esialgse täieliku hindamise lepingu sõlmimise kriteeriumi või kriteeriumide ja neile omistatud kaalukuse alusel.

Kõiki pakkujaid, kes on esitanud vastuvõetavad pakkumised, kutsutakse üheaegselt üles esitama elektrooniliste vahenditega uusi hindu ja/või uusi väärtusi; selles üleskutses tuuakse ära kogu asjakohane teave, kuidas igäüks saab ühendada end kasutatava elektroonilise varustusega, ja teatatakse elektroonilise oksjoni alguse kuupäev ja kellaaeg. Elektrooniline oksjon võib toimuda mitmes järjestikusel etapil. Elektrooniline oksjon ei tohi alata varem kui kaks tööpäeva pärast kutsete väljasaatmise kuupäeva.

▼B

5. Kui leping sõlmitakse majanduslikult kõige soodsama pakkumise alusel, siis lisatakse kutsele asjaomase pakkumise täieliku hindamise tulemus, mis saadi artikli 55 lõike 2 esimeses lõigus viidatud kaalukuste kasutamiselega.

Kutses tuuakse ära ka matemaatiline võrrand, mida kasutatakse elektroonilisel oksjonil pakkumiste automaatseks ümberjärjestamiseks esitatavate uute hindade ja/või uute väärtuste alusel. See võrrand sisaldab kõigi majanduslikult kõige soodsama pakkumise kindlaksmääramiseks esitatud kriteeriumide kaalumist, nagu oli näidatud hankekuulutusena kasutatud teates või tehnilistes kirjeldustes; selleks aga vähendatakse eelnevalt kõiki väärtuste vahemikke kindlaksmääratud väärtusteni.

Variantide lubamisel tuuakse ära eraldi võrrand iga variandi jaoks.

6. Elektroonilise oksjoni iga etapi vältel saadavad ostjad kõikidele pakkujatele kohe piisavat teavet, mis võimaldab neil endil määrata mis tahes hetkel oma pakkumise koha pakkumiste järjestuses. Nad võivad saata ka muud teavet teiste esitatud hindade või väärtuste kohta tingimusel, et see on ette nähtud tehnilises kirjelduses. Nad võivad igal ajal teatada ka osalejate arvu oksjoni käesolevas etapis. Mingil juhul ei tohi nad aga elektroonilise oksjoni mis tahes etapis avaldada pakkujate nimesid.

7. Ostjad lõpetavad elektroonilise oksjoni ühel või mitmel alljärgneval viisil:

- a) kutses oksjonist osavõtuks teatavad nad ette selle lõppemise kuupäeva ja kellaaja;
- b) kui nad enam ei saa uusi hindu või uusi väärtusi, mis vastavad väikseima erinevuse nõuetele. Sel juhul teatavad ostjad kutses oksjonist osavõtuks ajavahemiku, mille möödumisel viimase pakkumise saamisest nad lõpetavad elektroonilise oksjoni;
- c) kui täitub oksjoni etappide arv, mis oli kindlaks määratud kutses oksjonist osavõtuks.

Kui ostjad on otsustanud sulgeda elektroonilise oksjoni punkti c alusel, võib-olla kasutades ka punktis b toodud korraldust, siis kutses oksjonist osavõtuks näidatakse oksjoni kõigi etappide toimumise ajad.

8. Pärast elektroonilise oksjoni sulgemist sõlmivad ostjad elektroonilise oksjoni tulemuste alusel ning artikli 55 põhjal lepingu.

9. Ostjad ei tohi elektroonilisi oksjoneid võtta ette ebaausal eesmärgil ega kasutada neid konkurentsi kõrvaldamiseks, piiramiseks või moonutamiseks ja nad ei tohi muuta lepingu eesmärki, mis on välja kuulutatud hankekuulutusena kasutatud teates ja tehnilises kirjelduses.

*Artikkel 57***Ebanormaalselt madalad pakkumised**

1. Kui teatava lepingu puhul tunduvad pakkumiste hinnad kaupade, ehitustööde või teenustega võrreldes ebaharilikult madalad, nõuab ostja pakkumise koostisosade kohta enne, kui võib sellised pakkumised tagasi lükata, kirjalikke täpsustusi, mida ta asjakohaseks peab.

Need täpsustused võivad konkreetselt puudutada:

- a) tootmisprotsessi, pakutavate teenuste või ehitusmeetodi majanduslikku külge;
- b) valitud tehnilisi lahendusi ja/või erandlikult soodsaid tingimusi, mida pakkuja saab kasutada kaupade tarnimisel, teenuste osutamisel või ehitustöö tegemisel;
- c) pakkuja pakutava toote, teenuse või ehitustöö originaalsust;

▼B

- d) tööde teostamise, teenuste osutamise või tarnete tegemise kohas kehtivatest töökaitset ja töötingimusi puudutavatest sätetest kinnipidamist;
- e) võimalust, et pakkuja saab abi riigilt.
2. Ostja kontrollib neid koostisosi pakkuja küsitlemisega, võttes arvesse esitatavaid tõendeid.
3. Kui ostja teeb kindlaks, et pakkumine on ebaharilikult madala hinnaga, kuna pakkuja on saanud abi riigilt, siis võib sellise pakkumise sel põhjusel tagasi lükata üksnes pärast vestlust pakkujaga, kui pakkuja ei suuda ostja määratud piisava ajavahemiku jooksul tõendada, et kõnealust abi oli antud seaduslikul alusel. Kui ostja lükkab neil asjaoludel pakkumise tagasi, siis teavitab ta sellest komisjoni.

3 . j a g u

Kolmandatest riikidest pärinevaid tooteid sisaldavad pakkumised ja suhted nende riikidega

*Artikkel 58***Kolmandatest riikidest pärinevaid tooteid sisaldavad pakkumised**

1. Käesolevat artiklit kohaldatakse pakkumistele, mis hõlmavad tooteid kolmandatest riikidest, millega ühendus ei ole mitmepoolselt ega kahepoolselt sõlminud kokkulepet, mis tagaks ühenduse ettevõtjatele võrreldava ja tõhusa juurdepääsu nende kolmandate riikide turgudele. See ei piira ühenduse ja ühenduse liikmesriikide kohustusi kolmandate riikide suhtes.
2. Asjade hankelepingu sõlmimiseks tehtud pakkumise võib tagasi lükata, kui kolmandatest riikidest pärit toodete osakaal, mille päritolu on kindlaks määratud vastavalt nõukogu 12. oktoobri 1992. aasta määrusele (EMÜ) nr 2913/92, millega kehtestatakse *ühenduse tolliseadustik* (¹), ületab 50 % pakkumises sisalduvate toodete kogumaksumusest. Käesoleva artikli kohaldamisel käsitletakse telekommunikatsiooni võrgu seadmetes kasutatavat tarkvara tootena.
3. Kui teisest lõigust ei tulene teisiti, siis kahe või enama pakkumise korral, mis on artiklis 55 sätestatud kriteeriumide seisukohast samaväärsed, eelistatakse pakkumisi, mida ei või lõike 2 alusel tagasi lükata. Käesoleva artikli kohaldamisel käsitletakse selliste pakkumiste hindu võrdsetena, kui hinnaerinevus ei ole suurem kui 3 %.
- Pakkumist ei eelistata teisele, nagu on sätestatud esimeses lõigus, kui selle vastuvõtmine sunniks ostjat hankima olemasolevatest seadmetest erinevate tehniliste omadustega seadmeid, mis tooks kaasa ühildamatuse, tehnilised raskused käitamisel ja hooldamisel või ebaproportsionaalselt suured kulud.
4. Käesoleva artikli kohaldamisel ei võeta kolmandatest riikidest pärit toodete osakaalu kindlaksmääramisel lõike 2 alusel arvesse neid kolmandaid riike, kelle suhtes nõukogu otsusega kohaldatakse lõike 1 alusel käesoleva direktiivi sätteid.
5. Komisjon esitab nõukogule aastaaruande, alustades käesoleva direktiivi jõustumisele järgneva esimese aasta teisest poolaastast, mis kajastab mitmepoolsetel või kahepoolsel läbirääkimistel tehtud edusamme ühenduse ettevõtjate juurdepääsu tagamisel kolmandate riikide turgudele käesoleva direktiivi reguleerimisalasse kuuluvates valdkondades, kõnealuste läbirääkimiste tulemusi ja kõigi sõlmitud kokkulepete praktilist rakendamist.

(¹) EÜT L 302, 19.10.1992, lk 1. Määrust on viimati muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 2700/2000 (EÜT L 311, 12.12.2000, lk 17).

▼B

Nõukogu võib nimetatud edusamme silmas pidades komisjoni ettepaneku põhjal kvalifitseeritud häälteenamusega käesoleva artikli sätteid muuta.

*Artikkel 59***Suhted kolmandate riikidega ehitustööde, asjade ja teenuste hankelepingute alal**

1. Liikmesriigid teatavad komisjonile kõigist üldistest õiguslastest või praktilistest raskustest, mida nende ettevõtjad teenuste hankelepingute sõlmimisel kolmandates riikides kogevad ja millest need neile ette kannavad.

2. Komisjon teatab nõukogule enne 31. detsembrit 2005 ja seejärel kindlate ajavahemike järel kolmandates riikides sõlmitavatest teenuste hankelepingutest ja nende riikidega selleteemalistel läbirääkimistel, eelkõige Maailma Kaubandusorganisatsiooni raames saavutatud edusammudest.

3. Komisjon püüab pöördumisega asjaomase kolmanda riigi poole parandada olukorda kõikjal, kus ta lõikes 2 viidatud ettekannete või muu teabe põhjal leiab, et teenuste hankelepingute sõlmimise kontekstis kolmas riik:

- a) ei võimalda ühenduse ettevõtjatele sama tõhusat juurdepääsu teenuste hankelepingute sõlmimisele, kui ühendus võimaldab nimetatud riigi ettevõtjatele, või
- b) ei kohtle ühenduse ettevõtjaid võrdselt oma riigi ettevõtjatega või paku samu konkurentsivõimalusi kui oma riigi ettevõtjatele või
- c) kohtleb teiste kolmandate riikide ettevõtjaid paremini kui ühenduse ettevõtjaid.

4. Liikmesriigid teatavad komisjonile kõigist õiguslastest või praktilistest raskustest, mida nende ettevõtjad lepinguid sõlmida püüdes kogevad kolmandates riikides XXIII lisas loetletud rahvusvahelise töödigu sätete rikkumise tõttu, millest ettevõtjad neile ette kannavad.

5. Lõigetes 3 ja 4 viidatud asjaoludel võib komisjon igal ajal teha ettepaneku, et nõukogu otsustaks katkestada või piirata otsuses nimetatud ajavahemikuks teenuste hankelepingute sõlmimise:

- a) ettevõtjatega, kelle suhtes kehtib kõnealuse kolmanda riigi õigus;
- b) ettevõtjatega, kes on seotud punktis a määratletud ettevõtjatega ja kellel, kuigi nende registrijärgne asukoht on ühenduses, ei ole otsest ega toimivat seost liikmesriigi majandusega;
- c) ettevõtjatega, kelle esitatud pakkumiste sisuks on kõnealusest kolmandast riigist pärit teenused.

Nõukogu teeb otsuse kvalifitseeritud häälteenamusega niipea kui võimalik.

Komisjon võib teha ettepaneku kõnealuste meetmete kohta omal algatusel või liikmesriigi taotlusel.

6. Käesolev artikkel ei mõjuta ühenduse kohustuste täitmist kolmandate maade suhtes, mis tulenevad rahvusvahelistest kokkulepetest riigihangete kohta, eriti Maailma Kaubandusorganisatsiooni raames.

III JAOTIS

IDEEKONKURSSIDE KORRALDAMISE EESKIRJAD

Artikkel 60

Üldsätted

1. Ideekonkursi korraldamise eeskirjad kehtestatakse kooskõlas käesoleva artikli lõike 2 ning artiklite 61 ja 63–66 nõuetega ja edastatakse konkursil osalemisest huvitatud isikutele.
2. Ideekonkursil osalemist ei piirata:
  - a) viitamisega liikmesriigi territooriumile või selle osale;
  - b) põhjendusega, et vastavalt selle liikmesriigi õigusele, kus konkurss korraldatakse, peavad osalejad olema kas füüsilised või juriidilised isikud.

Artikkel 61

Künnised

1. Käesolevat jaotist kohaldatakse ideekonkurssidele, mis korraldatakse osana teenuste hankimise menetlusest, kus hanke eeldatav väärtus ilma käibemaksuta on ►**M3** 422 000 eurot ◀ või suurem. Käesolevas lõikes tähendab *künnis* teenuste hankelepingu eeldatavat väärtust ilma käibemaksuta, kuid koos kõikvõimalike preemiate ja/või maksetega osavõtjaile.
  2. Käesolev jaotis kehtib kõikidele ideekonkurssidele, kus konkursi preemiate ja osavõtjatele tehtavate maksete summa on ►**M3** 422 000 eurot ◀ või suurem.
- Käesolevas lõikes tähendab *künnis* auhindade ja maksete kogusummat koos selle teenuste hankelepingu eeldatava väärtusega ilma käibemaksuta, mis võidakse hiljem sõlmida artikli 40 lõike 3 järgi, kui ostja ei välista sellist sõlmimist konkursikutses.

Artikkel 62

Väljajäetud ideekonkursid

Käesolevat jaotist ei kohaldata:

- 1) konkurssidele, mis korraldatakse samadel juhtudel kui artiklites 20, 21 ja 22 viidatud teenuste hankelepingute puhul;
- 2) ideekonkurssidele, mis korraldatakse sellise tegevuse läbiviimiseks asjaomases liikmesriigis, mille puhul komisjoni otsusega on kehtestatud artikli 30 lõike 1 kohaldatavus või kus seda peetakse kohaldatavaks tolle artikli lõike 4 teise või kolmanda lõigu või lõike 5 neljanda lõigu alusel.

Artikkel 63

Eeskirjad teatamise ja läbipaistvuse kohta

1. Ostjad, kes soovivad korraldada ideekonkursi, kuulutavad konkursi välja konkursiteate avaldamisega. Ostjad, kes on korraldanud ideekonkursi, avaldavad selle tulemuste kohta teate. Konkursiteade sisaldab XVIII lisas viidatud teavet ja teade ideekonkursi tulemuste kohta sisaldab XIX lisas viidatud teavet vormis, mis vastab komisjoni poolt artikli 68 lõikes 2 viidatud korras vastuvõetavale standardvormile.

▼B

Teade ideekonkursi tulemuste kohta edastatakse komisjonile kahe kuu jooksul pärast konkursi lõppu tingimustel, mis komisjon kehtestab artikli 68 lõikes 2 viidatud korras. Seejuures võtab komisjon arvesse kõiki tundlikke ärilisi aspekte, millele ostjad võivad kõnealust teavet edastades tähelepanu juhtida, nagu saadud projektide või plaanide arv, ettevõtjate isikud ja pakutud hinnad.

2. Artikli 44 lõiked 2–8 kehtivad ka teadetele ideekonkursside kohta.

*Artikkel 64***Teatamisvahendid**

1. Kõikidele konkursside kohta avaldatavatele teadetele kehtivad artikli 48 lõiked 1, 2 ja 4.

2. Sidevahendid, teabevahetus ja salvestamine on sellised, et oleks tagatud kogu konkursist osavõtjatele edastatud teabe terviklikkus ja konfidentsiaalsus ning et žürii tutvuks plaanide ja projektide sisuga alles pärast nende esitamise tähtaja lõppu.

3. Plaanide ja projektide elektroonilise vastuvõtu seadmetele kehtivad järgmised eeskirjad:

- a) asjaomastele osapooltele on kättesaadav teave tehniliste kirjelduste kohta, mis on vajalik plaanide ja projektide elektrooniliseks esitamiseks, sealhulgas krüpteerimiseks. Lisaks sellele vastavad plaanide ja projektide elektroonilise vastuvõtmise vahendid XXIV lisa nõuetele;
- b) liikmesriigid võivad juurutada või säilitada vabatahtlikke akrediteerimisskeeme, mille eesmärgiks on tõsta nende seadmete töö sertifitseerimise taset.

*Artikkel 65***Ideekonkursside korraldamise ja osalejate ning žürii valimise eeskirjad**

1. Ideekonkursside korraldamisel rakendavad ostjad käesoleva direktiivi sätetele kohandatud eeskirju.

2. Kui ideekonkursist saab osa võtta piiratud arv osalejaid, kehtestavad ostjad selged ja mittediskrimineerivad valikukriteeriumid. Igal juhul peab osalema kutsutud kandidaatide arv olema piisav reaalse konkurentsi tagamiseks.

3. Žürii koosneb üksnes füüsilistest isikutest, kes on konkursil osalejatest sõltumatud. Kui konkursil osalejatelt nõutakse teatavat kutsekvalifikatsiooni, peab vähemalt kolmandikul žürii liikmetest olema sama või samaväärne kvalifikatsioon.

*Artikkel 66***Žürii otsused**

1. Žürii on oma otsustes ja arvamustes sõltumatu.
2. Ta tutvub kandidaatide anonüümselt esitatud plaanide ja projektidega ning teeb otsuse ainult konkursiteates näidatud kriteeriumide alusel.
3. Ta esitab projektide järjestuse ettekandes, millele žürii liikmed kirjutavad alla; žürii arvestab iga projekti väärtusi ja teeb oma märkused ning toob välja selgitamist vajavad punktid.
4. Anonüümsust tuleb säilitada niikaua, kuni žürii on kokku leppinud oma arvamuse või otsuse suhtes.

▼B

5. Vajadusel võib lasta kandidaatidel vastata žürii protokollis kantud küsimustele projektide mis tahes külgede selgitamiseks.
6. Žüriiliikmete ja kandidaatide dialoogi kohta koostatakse täielik protokoll.

IV JAOTIS**STATISTIKAALASED KOHUSTUSED, TÄITEVVOLITUSED JA LÕPPSÄTTED***Artikkel 67***Statistikaalased kohustused**

1. Liikmesriigid tagavad, et vastavalt artikli 68 lõikes 2 sätestatud korras võetavatele meetmetele saab komisjon igal aastal statistilise aruande, mis käsitleb liikmesriikide ja I–X lisa nimetatud tegevusliikide lõikes nende lepingute kogumaksumust, mis on sõlmitud väiksema summa ulatuses kui artiklis 16 nimetatud künnis, kuid mille suhtes kohaldataks käesolevat direktiivi juhul, kui künniseid poleks.

2. Mis puudutab II, III, V, IX ja X lisa viidatud tegevuste kategooriaid, siis tagavad liikmesriigid, et komisjon saab hiljemalt 31. oktoobriks 2004 statistilise aruande lepingutest, mis on sõlmitud eelmisel aastal, ja enne iga aasta 31. oktoobrit iga järgneva aasta lepingutest, vastavalt artikli 68 lõikes 2 sätestatud korras võetavatele meetmetele. Statistilises aruandes peab olema toodud teave, mis on vajalik kokkuleppe õige rakendamise kontrollimiseks.

Esimeses lõigus nõutud teave ei sisalda teavet XVII A lisa 8. kategoorias loetletud uurimis-arendusteenuste, XVII A lisa 5. kategoorias loetletud telekommunikatsiooniteenuste, mille ühtse riigihangete klassifikatori (CPV) numbrid vastavad CPC viitenumbritele 7524, 7525 ja 7526, või XVII B lisa loetletud teenuste hankelepingute kohta.

3. Lõigetes 1 ja 2 ettenähtud kord kehtestatakse nii, et oleks tagatud, et:

- a) haldusliku lihtsustamise huvides võib väiksema maksumusega lepingud välja jätta tingimusel, et sellega ei ohustata statistika kasutuskõlblikkust;
- b) järgitakse teabe konfidentsiaalsuse säilitamise nõuet.

*Artikkel 68***Komitee töökord**

1. Komisjoni abistab nõukogu otsuse 71/306/EMÜ⁽¹⁾ artikli 1 alusel asutatud riigihankelepingute nõuandekomitee, edaspidi *komitee*.

2. Kui viidatakse käesolevale lõikele, kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artikleid 3 ja 7, võttes arvesse selle artiklis 8 sätestatud.

3. Komitee võtab vastu oma töökorra.

*Artikkel 69***Künniste läbivaatamine**

1. Komisjon kontrollib artiklis 16 sätestatud künniseid iga kahe aasta tagant, alates 30. aprillist 2004, ja muudab neid vajadusel, pidades silmas teist lõiku, artikli 68 lõikes 2 sätestatud korras.

⁽¹⁾ EÜT L 185, 16.8.1971, lk 15. Otsust on muudetud otsusega 77/63/EMÜ (EÜT L 13, 15.1.1977, lk 15).

▼B

Künniste summa arvutamisel võetakse aluseks riikide vääringute keskmine päevakurss SDRides 24 kuu pikkuse ajavahemiku jooksul, mis lõpeb 1. jaanuaril toimuvale künnise muutmisele eelneva augustikuu viimasel päeval. Niimoodi muudetud künniste väärtus ümardatakse vajadusel allapoole lähima tuhande euroni, et tagada kokkuleppes SDRides ettenähtud künniste kehtivatest väärtustest kinnipidamine.

2. Koos lõike 1 alusel toimuva künniste muutmisega kohandab komisjon artikli 68 lõikes 2 sätestatud korras ka artiklis 61 (ideekonkursid) sätestatud künnised vastavaks teenuste hankelepingute puhul kehtivatele muudetud künnistele.

Lõike 1 alusel kehtestatud künniste väärtusi, mis on väljendatud valuutaliidus mitteosalevate liikmesriikide vääringus, muudetakse põhimõtteliselt iga kahe aasta tagant, alates 2004. aasta 1. jaanuarist. Nende väärtuste arvutamisel võetakse aluseks riikide vääringute keskmine päevakurss eurodes 24 kuu pikkuse ajavahemiku jooksul, mis lõpeb 1. jaanuaril toimuvale künnise muutmisele eelneva augustikuu viimasel päeval.

3. Lõikes 1 viidatud muudetud künnised, nende väärtused riikide vääringutes ja lõikes 2 viidatud kohandatud künnised avaldab komisjon Euroopa Liidu Teatajas novembrikuu alguses pärast nende muutmist.

*Artikkel 70***Muudatused**

Komisjon võib muuta artikli 68 lõikes 2 sätestatud korras:

- a) I–X lisa toodud ostjate loendit, et need täidaksid artiklites 2–7 sätestatud kriteeriume;
- b) artiklites 41, 42, 43 ja 63 viidatud teadete koostamise, edastamise, saamise, tõlkimise, kogumise ja levitamise korda;
- c) ühtse riigihangete klassifikaatori (CPV) nomenklatuuri konkreetsetele rubriikidele viitamise korda teadete avaldamisel;
- d) XVII lisa toodud nomenklatuuri viitamisnumbreid, kuni see ei muuda käesoleva direktiivi sisulist ulatust, ja samas lisa loetletud teenusekateooriate piires nomenklatuuri konkreetsetele rubriikidele viitamise korda teadete avaldamisel;
- e) XII lisa toodud nomenklatuuri viitamisnumbreid, kuni see ei muuda käesoleva direktiivi sisulist ulatust, ja nomenklatuuri konkreetsetele rubriikidele viitamise korda teadete avaldamisel;
- f) XI lisa;
- g) XX lisa viidatud andmete saatmise ja avaldamise korda, arvestades tehnilist progressi või halduslikke põhjusi;
- h) XXIV lisa punktides a, f ja g viidatud elektrooniliste vastuvõtmisseadmete tehnilisi üksikasju ja omadusi;
- i) artikli 67 lõigetes 1 ja 2 viidatud statistiliste aruannete kasutamise, koostamise, edastamise, vastuvõtmise, tõlkimise, kogumise ja levitamise korda artikli 67 lõikes 3 ettenähtud haldusliku lihtsustamise huvides;
- j) artikli 69 lõigete 1 ja 2 teises lõigus toodud arvutusmeetodite tehnilisi protseduure.

▼B*Artikkel 71***Käesoleva direktiivi rakendamine**

1. Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi täitmiseks vajalikud õigusnormid hiljemalt 31. jaanuariks 2006. Liikmesriigid teatavad sellest viivitamata komisjonile.

Käesoleva direktiivi artikli 6 elluviimiseks vajalike sätete rakendamiseks võivad liikmesriigid kasutada lisaaega kuni 35 kuud pärast esimeses lõigus ettenähtud tähtaja lõppu.

Kui liikmesriigid need meetmed vastu võtavad, lisavad nad nendesse meetmetesse või nende meetmete ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

Artikli 30 sätteid kohaldatakse alates 30. aprillist 2004.

2. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende poolt vastuvõetud põhiliste siseriiklike õigusnormide teksti.

*Artikkel 72***Järelevalvemehhanismid**

Vastavalt 25. veebruari 1992. aasta nõukogu direktiivile 92/13/EMÜ vee-, energia-, transpordi- ja telekommunikatsioonisektoris tegutsevate üksuste hankemenetlusi käsitlevate ühenduse eeskirjade kohaldamisega seotud õigusnormide kooskõlastamise kohta⁽¹⁾ tagavad liikmesriigid käesoleva direktiivi elluviimise tõhusate, avalikkusele kättesaadavate ja läbipaistvate mehhanismidega.

Selleks võivad nad muu hulgas nimetada või luua sõltumatu organi.

*Artikkel 73***Kehtetuks tunnistamine**

Käesolevaga tunnistatakse kehtetuks direktiiv 93/38/EMÜ, piiramata liikmesriikide kohustusi XXV lisas toodud siseriiklikku õigusesse ülevõtmise tähtaegade suhtes.

Viiteid tühistatud direktiivile tõlgendatakse viidetena käesolevale direktiivile ja neid loetakse vastavalt XXVI lisas toodud vastavustabelile.

*Artikkel 74***Jõustumine**

Käesolev direktiiv jõustub *Euroopa Liidu Teatajas* avaldamise päeval.

*Artikkel 75***Adressaadid**

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

⁽¹⁾ EÜT L 76, 23.3.1992, lk 14. Direktiivi on muudetud 1994. aasta ühinemisaktiga (EÜT 241, 29.8.1994, lk 228).

▼B*I LISA***OSTJAD GAASI VÕI SOOJUSENERGIA TRANSPORDI VÕI JAOTUSE SEKTORITES****Belgia**

- DistrigazNV Distrigaz
- Kohaliku omavalitsuse teenistused või nende ühendused, nende tegevuse selles osas.

▼M4**Bulgaaria**

- Лица, които притежават лицензия за производство или пренос на топлинна енергия в съответствие с чл.39, ал.1 на Закона за енергетиката (обн., ДВ, бр.107/9.12.2003) (Vastavalt energeetikaseaduse (avaldatud ametlikus väljaandes nr 107/9.12.2003) artikli 39 lõikele 1 soojusenergia tootmiseks või transpordiks litsentsitud ettevõtted).
  - АЕЦ Козлодуй — ЕАД.
  - Брикел — ЕАД.
  - Девен АД.
  - ТЕЦ “Марица 3” — АД.
  - Топлофикация Бургас — ЕАД.
  - Топлофикация Варна — ЕАД.
  - Топлофикация Велико Търново — ЕАД.
  - Топлофикация Враца — ЕАД.
  - Топлофикация Габрово — ЕАД.
  - Топлофикация Казанлък — ЕАД.
  - Топлофикация Ловеч — ЕАД.
  - Топлофикация Перник — ЕАД.
  - Топлофикация Пловдив — Север ЕАД.
  - Топлофикация Плевен — ЕАД.
  - Топлофикация Правец — ЕАД.
  - Топлофикация Разград — ЕАД.
  - Топлофикация Русе — ЕАД.
  - Топлофикация Самоков — ЕАД.
  - Топлофикация Сливен — ЕАД.
  - Топлофикация София — ЕАД.
  - Топлофикация Шумен — ЕАД.
  - Топлофикация Ямбол ЕАД.
- Лица, които притежават лицензия за пренос, разпределение, обществена доставка или обществено снабдяване с природен газ в съответствие с чл.39, ал.1 на Закона за енергетиката (обн., ДВ, бр.107/9.12.2003) (Vastavalt energeetikaseaduse (avaldatud ametlikus väljaandes nr 107/9.12.2003) artikli 39 lõikele 1 gaasi transpordiks, jaotamiseks, üldsusele kättetoimetamiseks või tamimiseks litsentsitud ettevõtted).
  - Булгаргаз — ЕАД.
  - Балкангаз 2000 АД.
  - Варнагаз АД.
  - Велбъждгаз АД.
  - Газинженеринг — ООД.
  - Газоснабдяване Асеновград АД.
  - Газоснабдяване Бургас ЕАД.

▼M4

- Газоснабдяване Враца ЕАД.
- Газоснабдяване Нова Загора АД.
- Газоснабдяване Нови Пазар АД.
- Газоснабдяване Попово АД.
- Газоснабдяване Първомай АД.
- Газоснабдяване Разград АД.
- Газоснабдяване Русе ЕАД.
- Газоснабдяване Стара Загора ООД.
- Добруджа газ АД.
- Каварна газ ООД.
- Камено-газ ЕООД.
- Кнежа газ ООД.
- Кожухгаз АД.
- Комекес АД.
- Ловечгаз 96 АД.
- Монтанагаз АД.
- Овергаз Инк. АД.
- Павгаз АД.
- Плевенгаз АД.
- Правецгаз 1 АД.
- Примагаз АД.
- Раховецгаз 96 АД.
- Севлиевогаз -2000 — АД.
- Софиягаз ЕАД.
- Хебросгаз АД.
- Централ газ АД.
- Черноморска технологична компания АД.
- Ямболгаз 92 АД.

▼B**Таани**

- Ettevõtted, mis jaotavad gaasi või soojusenergiat seaduse *lov om varmforsyning*, vt 24. juuli 2000. aasta konsolideerimisseadus, § 4 järgi välja antud tegevusloa alusel.
- Ettevõtted, mis transpordivad gaasi 31. mai 2000. aasta seaduse *lov nr. 449 om naturgasforsyning* § 10 alusel välja antud litsentsi alusel.
- Ettevõtted, mis transpordivad gaasi 13. märtsi 1974. aasta bekendtgørelse nr. 141 om rørledningsanlæg på dansk kontinentalsokkelområde til transport af kulbrinter alusel välja antud tegevusloa alusel.

Saksamaa

- Kohaliku omavalitsuse teenistused, avalik-õiguslikud asutused või nende ühendused või riigi kontrolli all olevad ettevõtted, mis tarnivad gaasi või soojusenergiat teistele või käitavad üldkasutatavat varustusvõrku 24. aprilli 1998. aasta seaduse *Gesetz über die Elektrizitäts- und Gasversorgung (Energiewirtschaftsgesetz)*, viimati muudetud 10. novembril 2001. aastal, artikli 2 lõike 3 alusel.

Kreeka

- “*Δημόσια Επιχείρηση Αερίων (Δ.Ε.Π.Α.) Α.Ε.*”, mis transpordib ja jaotab gaasi seaduse nr 2364/95, muudetud seadustega nr 2528/97, 2593/98 ja 2773/99, alusel.

▼B**Hispaania**

- Enagas, S.A.
- Bahía de Bizkaia Gas, S.L.
- Gasoducto Al Andalus, S.A.
- Gasoducto de Extremadura, S.A.
- Infraestructuras Gasistas de Navarra, S.A.
- Regasificadora del Noroeste, S.A.
- Sociedad de Gas de Euskadi, S.A.
- Transportista Regional de Gas, S.A.
- Unión Fenosa de Gas, S.A.
- Bilbogas, S.A.
- Compañía Española de Gas, S.A.
- Distribución y Comercialización de Gas de Extramadura, S.A.
- Distribuidora Regional de Gas, S.A.
- Donostigas, S.A.
- Gas Alicante, S.A.
- Gas Andalucía, S.A.
- Gas Aragón, S.A.
- Gas Asturias, S.A.
- Gas Castilla – La Mancha, S.A.
- Gas Directo, S.A.
- Gas Figueres, S.A.
- Gas Galicia SDG, S.A.
- Gas Hernani, S.A.
- Gas Natural de Cantabria, S.A.
- Gas Natural de Castilla y León, S.A.
- Gas Natural SDG, S.A.
- Gas Natural de Alava, S.A.
- Gas Natural de La Coruña, S.A.
- Gas Natural de Murcia SDG, S.A.
- Gas Navarra, S.A.
- Gas Pasaia, S.A.
- Gas Rioja, S.A.
- Gas y Servicios Mérida, S.L.
- Gesa Gas, S.A.
- Meridional de Gas, S.A.U.
- Sociedad del Gas Euskadi, S.A.
- Tolosa Gas, S.A.

Prantsusmaa

- Société nationale des gaz du Sud-Ouest, mis transpordib gaasi.
- Gaz de France, mis on moodustatud ja tegutseb 8. aprilli 1946. aasta seaduse *loi n° 46-628 sur la nationalisation de l'électricité et du gaz* alusel, muudetud.
- 8. aprilli 1946. aasta seaduse *loi n° 46-628 sur la nationalisation de l'électricité et du gaz*, muudetud, artiklis 23 nimetatud ettevõtted, mis jaotavad elektrienergiat.

▼ B

- Compagnie française du méthane, mis transpordib gaasi.
- Kohaliku omavalitsuse või nende ühenduste teenistused, mis jaotavad soojusenergiat.

Iirimaa

- Bord Gáis Éireann
- Muud ettevõtted, millele Energeetika Reguleerimise Komisjon võib olla andnud *Gas Acts 1976 to 2002* alusel välja litsentsi loodusliku gaasi jaotamiseks või transportimiseks.
- Seaduse *Electricity Regulation Act 1999* alusel litsentsi saanud ettevõtjad, kes koostootmisjaamade operaatoritena tegelevad soojusenergia jaotamisega.

Itaalia

- SNAM Rete Gas s.p.a., SGM and EDISON T&S, mis transpordib gaasi.
- Ettevõtjad, kes jaotavad gaasi, millist tegevust reguleerivad seaduste konsolideeritud tekstid ja mida otseselt kontrollivad kohalike omavalitsuste ja provintside avalikud teenistused, nagu on kinnitatud 15. oktoobri 1925. aasta kuningliku dekreediga nr 2578 ja 4. oktoobri 1986. aasta presidendidekreediga nr 902.
- Ettevõtted, mis jaotavad elanikkonnale soojusenergiat 29. mai 1982. aasta seaduse Norme sul contenimento dei consumi energetici, lo sviluppo delle fonti rinnovabili di energia, l'esercizio di centrali elettriche alimentate con combustibili dagli idrocarburi artikli 10 alusel.
- Kohalike omavalitsuste või nende ühenduste teenistused, mis jaotavad elanikkonnale soojusenergiat.

Luksemburg

- Société de transport de gaz SOTEG SA.
- Gaswierk Esch-Uelzecht SA.
- Service industriel de la Ville de Dudelange.
- Service industriel de la Ville de Luxembourg.
- Kohalike omavalitsuste või nende ühenduste teenistused, mis vastutavad soojusenergia jaotamise eest.

Madalmaad

- Ettevõtted, mis toodavad, transpordivad või jaotavad gaasi vastavalt litsentsile (*vergunning*), mille on välja andnud kohalikud omavalitsused *Gemeentewet* alusel.
- Kohalike või provintsiomavalitsuste teenistused, mis transpordivad või jaotavad gaasi *Gemeentewet* või *Provinciewet* alusel.
- Kohalike omavalitsuste või nende ühenduste teenistused, mis jaotavad elanikkonnale soojusenergiat.

Austria

- Ettevõtted, millel on tegevusluba gaasi transportimiseks või jaotamiseks seaduste *Energiewirtschaftsgesetz, dRGGBl. I, pp. 1451-1935* või *Gaswirtschaftsgesetz, BGBl. I* nr 121/2000 alusel, muudetud.
- Ettevõtted, millel on tegevusluba soojusenergia transportimiseks või jaotamiseks seaduse *Gewerbeordnung, BGBl. nr 194/1994* alusel, muudetud.

Portugal

- Ettevõtted, mis transpordivad või jaotavad gaasi 8. veebruari 2000. aasta dekreetseaduse nr 8/2000 artikli 1 alusel, välja arvatud tolle artikli paragrahvi 3 lõike b punktid ii ja iii.

▼ M4**Rumeenia**

- “Societatea Națională de Transport Gaze Naturale Transgaz — SA Mediaș”.
- “Societatea Națională de Distribuție a Gazelor Naturale — Distrigaz Sud — SA București”.

▼M4

- “Societatea Națională de Distribuție a Gazelor Naturale — Distrigaz Nord — SA București”.
- “Societăți de distribuție locală (Empresas locales de distribución).”

▼B**Soome**

- Riiklikud või muud ettevõtted, mis haldavad gaasi transpordivõrku ja transpordivad või jaotavad gaasi *maakaasumarkkinalakinaturgasmärknadslagen (508/2000)* peatüki 3(1) või peatüki 6(1) alusel välja antud litsentsi alusel. Ja kohaliku omavalitsuse ettevõtted või riigiettevõtted, mis toodavad, transpordivad või jaotavad soojusenergiat või tarnivad soojusenergiat võrkudesse.

Rootsi

- Ettevõtted, mis transpordivad või jaotavad gaasi või soojusenergiat seaduse *lagen (1978:160) om vissa rörledningar* alusel välja antud kontsessiooni alusel.

Ühendkuningriik

- Riiklik gaasi transportija vastavalt seaduse *Gas Act 1986* paragrahvi 7 lõikele 1.
- Isik, kes on kuulutatud gaasi tarnivaks ettevõtjaks *Gas (Northern Ireland) Order 1996* artikli 8 alusel.
- Kohaliku omavalitsuse teenistus, mis pakub või haldab püsivõrku elanikkonnale soojusenergia tootmise, transportimise või jaotamise teenuse osutamiseks.
- Isik, kes on saanud litsentsi *Electricity Act 1989* paragrahvi 6 lõike 1 punkti a alusel ja kelle litsents sisaldab kõnealuse seaduse paragrahvi 10 lõikes 3 viidatud sätteid.
- The Northern Ireland Housing Executive.

▼B*II LISA***OSTJAD ELEKTRIENERGIA TOOTMISE, ÜLEKANDE VÕI JAOTUSE SEKTORITES****Belgia**

- SA ElectrabelNV Electrabel.
- Kohaliku omavalitsuse teenistused ja nende ühendused nende tegevuse selles osas.
- SA Société de Production d'ElectricitéNV Elektriciteitsproductie Maatschap-pij.

▼M4**Bulgaaria**

- Лица, които притежават лицензия за производство, пренос, разпределение, обществена доставка или обществено снабдяване с електрическа енергия в съответствие с чл.39, ал.1 на Закона за енергетиката (обн., ДВ, бр.107/9.12.2003) (Vastavalt energeetikaseaduse (avaldatud ametlikus väljaandes nr 107/9.12.2003) artikli 39 lõikele 1 elektrienergia tootmiseks, transpordiks, jaotamiseks, üldsusele kättetoimetamiseks või tarnimiseks litsentsitud ettevõtted),
- АЕЦ Козлодуй — ЕАД.
- Брикел — ЕАД.
- Българско акционерно дружество Гранитоид АД.
- Девен АД.
- ЕЙ И ЕС — ЗС Марица Изток 1.
- Електроразпределение Варна — ЕАД.
- Електроразпределение Горна Оряховица — ЕАД.
- Електроразпределение Плевен — ЕАД.
- Електроразпределение Пловдив — ЕАД.
- Електроразпределение София Област — ЕАД.
- Електроразпределение Стара Загора — ЕАД.
- Електроразпределение Столично — ЕАД.
- Енергийна компания Марица Изток III — АД.
- Енерго-про България — АД.
- ЕРП Златни пясъци АД.
- Златни пясъци-сервиз АД.
- НЕК ЕАД.
- Петрол АД.
- Руно-Казанлък АД.
- Централ хидроелектрик дьо Булгари ЕООД.
- Сииф Мекамиди-Литекс ООД.
- Слънчев бряг АД.
- ТЕЦ — Бобов Дол ЕАД.
- ТЕЦ — Варна ЕАД.
- ТЕЦ “Марица 3” — АД.
- ТЕЦ Марица Изток 2 — ЕАД.
- Топлофикация Габрово — ЕАД.

▼M4

- Топлофикация Казанлък — ЕАД.
- Топлофикация Перник — ЕАД.
- Топлофикация Плевен — ЕАД.
- Топлофикация Пловдив — Север ЕАД.
- Топлофикация Русе — ЕАД.
- Топлофикация Сливен — ЕАД.
- Топлофикация София — ЕАД.
- Топлофикация Шумен — ЕАД.

▼B**Taani**

- Elektrienergiat *lov om elforsyning*, vt 28. augusti 2001. aasta konsolideerimisseadus nr 767, § 10 alusel välja antud litsentsi alusel tootvad ettevõtted.
- Elektrienergiat *lov om elforsyning*, vt 28. augusti 2001. aasta konsolideerimisseadus nr 767, § 19 alusel välja antud litsentsi alusel ülekandvad ettevõtted.
- Ettevõtted, mis vastutavad süsteemi eest *lov om elforsyning*, vt 28. augusti 2001. aasta konsolideerimisseaduse nr 767, § 27 alusel välja antud litsentsi alusel.

Saksamaa

- Kohalike omavalitsuste teenistused, avalik-õiguslikud asutused või nende ühendused või riigiettevõtted, mis tarnivad elektrienergiat teistele ettevõtetele või haldavad üldkasutatavat varustusvõrku 24. aprilli 1998. aasta seaduse *Gesetz über die Elektrizitäts- und Gasversorgung (Energiewirtschaftsgesetz)*, viimati muudetud 10. novembril 2001. aastal, artikli 2 lõike 3 alusel.

Kreeka

- “*Δημόσια Επιχείρηση Ηλεκτρισμού Α.Ε.*”, mis on moodustatud seadusega nr 1468/1950 *περί ιδρύσεως της ΔΕΗ* ja tegutseb seaduse nr 2773/1999 ja presidendidekreedi nr 333/1999 alusel.
- Kompanii “*ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΗΛΕΚΤΡΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ Α.Ε.*”, mis on tuntud kui “*ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗΣ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ή ΔΕΣΜΗΕ*” ja on moodustatud seaduse nr 2773/1999 artikli 14 ning presidendidekreedi nr 328/2000 (Kreeka Ametlik Teataja 268) alusel.

Hispaania

- Red Eléctrica de España, S.A.
- Endesa, S.A.
- Iberdrola, S.A.
- Unión Fenosa, S.A.
- Hidroeléctrica del Cantábrico, S.A.
- Electra del Viesgo, S.A.
- Otras entidades encargadas de la producción, transporte y distribución de electricidad en virtud de la Ley 54/1997, de 27 de noviembre, del Sector eléctrico y su normativa de desarrollo.

Prantsusmaa

- *Électricité de France*, mis on moodustatud ja tegutseb 8. aprilli 1946. aasta seaduse *loi n° 46-628 sur la nationalisation de l'électricité et du gaz* alusel, muudetud.
- 8. aprilli 1946. aasta seaduse *loi n° 46-628 sur la nationalisation de l'électricité et du gaz*, muudetud, artiklis 23 nimetatud ettevõtted, mis jaotavad elektrienergiat.
- Compagnie nationale du Rhône.

Iirimaa

- The Electricity Supply Board.

▼B

- *ESB Independent Energy* [ESBIE – elektrienergia tarnimine].
- *Synergen Ltd.* [elektrienergia tootmine].
- *Viridian Energy Supply Ltd.* [elektrienergia tarnimine].
- *Huntstown Power Ltd.* [elektrienergia tootmine].
- *Bord Gáis Éireann* [elektrienergia tarnimine].
- Elektrienergia tarnijad ja tootjad, kes on saanud litsentsi *Electricity Regulation Act 1999* alusel.

Itaalia

- *Gruppo Enel* kompaniid, millel on tegevusluba elektrienergia tootmiseks, ülekandeks ja jaotamiseks 16. märtsi 1999. aasta seadusandliku dekreeedi nr 79, mida hiljem on muudetud ja täiendatud, alusel.
- Muud ettevõtted, mis tegutsevad 16. märtsi 1999. aasta seadusandliku dekreeedi nr 79, mida hiljem on parandatud ja täiendatud, alusel antud kontsessioonide alusel.

Luksemburg

- *Compagnie grand-ducale d'électricité de Luxembourg (CEGEDEL)*, mis toodab või jaotab elektrienergiat, lähtudes 11. novembri 1927. aasta õigusaktist *convention concernant l'établissement et l'exploitation des réseaux de distribution d'énergie électrique dans le Grand-Duché du Luxembourg*, mis on kinnitatud 4. jaanuari 1928. aasta seadusega.
- Kohaliku omavalitsuse teenistused, mis vastutavad elektrienergia ülekande ja jaotamise eest.
- *Société électrique de l'Our (SEO)*.
- *Syndicat de communes SIDOR*.

Madalmaad

- Ettevõtjad, mis jaotavad elektrienergiat vastavalt litsentsile (*vergunning*), mille on välja andnud provintsiavalitsused *Provinciewet* alusel.

Austria

- Ettevõtjad, kes haldavad ülekande- või jaotusvõrku seaduse *Elektrizitätswirtschafts- und Organisationsgesetz, BGBI. I nr 143/1998*, muudetud, või üheksa liidumaa (Länder) seaduste *Elektrizitätswirtschafts(wesen)gesetze* alusel.

Portugal

— PÕHILISED SEADUSED

- *ELECTRICIDADE DE PORTUGAL (EDP)*, moodustatud 27. juuli 1995. aasta dekreetseadusega nr 182/95, muudetud 14. märtsi 1997. aasta dekreetseadusega nr 56/97.
- *EMPRESA ELÉCTRICA DOS AÇORES (EDA)*, mis tegutseb 1. augusti 1996. aasta piirkondliku seadusandliku dekreeedi nr 15/96/A alusel.
- *EMPRESA DE ELECTRICIDADE DA MADEIRA (EEM)*, mis tegutseb 2. märtsi 1991. aasta dekreetseaduste nr 99/91 ja 100/91 alusel.

— ELEKTRIENERGIA TOOTMINE

- Ettevõtted, mis toodavad elektrit 27. juuli 1995. aasta dekreetseaduse nr 183/95 alusel, muudetud 14. märtsi 1997. aasta dekreetseadusega nr 56/97 ja 24. augusti 2000. aasta dekreetseadusega 198/2000.
- Sõltumatud elektritootjad 27. mai 1988. aasta dekreetseaduse nr 189/88 alusel, muudetud 18. mai 1999. aasta dekreetseadusega nr 168/99, 24. novembri 1995. aasta dekreetseadusega nr 313/95, 10. detsembri 2001. aasta dekreetseadusega nr 312/2001 ja 29. detsembri 2001. aasta dekreetseadusega nr 339-C/2001.

— ELEKTRIENERGIA ÜLEKANNE

- Ettevõtted, mis tegelevad elektrienergia ülekandega 27. juuli 1995. aasta dekreetseaduse nr 185/95 alusel, muudetud 14. märtsi 1997. aasta dekreetseadusega nr 56/97.

▼B

— ELEKTRI JAOTAMINE

- Ettevõtted, mis tegelevad elektri jaotamisega 27. juuli 1995. aasta dekreetseaduse nr 184/95 alusel, muudetud 14. märtsi 1997. aasta dekreetseadusega nr 56/97, ja 1. septembri 1982. aasta dekreetseaduse nr 344–B/82 alusel, muudetud 19. septembri 1986. aasta dekreetseadusega nr 297/86, 30. oktoobri 1990. aasta dekreetseadusega nr 341/90 ja 5. veebruari 1992. aasta dekreetseadusega nr 17/92.

▼M4**Rumeenia**

- “Societatea Comercială de Producere a Energiei Electrice Hidroelectrica — SA București”
- “Societatea Națională Nuclearelectrica — SA”
- “Societatea Comercială de Producere a Energiei Electrice și Termice Termoelectrica SA”
- “S.C. Electrocentrale Deva SA”
- “S.C. Electrocentrale București SA”
- “S.C. Electrocentrale Galați SA”
- “S.C. Electrocentrale Termoelectrica SA”
- “Societatea Comercială Complexul Energetic Rovinari”
- “Societatea Comercială Complexul Energetic Turceni”
- “Societatea Comercială Complexul Energetic Craiova”
- “Compania Națională de Transport a Energiei Electrice Transelectrica — SA București”
- “Societatea Comercială de Distribuție și Furnizare a Energiei Electrice Electrica — SA București”:
  - S.C. Filiala de Distribuție și Furnizare a energiei electrice “Electrica BANAT” SA
  - S.C. Filiala de Distribuție și Furnizare a energiei electrice “Electrica DOBROGEA” SA
  - S.C. Filiala de Distribuție și Furnizare a energiei electrice “Electrica MOLDOVA” SA
  - S.C. Filiala de Distribuție și Furnizare a energiei electrice “Electrica MUNTENIA SUD” SA
  - S.C. Filiala de Distribuție și Furnizare a energiei electrice “Electrica MUNTENIA NORD” SA
  - S.C. Filiala de Distribuție și Furnizare a energiei electrice “Electrica OLTENIA” SA
  - S.C. Filiala de Distribuție și Furnizare a energiei electrice “Electrica TRANSILVANIA SUD” SA
  - S.C. Filiala de Distribuție și Furnizare a energiei electrice “Electrica TRANSILVANIA NORD” SA”.

▼B**Soome**

- Kohaliku omavalitsuse teenistused ja riigiettevõtted, mis toodavad elektrit, ja ettevõtted, mis vastutavad elektrienergia ülekande- ja jaotusvõrkude ning elektri ülekande ja elektrisüsteemide eest seaduse sähkõmarkkinalakisähkõmarkkinalakielmärnadslagen (386/1995) paragrahvi 4 või 16 alusel välja antud litsentsi alusel.

Rootsi

- Ettevõtted, mis kannavad üle või jaotavad elektrit seaduse *ellagen (1997:857)* alusel välja antud kontsessiooni alusel.

Ühendkuningriik

- Isik, kes on saanud litsentsi seaduse *Electricity Act 1989* paragrahvi 6 alusel.

▼B

- Isik, kes on saanud litsentsi *Electricity (Northern Ireland) Order 1992* artikli 10 lõike 1 alusel.

▼ **B***III LISA***OSTJAD JOOGIVEE TOOTMISE, TRANSPORDI VÕI JAOTUSE
SEKTORITES****Belgia**

- Aquinter
- Kohaliku omavalitsuse teenistused ja nende ühendused, nende tegevuse selles osas.
- Société wallonne des Eaux
- Vlaams Maatschappij voor Watervoorziening

▼ **M4****Bulgaaria**

- “В И К — Батак” — ЕООД, Батак
- “В и К — Белово” — ЕООД, Белово
- “Водоснабдяване и канализация Берковица” — ЕООД, Берковица
- “Водоснабдяване и канализация” — ЕООД, Благоевград
- “В и К — Бебреш” — ЕООД, Ботевград
- “Инфрастрой” — ЕООД, Брацигово
- “Водоснабдяване” — ЕООД, Брезник
- “Водоснабдяване и канализация” — ЕАД, Бургас
- “Бързийска вода” — ЕООД, Бързия
- “Водоснабдяване и канализация” — ООД, Варна
- “Вик-Златни пясъци” — ООД, Варна
- “Водоснабдяване и канализация Йовковци” — ООД, Велико Търново
- “Водоснабдяване, канализация и териториален водоинженеринг” — ЕООД, Велинград
- “ВИК” — ЕООД, Видин
- “Водоснабдяване и канализация” — ООД, Враца
- “В И К” — ООД, Габрово
- “В И К” — ООД, Димитровград
- “Водоснабдяване и канализация” — ЕООД, Добрич
- “Водоснабдяване и канализация — Дупница” — ЕООД, Дупница
- “Водоснабдяване и канализация” — ООД, Исперих
- “В И К — Кресна” — ЕООД, Кресна
- “Меден кладенец” — ЕООД, Кубрат
- “ВИК” — ООД, Кърджали
- “Водоснабдяване и канализация” — ООД, Кюстендил
- “Водоснабдяване и канализация” — ООД, Ловеч
- “В и К — Стримон” — ЕООД, Микрево
- “Водоснабдяване и канализация” — ООД, Монтана
- “Водоснабдяване и канализация — П” — ЕООД, Панагюрище
- “Водоснабдяване и канализация” — ООД, Перник
- “В И К” — ЕООД, Петрич
- “Водоснабдяване, канализация и строителство” — ЕООД, Пещера
- “Водоснабдяване и канализация” — ЕООД, Плевен
- “Водоснабдяване и канализация” — ЕООД, Пловдив
- “Водоснабдяване-Дунав” — ЕООД, Разград

▼ **M4**

- “ВКТВ” — ЕООД, Ракитово
- “Водоснабдяване и канализация” — ООД, Русе
- “УВЕКС” — ЕООД, Сандански
- “Водоснабдяване и канализация” — ЕАД, Свищов
- “Бяла” — ЕООД, Севлиево
- “Водоснабдяване и канализация” — ООД, Силистра
- “В и К” — ООД, Сливен
- “Водоснабдяване и канализация” — ЕООД, Смолян
- “Софийска вода” — АД, София
- “Водоснабдяване и канализация” — ЕООД, София
- “Стамболово” — ЕООД, Стамболово
- “Водоснабдяване и канализация” — ЕООД, Стара Загора
- “Водоснабдяване и канализация-С” — ЕООД, Стрелча
- “Водоснабдяване и канализация — Тетевен” — ЕООД, Тетевен
- “В и К — Стенето” — ЕООД, Троян
- “Водоснабдяване и канализация” — ООД, Търговище
- “Водоснабдяване и канализация” — ЕООД, Хасково
- “Водоснабдяване и канализация” — ООД, Шумен
- “Водоснабдяване и канализация” — ЕООД, Ямбол.

▼ **B****Taani**

- Ettevõtted, mis tarnivad vett 26. veebruari 1999. aasta *lovbekendtgørelse nr. 130 om vandforsyning m.v.* § 3 lõike 3 alusel.

Saksamaa

- Ettevõtted, mis toodavad või jaotavad vett *Eigenbetriebsverordnungen* või liidumaade *Eigenbetriebsgesetze* alusel (kommunaalteenuste ettevõtted).
- Ettevõtted, mis toodavad või jaotavad vett liidumaade *Gesetze über die kommunale Gemeinschaftsarbeit der Zusammenarbeit* alusel.
- Ettevõtted, mis toodavad vett 12. veebruari 1991. aasta seaduse *Gesetz über Wasser- und Bodenverbände* alusel, viimati muudetud 15. mail 2002.
- Riigiettevõtted, mis toodavad või jaotavad vett *Kommunalgesetze*, eriti liidumaade *Gemeindevordnungen* alusel.
- Ettevõtted, mis on moodustatud 6. septembri 1965. aasta seaduse *Aktiengesetz* alusel, viimati muudetud 19. juulil 2002, või 20. aprilli 1892. aasta seaduse *GmbH-Gesetz* alusel, viimati muudetud 19. juulil 2002, või millel on piiratud osahisuse (*Kommanditgesellschaft*) juriidiline staatus ja mis toodavad või jaotavad vett regionaalse või kohaliku omavalitsuse erilepingu alusel.

Kreeka

- “*Εταιρεία Υδρεύσεως και Αποχέτευσως Προτενούσης Α.Ε.*” (“*Ε.Υ.Δ.Α.Π.*” või “*Ε.Υ.Δ.Α.Π. Α.Ε.*”). Kompanii juriidiline staatus on reguleeritud konsolideeritud seaduse nr 2190/1920, seaduse nr 2414/1996 ja, lisaks sellele, seaduse nr 1068/80 ja seaduse nr 2744/1999 sätetega.
- “*Εταιρεία Υδρευσης και Αποχέτευσης Θεσσαλονίκης Α.Ε.*” (“*Ε.Υ.Α.Θ. Α.Ε.*”), mida reguleerivad seaduse nr 2937/2001 (Kreeka Ametlik Teataja 169 A’) ja seaduse nr 2651/1998 (Kreeka Ametlik Teataja 248 A’) sätted.
- “*Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης και Αποχέτευσης Μείζονος Περιοχής Βόλου*” (“*ΔΕΥΑΜΒ*”), mis tegutseb seaduse nr 890/1979 alusel.
- “*Δημοτικές Επιχειρήσεις Ύδρευσης - Αποχέτευσης*”, mis toodavad ja jaotavad vett 23. augusti 1980. aasta seaduse nr 1069/80 alusel.
- “*Σύνδεσμοι Ύδρευσης*”, mis tegutsevad presidendidekreedi nr 410/1995 alusel, vastavalt *Κώδικος Δήμων και Κοινοτήτων* sätetele.

▼ B

- “*Δήμοι και Κοινότητες*”, mis tegutsevad presidendidekreedi nr 410/1995 alusel, vastavalt *Κώδικος Δήμων και Κοινοτήτων* sätetele.

Hispaania

- Mancomunidad de Canales de Taibilla.
- Otras entidades públicas integradas o dependientes de las Comunidades Autónomas y de las Corporaciones locales que actúan en el ámbito de la distribución de agua potable.
- Otras entidades privadas que tienen concedidos derechos especiales o exclusivos por las Corporaciones locales en el ámbito de la distribución de agua potable.

Prantsusmaa

- Regionaalse või kohaliku omavalitsuse teenistused, mis toodavad või jaotavad joogivett.

Iirimaa

- Ettevõtjad, mis toodavad või jaotavad vett Local Government [Sanitary Services] Act 1878 to 1964 alusel.

Itaalia

- Ettevõtted, mis tegelevad veevarustusteenistuse erinevate etappide juhtimisega seaduste konsolideeritud tekstide alusel kohalike ja provintsiomavalitsuste avalike teenistuste otsese kontrolli all, mis on kinnitatud 15. oktoobri 1925. aasta kuningliku dekreediga nr 2578, 4. oktoobri 1986. aasta presidendidekreediga nr 902 ja seadusandliku dekreediga nr 267, milles on toodud seaduste konsolideeritud tekstid kohaliku omavalitsuse struktuuri kohta, eriti artiklid 112–116.
- *Ente Autonomo Acquedotto Pugliese*, mis on moodustatud 19. oktoobri 1919. aasta kuningliku dekreetseadusega nr 2060.
- *Ente Acquedotti Siciliani*, mis on moodustatud 4. septembri 1979. aasta regionaalseadusega nr 2/2 ja 9. augusti 1980. aasta regionaalseadusega nr 81.
- *Ente Sardo Acquedotti e Fognature*, mis on moodustatud 5. juuli 1963. aasta seadusega nr 9.

Luksemburg

- Kohaliku omavalitsuse osakonnad, kes vastutavad veevarustuse eest.
- Kohalike omavalitsuste ühendused, mis tegelevad vee tootmise või jaotamisega ja on moodustatud 23. veebruari 2001. aasta seaduse *loi concernant la création des syndicats de communes* alusel, muudetud ja täiendatud 23. detsembri 1958. aasta seadusega ja 29. juuli 1981. aasta seadusega, ja 31. juuli 1962. aasta seaduse *loi ayant pour objet le renforcement de l'alimentation en eau potable du Grand-Duché du Luxembourg à partir du réservoir d'Esch-sur-Sûre* alusel.

Madalmaad

- Ettevõtted, mis toodavad või jaotavad vett vastavalt *Waterleidingwet* sätetele.

Austria

- Kohaliku omavalitsuse teenistused ja nende ühendused, mis toodavad, transportivad või jaotavad joogivett vastavalt üheksa liidumaa *Wasserversorgungsgesetze* sätetele.

Portugal

- OMAVALITSUSTEVAHELISED SÜSTEEMID – ettevõtted, millesse enamusosalusega kuuluvad riik ja riigiasutused, ning eraettevõtted 5. novembri 1993. aasta dekreetseaduse nr 379/93 alusel. Lubatud on riigi otsene juhtimine.
- OMAVALITSUSTE SÜSTEEMID – kohalikud omavalitsused, kohalike omavalitsuste ühendused, kohaliku omavalitsuse teenistused, täielikult riigile kuuluvad või riigi enamusosalusega ettevõtted ja eraettevõtted 5. novembri 1993. aasta dekreetseaduse nr 379/93 ja 18. augusti 1998. aasta seaduse nr 58/98 alusel.

▼ M4**Rumeenia**

- Departamente ale autorităților locale și companii care produc, transportă și distribuie apă (kohalike omavalitsuste ametid ja vett tootvad, transportivad ja jaotavad ettevõtted).

▼ B**Soome**

- Veevarustusasutused *vesihuoltolakilagen om vattentjänster* (119/2001) paragrahvi 3 alusel.

Rootsi

- Kohalikud omavalitsused ja munitsipaalettevõtted, mis toodavad, transportivad või jaotavad joogivett *lagen (1970:244) om allmänna vatten- och avloppsanläggningar* alusel.

Ühendkuningriik

- Kompanii, mis on määratud tegutsema veevarustuseettevõttena või kanalisatsiooniettevõttena seaduse *Water Industry Act 1991* alusel.
- Veevarustus- ja kanalisatsiooniettevõtte, mis on moodustatud seaduse *Local Government etc (Scotland) Act 1994* paragrahvi 62 alusel.
- The Department for Regional Development (Põhja-Iirimaa).

▼B*IV LISA***RAUDTEETEENINDUSE VALDKONNA OSTJAD****Belgia**

- Société nationale des Chemins de fer belges/Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen.

▼M4**Bulgaaria**

- Национална компания “Железопътна инфраструктура”
- “Български държавни железници” ЕАД
- “Българска Железопътна Компания” АД
- “Булмаркет — ДМ” ООД.

▼B**Taani**

- Danske Statsbaner.
- Ettevõtjad, mis tegutsevad 20. detsembri 2000. aasta lov nr. 1317 om amtskommunernes overtagelse af de statslige ejerandele i privatbanerne alusel.
- Ørestadsselskabet I/S.

Saksamaa

- Deutsche Bahn AG.
- Teised ettevõtted, mis pakuvad elanikkonnale raudteeteenuseid 27. detsembri 1993. aasta seaduse *Allgemeines Eisenbahngesetz* artikli 2 lõike 1 alusel, viimati muudetud 21. juunil 2002.

Kreeka

- “Οργανισμός Σιδηροδρόμων Ελλάδος Α.Ε.” (“Ο.Σ.Ε. Α.Ε.”) seaduse nr 2671/98 alusel.
- “ΕΡΓΟΣΕ Α.Ε.” seaduse nr 2366/95 alusel.

Hispaania

- Ente público Gestor de Infraestructuras Ferroviarias (GIF).
- Red Nacional de los Ferrocarriles Españoles (RENFE).
- Ferrocarriles de Vía Estrecha (FEVE).
- Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya (FGC).
- Eusko Trenbideak (Bilbao).
- Ferrocarriles de la Generalitat Valenciana. (FGV).
- Ferrocarriles de Mallorca.

Prantsusmaa

- *Société nationale des chemins de fer français* ja teised avalikud raudteevõrgud, millele on viidatud 30. detsembri 1982. aasta seaduses *loi d'orientation des transports intérieurs* nr 82-1153, II jaotis, 1. peatükk.
- *Réseau ferré de France*, riigifirma, mis on moodustatud 13. veebruari 1997. aasta seadusega nr 97-135.

Iirimaa

- Iarnród Éireann/Irish Rail
- Railway Procurement Agency

Itaalia

- Ferrovie dello Stato S. p. a.
- Trenitalia S. p. a.
- Üksused, kompaniid ja ettevõtted, kes pakuvad raudteeteenuseid kontsessiooni alusel vastavalt 9. mai 1912. aasta kuningliku dekreediga nr 1447 artiklile 10, millega kinnitati *le ferrovie concesse all'industria privata*, le

▼B

tramvie a trazione meccanica e gli automobili seaduste konsolideeritud tekstid.

- Üksused, kompaniid ja ettevõtted, kes pakuvad raudteeteenuseid kontsessiooni alusel vastavalt 4. juuni 1949. aasta seaduse nr 410 *Concorso dello Stato per la riattivazione dei pubblici servizi di trasporto in concessione* artiklile 4.
- Üksused, kompaniid ja ettevõtted või kohaliku omavalitsuse teenistused, kes pakuvad raudteeteenuseid kontsessiooni alusel, mis on antud 2. augusti 1952. aasta seaduse nr 1221 *Provvedimenti per l'esercizio ed il potenziamento di ferrovie e di altre linee di trasporto in regime di concessione* artikli 14 alusel.
- Üksused, kompaniid ja ettevõtted, kes pakuvad elanikkonnale transporditeenuseid 19. novembri 1997. aasta seadusandliku dekreeidi nr 422 *Conferimento alle regioni ed agli enti locali di funzioni e compiti in materia di trasporto pubblico locale* artiklite 8 ja 9 alusel, 15. märtsi 1997. aasta seaduse nr 9 artikli 4 lõike 4 alusel, nagu seda on muudetud 20. septembri 1999. aasta seadusandliku dekreediga nr 400 ja 1. augusti 2002. aasta seaduse nr 166 artikliga 45.

Luksemburg

- Chemins de fer luxembourgeois (CFL).

Madalmaad

- Raudteeteenuseid hankivad asutused.

Austria

- Österreichische Bundesbahn.
- Schieneninfrastrukturfinanzierungs-Gesellschaft mbH.
- Ettevõtted, millel on tegevusluba transporditeenuste pakkumiseks seaduse *Eisenbahngesetz, BGBl. nr 60/1957* alusel, muudetud.

Portugal

- *CP – Caminhos de Ferro de Portugal, E.P.*, 23. märtsi 1977. aasta dekreetseaduse nr 109/77 alusel.
- *REFER, E.P.*, 29. aprilli 1997. aasta dekreetseaduse nr 104/97 alusel.
- *RAVE, S.A.*, 19. detsembri 2000. aasta dekreetseaduse nr 323-H/2000 alusel.
- *Fertagus, S.A.*, 2. juuni 1999. aasta dekreetseaduse nr 189-B/99 alusel.
- *Metro do Porto, S.A.*, 15. detsembri 1998. aasta dekreetseaduse nr 394-A/98 alusel, muudetud 26. septembri 2001. aasta dekreetseadusega nr 261/2001.
- *Normetro, S.A.*, 15. detsembri 1998. aasta dekreetseaduse nr 394-A/98 alusel, muudetud 26. septembri 2001. aasta dekreetseadusega nr 261/2001.
- *Metropolitano Ligeiro de Mirandela, S.A.*, 8. veebruari 1995. aasta dekreetseaduse nr 15/95 alusel.
- *Metro do Mondego, S.A.*, 24. jaanuari 2002. aasta dekreetseaduse nr 10/2002 alusel.
- *Metro Transportes do Sul, S.A.*, 24. augusti 1999. aasta dekreetseaduse nr 337/99 alusel.
- Kohaliku omavalitsuse teenistused ja ettevõtted, mis osutavad transporditeenuseid 14. septembri 1999. aasta seaduse nr 159/99 alusel.
- Riigiasutused ja riigiettevõtted, mis osutavad raudteeteenuseid 17. märtsi 1990. aasta seaduse nr 10/90 alusel.
- Eraetevõtted, mis osutavad raudteeteenuseid 17. märtsi 1990. aasta seaduse nr 10/90 alusel, kus neil on eri- või ainuõigused.

▼M4**Rumeenia**

- Societatea Națională Căile Ferate Române — SNCFR S.A.,
- Societatea Națională de Transport Feroviar de Călători “CFR — Călători”.

▼ B**Soome**

— VR OsakeyhtiöVR Aktiebolag

Rootsi

— Riigiasutused, mis pakuvad raudteeteenuseid förordningen (1996:734) om statens spåranläggningar and lagen (1990:1157) om järnvägssäkerhet sätete alusel.

— Regionaalsed ja kohalikud riigiasutused, mis pakuvad regionaalseid või kohalikke raudteeteenuseid *lagen (1997:734) om ansvar för viss kollektiv persontrafik* sätete alusel.

— Eraettevõtted, mis pakuvad raudteeteenuseid tegevusloa alusel, mis on antud *förordningen (1996:734) om statens spåranläggningar* alusel, kus selline luba vastab direktiivi artikli 2 lõikele 3.

Ühendkuningriik

— Railtrack plc

— Eurotunnel plc

— Northern Ireland Transport Holding Company

— Northern Ireland Railways Company Limited

▼ B*V LISA***LINNARONGI-, TRAMMI-, TROLLIBUSSI- VÕI BUSSITEENIDUSE VALDKONNA OSTJAD****Belgia**

- Société des Transports intercommunaux de Bruxelles/Maatschappij voor intercommunaal Vervoer van Brussel
- Société régionale wallonne du Transport et ses sociétés d'exploitation (TEC Liège–Verviers, TEC Namur–Luxembourg, TEC Brabant wallon, TEC Charleroi, TEC Hainaut)/Société régionale wallonne du Transport en haar exploitatiemaatschappijen (TEC Liège–Verviers, TEC Namur–Luxembourg, TEC Brabant wallon, TEC Charleroi, TEC Hainaut)
- Vlaamse Vervoermaatschappij (De Lijn)
- Erakompaniid, millel on eri- või ainuõigused

▼ M4**Bulgaaria**

- “Метрополитен” ЕАД София,
- “Столичен електротранспорт” ЕАД София,
- “Столичен автотранспорт” ЕАД, София,
- “Бургасбус” ЕООД, Бургас,
- “Градски транспорт” ЕАД, Варна,
- “Тролейбусен транспорт” ЕООД, Враца,
- “Общински пътнически транспорт” ЕООД, Габрово,
- “Автобусен транспорт” ЕООД, Добрич,
- “Тролейбусен транспорт” ЕООД, Добрич,
- “Тролейбусен транспорт” ЕООД, Пазарджик,
- “Тролейбусен транспорт” ЕООД, Перник,
- “Автобусни превози” ЕАД, Плевен,
- “Тролейбусен транспорт” ЕООД, Плевен,
- “Градски транспорт Пловдив” ЕАД, Пловдив,
- “Градски транспорт” ЕООД, Русе,
- “Пътнически превози” ЕАД, Сливен,
- “Автобусни превози” ЕООД, Стара Загора,
- “Тролейбусен транспорт” ЕООД, Хасково.

▼ B**Taani**

- Danske Statsbaner.
- Ettevõtte, mis osutavad avalikke bussiteenuseid (tavaline regulaarne teenindus) tegevusloa alusel, mis on antud 22. detsembri 1999 seaduse *lovbekendtgørelse nr. 738 om buskørsel* alusel.
- Ørestadsselskabet I/S.

Saksamaa

- Ettevõtte, mis osutavad elanikkonnale lähitransporditeenust tegevusloa alusel 21. märtsi 1961. aasta seaduse *Personenbeförderungsgesetz* alusel, viimati muudetud 21. augustil 2002.

Kreeka

- “*Ηλεκτροκίνητα Λεωφορεία Περιοχής Αθηνών - Πειραιώς Α.Ε.*” (“*Η.Λ.Π.Α.Π. Α.Ε.*”), mis on asutatud ja tegutseb seadusandliku dekreediga nr 768/1970 (A'273), seaduse nr 588/1977 (A'148) ja seaduse nr 2669/1998 (A'283) alusel.

▼ B

- “*Ηλεκτρικοί Σιδηρόδρομοι Αθηνών – Πειραιώς*” (“*H.S.A.II. A.E.*”), mis on asutatud ja tegutseb seaduste nr 352/1976 (A'147) ja nr 2669/1998 (A'283) alusel.
- “*Οργανισμός Αστικών Συγκοινωνιών Αθηνών Α.Ε.*” (“*O.A.SA. A.E.*”), mis on asutatud ja tegutseb seaduste nr 2175/1993 (A'211) ja nr 2669/1998 (A'283) alusel.
- “*Εταιρεία Θερμικών Λεωφορείων Α.Ε.*” (“*E.Θ.E.A. A.E.*”), mis on asutatud ja tegutseb seaduste nr 2175/1993 (A'211) ja nr 2669/1998 (A'283) alusel.
- “*Αττικό Μετρό Α.Ε.*”, mis on asutatud ja tegutseb seaduse nr 1955/1991 alusel.
- “*Οργανισμός Αστικών Συγκοινωνιών Θεσσαλονίκης*” (“*O.A.Σ.Θ.*”), mis on asutatud ja tegutseb dekreedid nr 3721/1957, seadusandliku dekreedid nr 716/1970 ja seaduste nr 66/79 ja 2898/2001 (A'71) alusel.
- “*Κοινό Ταμείο Είσπραξης Λεωφορείων*” (“*K.T.E.A.*”), mis tegutseb seaduse nr 2963/2001 (A'268) alusel.
- “*Δημοτικές Επιχειρήσεις Λεωφορείων Ρόδου και Κω*”, mis on tuntud veel nimetuste “*ΡΟΔΑ*” ja “*ΔΕΑΣ ΚΩ*” all ja mis tegutseb seaduse nr 2963/2001 (A'268) alusel.

Hispaania

- Entidades que prestan servicios públicos de transporte urbano con arreglo a la Ley 7/1985, de 2 de abril, Reguladora de las Bases de Régimen Local; Real Decreto legislativo 781/1986, de 18 de abril, por el que se aprueba el texto refundido de las disposiciones legales vigentes en materia de régimen local y correspondiente legislación autonómica en su caso.
- Entidades que prestan servicios públicos de autobuses con arreglo a la disposición transitoria tercera de la Ley 16/1987, de 30 de julio, de Ordenación de los Transportes Terrestres.

Prantsusmaa

- Ettevõtted, mis pakuvad elanikkonnale transporditeenuseid 30. detsembri 1982. aasta seaduse *loi d'orientation des transports intérieurs n° 82-1153* artikli 7-II alusel.
- *Régie autonome des transports parisiens, Société nationale des chemins de fer français* ja teised ettevõtted, mis pakuvad transporditeenuseid tegevusloa alusel, mille on välja andnud *Syndicat des transports d'Ile-de-France* 7. jaanuari 1959. aasta korraldusega nr 59-151, muudetud, ja selle rakendusdekreetidega, mis rakendavad seda reisijate transpordi korraldamiseks Ile-de-France'i regioonis.
- *Réseau ferré de France*, riigifirma, mis on moodustatud 13. veebruari 1997. aasta seadusega nr 97-135.

Iirimaa

- Iarnród Éireann Irish Rail
- Railway Procurement Agency
- LuasDublin Light Rail
- Bus Éireann Irish Bus.
- Bus Atha CliathDublin Bus
- Ettevõtted, mis osutavad elanikkonnale veeteenuseid muudetud *Road Transport Act 1932* alusel.

Itaalia

- Üksused, kompaniid ja ettevõtted, mis pakuvad elanikkonnale raudtee-, auto- maatsüsteemi-, tramm-, trollibussi- või bussitransporditeenuseid või juhivad sellekohaseid infrastruktuure riigi, regionaalsel või kohalikul tasandil.

Nende hulka kuuluvad näiteks:

- Üksused, kompaniid ja ettevõtted, mis pakuvad transporditeenuseid 28. septembri 1939. aasta seaduse nr 1822 artikli 1 alusel välja antud kontsessiooni alusel, *Disciplina degli autoservizi di linea (autolinee per viaggiatori, bagagli e pacchi agricoli in regime di concessione all'in-*

▼B

dustria privata), muudetud 28. juuni 1955. aasta presidendidekreedi nr 771 artikliga 45.

- Üksused, kompaniid ja ettevõtted, mis pakuvad elanikkonnale transporditeenuseid 15. oktoobri 1925. aasta kuningliku dekreeedi nr 2578 *Approvazione del testo unico della legge sull'assunzione diretta dei pubblici servizi da parte dei comuni e delle province* artikli 1 lõike 4 või 15 alusel.
- Üksused, kompaniid ja ettevõtted, mis pakuvad elanikkonnale transporditeenuseid 19. novembri 1997. aasta seadusandliku dekreeedi nr 422 *Conferimento alle regioni ed agli enti locali di funzioni e compiti in materia di trasporto pubblico locale* alusel, 15. märtsi 1997. aasta seaduse nr 59 artikli 4 lõike 4 alusel, nagu seda on muudetud 20. septembri 1999. aasta seadusandliku dekreediga nr 400 ja 1. augusti 2002. aasta seaduse nr 166 artikliga 45.
- Üksused, kompaniid ja ettevõtted, mis pakuvad elanikkonnale transporditeenuseid kohaliku omavalitsuse struktuuri puudutavate seaduste konsolideeritud tekstide, kinnitatud 18. augusti 2000. aasta seadusega nr 267 alusel, muudetud 28. detsembril 2000. aasta seaduse nr 448 artikliga 35.
- Üksused, kompaniid ja ettevõtted, mis tegutsevad kontsessiooni alusel vastavalt 9. mai 1912. aasta kuningliku dekreeedi nr 1447, millega kinnitati *le ferrovie concesse all'industria privata, le tramvie a trazione meccanica e gli automobili* seaduste konsolideeritud tekstid, artiklitele 242 või 256.
- Üksused, kompaniid ja ettevõtted, mis tegutsevad kontsessiooni alusel vastavalt 4. juuni 1949. aasta seaduse nr 410 *Concorso dello Stato per la riattivazione dei pubblici servizi di trasporto in concessione* artiklile 4.
- Üksused, kompaniid ja ettevõtted, mis tegutsevad kontsessiooni alusel, mis on antud 2. augusti 1952. aasta seaduse nr 1221 *Provvedimenti per l'esercizio ed il potenziamento di ferrovie e di altre linee di trasporto in regime di concessione* artikli 14 alusel.

Luksemburg

- Chemins de fer du Luxembourg (CFL).
- Service communal des autobus municipaux de la ville de Luxembourg.
- Transports intercommunaux du canton d'Esch-sur-Alzette (TICE).
- Bussiteenindusettevõtted, mis tegutsevad 3. veebruari 1978. aasta règlement grand-ducal concernant les conditions d'octroi des autorisations d'établissement et d'exploitation des services de transports routiers réguliers de personnes rémunérées alusel.

Madalmaad

- Ettevõtted, mis osutavad elanikkonnale transporditeenuseid *Wet Personenvervoer II* peatüki (*Openbaar Vervoer*) alusel.

Austria

- Ettevõtted, millel on tegevusluba transporditeenuste pakkumiseks seaduse *Eisenbahngesetz, BGBl. nr 60/1957* alusel, muudetud, või *Kraftfahrlineingesetz, BGBl. I nr 203/1999* alusel, täiendatud.

Portugal

- *Metropolitano de Lisboa, E.P.*, 30. detsembril 1978. aasta dekreetseaduse nr 439/78 alusel.
- Kohalikud omavalitsused, kohaliku omavalitsuse teenistused ja kohaliku omavalitsuse ettevõtted 18. augusti 1998. aasta seaduse nr 58/98 alusel, mis pakuvad transporditeenuseid 14. septembri 1999. aasta seaduse nr 159/99 alusel.
- Riigiasutused ja riigiettevõtted, mis osutavad raudteeteenuseid 17. märtsi 1990. aasta seaduse nr 10/90 alusel.
- Eraettevõtted, mis osutavad raudteeteenuseid 17. märtsi 1990. aasta seaduse nr 10/90 alusel, kus neil on eri- või ainuõigused.
- Ettevõtted, mis pakuvad elanikkonnale transporditeenuseid 31. detsembril 1948. aasta dekreeedi nr 37272, *Regulamento de Transportes em Automóveis*, artikli 98 alusel.

▼B

- Ettevõtted, mis pakuvad elanikkonnale transporditeenuseid 21. detsembril 1973. aasta seaduse nr 688/73 alusel.
- Ettevõtted, mis pakuvad elanikkonnale transporditeenuseid 31. detsembril 1950. aasta dekreetseaduse nr 38144 alusel.

▼M4**Rumeenia**

- SC Transport cu Metroul București "METROREX" SA,
- Regii autonome locale de transport urban de călători (kohalikud sõltumatud linnaliinidel reisijatevedu korraldavad transpordiettevõtted).

▼B**Soome**

- Ettevõtted, mis osutavad regulaarse bussiühenduse teenuseid eri- või ainuõigusseltsi alusel seaduse *laki luvanvaraisesta henkilöliikenteestä tiellälagen om tillståndspliktig persontrafik på väg* (343/1991) alusel, ja munitsipaaltranspordi asutused ning riigiettevõtted, mis pakuvad elanikkonnale bussi-, raudtee- ja metrotransporditeenuseid või haldavad teenindusvõrku selliste transporditeenuste osutamiseks.

Rootsi

- Ettevõtted, mis pakuvad linnaraudtee- või trammiteenuseid seaduste *lagen* (1997:734) om ansvar för viss kollektiv persontrafik ja *lagen* (1990:1157) om jämvägssäkerhet alusel.
- Riiklikud või eraettevõtted, mis pakuvad trollibussi- või bussiteenuseid seaduste *lagen* (1997:734) om ansvar för viss kollektiv persontrafik ja *yrkestrafiklagen* (1998:490) alusel.

Ühendkuningriik

- London Regional Transport
- London Underground Limited
- Transport for London
- Ettevõtte *Transport for London* tütarettevõtte seaduse *Greater London Authority Act 1999* paragrahvi 424 lõike 1 tähenduses.
- Strathclyde Passenger Transport Executive
- Greater Manchester Passenger Transport Executive
- Tyne and Wear Passenger Transport Executive
- Brighton Borough Council
- South Yorkshire Passenger Transport Executive
- South Yorkshire Supertram Limited
- Blackpool Transport Services Limited
- Conwy County Borough Council
- Isik, kes pakub Londoni kohalikke teenuseid seaduse *Greater London Authority Act 1999* paragrahvi 179 lõike 1 (bussiteenus) tähenduses vastavalt kokkuleppele, mille ta on sõlminud kõnealuse seaduse paragrahvi 156 lõike 2 alusel ettevõttega *Transport for London*, või kõnealuse seaduse paragrahvis 169 viidatud transpordi tütarettevõtte kokkuleppe alusel.
- Northern Ireland Transport Holding Company
- Isik, kellel on teeteeninduslitsents seaduse *Transport Act (Northern Ireland) 1967* paragrahvi 4 lõike 1 alusel, mis annab talle õiguse pakkuda litsentsikohast regulaarset teenindust.

▼ B*VI LISA***OSTJAD POSTITEENUSTE SEKTORIS**

BELGIA

De PostLa Poste

▼ M4

BULGAARIA

— “Български пощи” ЕАД.

▼ B

TAANI

Post Danmark 6. juuni 2002. aasta seaduse Lov nr. 569 om Post Danmark A/S alusel.

SAKSAMAA

—

KREEKA

Ελληνικά Ταχυδρομεία ΕΛ.ΤΑ, mis on asutatud seadusandliku dekreediga nr 496/70 ja tegutseb seaduse nr 2668/98 (ELTA) alusel.

HISPAANIA

Correos y Telégrafos, S.A.

PRANTSUSMAA

La Poste

IIRIMAA

An Post plc

ITAALIA

Poste Italiane s.p.a.

LUKSEMBURG:

Entreprise des Postes et Télécommunications Luxembourg

MADALMAAD

—

AUSTRIA

Österreichische Post AG

PORTUGAL

CTT – Correios de Portugal

▼ M4

RUMEENIA

— Compania Națională “Poșta Română SA”.

▼ B

SOOME

—

ROOTSI

Posten Sverige AB

Posten Logistik AB

▼B

BLSI-I AB

DPD Nordic AB,

DPD Sverige AB

Falcon Air AB

Hultbergs Inrikes Transporter AB (HIT)

Posten Express AB

Posten Logistik AB

Poståkeriet Sverige AB

SwedeGiro AB

TAB

ÜHENDKUNINGRIIK

—

▼ **B**

VII LISA

OSTJAD NAFTA VÕI GAASI LEIUKOHTADE UURINGUTE JA
KAEVANDAMISE SEKTORITES**Belgia**

—

▼ **M4****Bulgaaria**

— Лица, извършващи търсене, проучване или добив на нефт или природен газ в съответствие със Закона за подземните богатства (обн., ДВ, бр.23/12.3.1999) или Закона за концесиите (обн., ДВ, бр.92/17.10.1995) (Vastavalt maagi ja maavarade seadusele (avaldatud ametlikus väljaandes nr 23/12.3.1999) või kontsessiooniseadusele (avaldatud ametlikus väljaandes nr 92/17.10.1995) nafta või gaasi leiukohtade uurimiseks või nende tootmiseks litsentsitud ettevõtted),

- “Аншуц България” — ЕООД, София,
- “Петреко-България” — ЕООД, София,
- “Проучване и добив на нефт и газ” — АД, София,
- “Мерлоуз Рисорсиз” — ООД, Люксембург,
- “Петреко САРЛ”, Люксембург,
- “ОМВ (България) Извънтериториално проучване” — ООД, Виена, Австрия,
- “Джей Кей Екс България Лимитид” — Лондон, Англия,
- “Рамко България Лимитид” — Абърдийн, Шотландия,
- “Болкан Експлорърс (България) Лимитид” — Дъблин, Ирландия,
- ОАО “Башкиргеология”, Уфа, Руска федерация,
- Си Би Ем Енерджи Лимитид — Хюстън, Тексас, САЩ,
- “Винтидж Петролеум България, Инк.” — Кайманови острови.

▼ **B****Таани**

Ettevõtted vastavalt:

- *Lov om Danmarks undergrund*, vt 11. juuni 2002. aasta konsolideerimiseadus nr 526.
- *Lov om kontinentalsoklen*, vt 1. mai 1979. aasta konsolideerimiseadus nr 182.

Saksamaa

— Ettevõtted 13. augusti 1980. aasta seaduse *Bundesberggesetz* alusel.

Kreeka

— “Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε.”, vastavalt seadusele nr 2593/98 για την αναδιοργάνωση της Δ.Ε.Π. Α.Ε. και των θυγατρικών της εταιρειών, το καταστατικό αυτής και άλλες διατάξεις.

Hispaania

- BG International Limited Quantum, Asesores & Consultores, S.A.
- Cambria Europe, Inc.
- CNWL oil (España), S.A.
- Compañía de investigación y explotaciones petrolíferas, S.A.
- Conoco limited.
- Eastern España, S.A.
- Enagas, S.A.
- España Canadá resources Inc.

▼B

- Fugro – Geoteam, S.A.
- Galioil, S.A.
- Hope petróleos, S.A.
- Locs oil compay of Spain, S.A.
- Medusa oil Ltd.
- Muphy Spain oil company
- Onempm España, S.A.
- Petroleum oil & gas España, S.A.
- Repsol Investigaciones petrolíferas, S.A.
- Sociedad de hidrocarburos de Euskadi, S.A.
- Taurus petroleum, AN.
- Teredo oil limited
- Unión Fenosa gas exploración y producción, S.A.
- Wintersahl, AG
- YCI España, L.C.
- Otras entidades que operan en virtud de la Ley 34/1998, de 7 de octubre, del Sector de hidrocarburos y su normativa de desarrollo.

Prantsusmaa;

- Ettevõtted, mis tegelevad nafta ja gaasi leiukohtade uuringute ja kaevandamisega *code minier* ja selle rakenduseeskirjade, eriti 19. aprilli 1995. aasta dekreediga nr 95-427 alusel.

Iirimaa

- Ettevõtjad, millele on antud tegevusluba, litsents, luba, või kontsessioon nafta ja gaasi leiukohtade uuringuteks või kaevandamiseks järgmiste õigusaktide alusel:
  - Continental Shelf Act 1968
  - Petroleum and Other Minerals Development Act 1960.
  - Licensing Terms for Offshore Oil and Gas Exploration and Development 1992
  - Petroleum (Production) Act (NI) 1964.

Itaalia

- Ettevõtted, millele on antud tegevusluba, luba, litsents või kontsessioon nafta ja gaasi leiukohtade uuringuteks või kaevandamiseks või loodusliku gaasi maa-aluseks ladustamiseks järgmiste õigusaktide alusel:
  - 10. veebruari 1953. aasta seadus nr 136;
  - 11. jaanuari 1957. aasta seadus nr 6, muudetud 21. juuli 1967. aasta seadusega nr 613;
  - 9. jaanuari 1991. aasta seadus nr 9;
  - 25. novembri 1996. aasta seadusandlik dekreet nr 625
  - 26. aprilli 1974. aasta seadus nr 170, muudetud 23. mai 2000. aasta seadusandliku dekreediga nr 164.

Luksemburg

—

Madalmaad

- Ettevõtted vastavalt seadusele *Mijnbouwwet* (1. jaanuar 2003).

Austria

- Ettevõtted, millele on tegevusluba nafta või gaasi leiukohtade uurimiseks ja kaevandamiseks seaduse *Mineralrohstoffgesetz*, *BGBI. I* nr 38/1999 alusel, muudetud.

▼ B**Portugal**

Ettevõtted vastavalt:

- 26. aprilli 1994. aasta dekreetseadusele nr 109/94 ja 5. septembri 1994. aasta *Portaria*le (ministri korraldus) nr 790/94,
- 24. augusti 1994. aasta dekreetseadusele nr 82/94 ja 17. jaanuari 1994. aasta *Despacho*le (otsus) nr A-87/94.

▼ M4**Rumænien**

- »Societatea Națională a Petrolului Petrom SA București«,
- »Societatea Națională Romgaz SA Mediaș«.

▼ B**Soome**

—

Rootsi

- Ettevõtted, millel on kontsessioon nafta või gaasi leiukohtade uurimiseks või kaevandamiseks seaduse *minerallagen (1991:45)* alusel või millele on antud tegevusluba seaduse *lagen (1966:314) om kontinentalsockeln* alusel.

Ühendkuningriik

- Isik, kes tegutseb litsentsi alusel, mis on antud *Petroleum Act 1998* alusel või omab sellekohast mõju.
- Isik, kes on saanud litsentsi *Petroleum (Production) Act (Northern Ireland) 1964* alusel.

▼B*VIII LISA***OSTJAD KIVISÖE JA TEISTE TAHKETE KÜTUSTE LEIUKOHTADE
UURINGUTE JA KAEVANDAMISE SEKTORITES****Belgia**

—

▼M4**Bulgaaria**

— Лица, извършващи търсене, проучване или добив на въглища или други твърди горива в съответствие със Закона за подземните богатства (обн., ДВ, бр.23/12.3.1999) или Закона за концесиите (обн., ДВ, бр.92/17.10.1995) (Vastavalt maagi ja maavarade seadusele (avaldatud ametlikus väljaandes nr 23/12.3.1999) või kontsessiooniseadusele (avaldatud ametlikus väljaandes nr 92/17.10.1995) kivisöe või teiste tahkete kütuste leiukohtade uurimiseks või nende tootmiseks litsentsitud ettevõtted),

- “Балкан МК” — ЕООД,
- “Въглища Перник” — ООД,
- “Елшица-99” — АД,
- “Карбон Инвест” — ООД,
- “Каусто-голд” — АД,
- “Мес Ко ММ5” — ЕООД,
- “Мина Балкан — 2000” — АД,
- “Мина Бели брег” — АД,
- “Мина Открит въгледобив” — ЕАД,
- “Мина Пирин” — ЕАД,
- “Мина Станянци” — АД,
- “Мина Черно море — Бургас” — ЕАД,
- “Мина Чукурово” — АД,
- “Мини Бобов дол” — ЕАД,
- “Мини Марица-изток” — ЕАД,
- “Рекоул” — АД,
- “Руен Холдинг” — АД,
- “Фундаментал” — ЕООД.

▼B**Таани**

— Ettevõtted, mis uurivad kivisöe ja teiste tahkete kütuste leiukohti ja kaevandavad neid maavarasid 30. juuni 1997. aasta konsolideerimiseaduse nr 569 alusel.

Saksamaa

— Ettevõtted, mis uurivad kivisöe ja teiste tahkete kütuste leiukohti ja kaevandavad neid maavarasid 13. augusti 1980. aasta *Bundesberggesetz*'i alusel.

Kreeka

— “*Δημόσια Επιχείρηση Ηλεκτρισμού*”, mis otsib kivisöe ja teiste tahkete kütuste leiukohti ja kaevandab neid maavarasid 1973. aasta kaevandamiseseaduse alusel, muudetud 27. aprilli 1976. aasta seadusega.

Hispaania

- Alto Bierzo, S.A.
- Antracitas de Arlanza, S.A.
- Antracitas de Gillon, S.A.
- Antracitas de La Granja, S.A.

▼B

- Antracitas de Tineo, S.A.
- Campomanes Hermanos, S.A.
- Carbones de Arlanza, S.A.
- Carbones de Linares, S.A.
- Carbones de Pedraforca, S.A.
- Carbones del Puerto, S.A.
- Carbones el Túnel, S.L.
- Carbones San Isidro y María, S.A.
- Carbonífera del Narcea, S.A.
- Compañía Minera Jove, S.A.
- Compañía General Minera de Teruel, S.A.
- Coto minero del Narcea, S.A.
- Coto minero del Sil, S.A.
- Empresa Nacional Carbonífera del Sur, S.A.
- Endesa, S.A.
- Gonzalez y Diez, S.A.
- Hijos de Baldomero García, S.A.
- Hullas del Coto Cortés, S.A.
- Hullera Vasco-leonesa, S.A.
- Hulleras del Norte, S.A.
- Industrial y Comercial Minera, S.A.
- La Carbonífera del Ebro, S.A.
- Lignitos de Meirama, S.A.
- Malaba, S.A.
- Mina Adelina, S.A.
- Mina Escobal, S.A.
- Mina La Camoch, S.A.
- Mina La Sierra, S.A.
- Mina Los Compadres, S.A.
- Minas de Navaleo, S.A.
- Minas del Principado, S.A.
- Minas de Valdeloso, S.A.
- Minas Escucha, S.A.
- Mina Mora primera bis, S.A.
- Minas y explotaciones industriales, S.A.
- Minas y ferrocarriles de Utrillas, S.A.
- Minera del Bajo Segre, S.A.
- Minera Martín Aznar, S.A.
- Minero Siderúrgica de Ponferrada, S.A.
- Muñoz Sole hermanos, S.A.
- Promotora de Minas de carbón, S.A.
- Sociedad Anónima Minera Catalano-aragonesa.
- Sociedad minera Santa Bárbara, S.A.
- Unión Minera del Norte, S.A.

▼ B

- Union Minera Ebro Segre, S.A.
- Viloría Hermanos, S.A.
- Virgilio Riesco, S.A.
- Otras entidades que operan en virtud de la Ley 22/1973, de 21 de julio, de Minas y su normativa de desarrollo.

Prantsusmaa

- Ettevõtted, mis tegelevad kivisöe või teiste tahkete kütuste leiukohtade uurimise või kaevandamisega *code minier* ja selle rakenduseeskirjade, eriti 19. aprilli 1995. aasta dekreediga nr 95-427 alusel.

Iirimaa

- Bord na Mona plc., mis on moodustatud ja tegutseb Turf Development Act 1946 to 1998 alusel.

Itaalia

- Carbosulcis s.p.a.

Luksemburg

—

Madalmaad

—

Austria

- Ettevõtted, millel on tegevusluba kivisöe või teiste tahkete kütuste leiukohtade uurimiseks ja nende maavarade tootmiseks seaduse *Mineralrohstoffgesetz, BGBl. I* nr 38/1999 alusel, muudetud.

Portugal

- Empresa Nacional de Urânio.

▼ M4**Rumeenia**

- Compania Națională a Huilei — SA Petroșani
- Societatea Națională a Lignitului Oltenia — SA
- Societatea Națională a Cărbunelui — SA Ploiești
- Societatea Comercială Minieră “Banat-Anina” SA
- Compania Națională a Uraniului SA București
- Societatea Comercială Radioactiv Mineral Măgurele.

▼ B**Soome**

- Ettevõtted, millel on erikontsessioon tahkete kütuste leiukohtade uurimiseks ja kaevandamiseks seaduse laki oikeudesta luovuttaa valtion kiinteistövarallisuuttalagn om rätt att överlåta statlig fastighetsförmögenhet (...) alusel.

Rootsi

- Ettevõtted, millel on kontsessioon kivisöe või teiste tahkete kütuste leiukohtade uurimiseks või kaevandamiseks seaduse *minerallagen (1991:45)* või *lagen (1985:620) om vissa torvfyndigheter* alusel või millele on antud tegevusluba seaduse *lagen (1966:314) om kontinentalsockeln* alusel.

Ühendkuningriik

- Iga litsentseeritud operaator (seaduse *Coal Industry Act 1994* tähenduses)
- The Department of Enterprise, Trade and Investment (Northern Ireland)
- Isik, kes tegutseb maavarade otsimise litsentsi, kaevandamisrendi, kaevandamis litsentsi või kaevandamisloa alusel, nagu on määratletud seaduse *Mineral Development Act (Northern Ireland) 1969* paragrahvi 57 lõikes 1.

▼B*IX LISA***MERESADAMA-, SISEVEESADAMA- VÕI MUU
TERMINALIVARUSTUSE VALDKONNA OSTJAD****Belgia**

- Gemeentelijk Havenbedrijf van Antwerpen
- Havenbedrijf van Gent
- Maatschappij der Brugse Zeevaartinrichtigen
- Port autonome de Charleroi
- Port autonome de Namur
- Port autonome de Liège
- Port autonome du Centre et de l'Ouest
- Société régionale du Port de BruxellesGewestelijk Vennootschap van de Haven van Brussel
- Zeekanaal en Watergebonden Grondbeheer Vlaanderen

▼M4**Bulgaaria**

- ДП “Пристанищна инфраструктура”
- Лицата, които по силата на специални или изключителни права осъществяват експлоатация на цяло или част от пристанище за обществен транспорт с национално значение, посочено в Приложение № 1 към чл.103а на Закона за морските пространства, вътрешните водни пътища и пристанищата на Република България (обн., ДВ, бр.12/11.02.2000) (Bulgaaria Vabariigi mereruumi, siseveeteede ja sadamate seaduse (avaldatud ametlikus väljaandes nr 12/11.2.2000) artikli 103a 1. lisas loetletud ettevõtted, kes eri- või ainuõiguste alusel kasutavad sadamaid või osa nendest riikliku tähtsusega ühistranspordiks)
  - “Пристанище Варна” ЕАД
  - “Порт Балчик” АД
  - “БМ Порт” АД
  - “Пристанище Бургас” ЕАД
  - “Пристанищен комплекс — Русе” ЕАД
  - “Пристанищен комплекс — Лом” ЕАД
  - “Пристанище Видин” ЕООД
- Лицата, които по силата на специални или изключителни права осъществяват експлоатация на цяло или част от пристанище за обществен транспорт с регионално значение, посочено в Приложение № 2 към чл.103а на Закона за морските пространства, вътрешните водни пътища и пристанищата на Република България (обн., ДВ, бр.12/11.02.2000) (Bulgaaria Vabariigi mereruumi, siseveeteede ja sadamate seaduse (avaldatud ametlikus väljaandes nr 12/11.2.2000) artikli 103a 2. lisas loetletud ettevõtted, kes eri- või ainuõiguste alusel kasutavad sadamaid või osa nendest piirkondliku tähtsusega ühistranspordiks)
  - “Фиш Порт” АД
  - Кораборемонтен завод “Порт — Бургас” АД
  - “Либърти металс груп” АД
  - “Трансстрой — Бургас” АД
  - “Одесос ПБМ” АД
  - “Поддържане чистотата на морските води” АД
  - “Поларис 8” ООД
  - “Лесил” АД
  - “Ромпетрол — България” АД

▼ M4

- “Булмаркет — ДМ” ООД
- “Свободна зона — Русе” ЕАД
- “Дунавски драгажен флот” — АД
- “Свилоза” АД
- “ТЕЦ Свилоза” АД
- НЕК ЕАД — клон “АЕЦ — Белене”
- “Нафтекс Петрол” ЕООД
- “Фериботен комплекс” АД
- “Дунавски драгажен флот Дуним” АД
- “Екопетролиум” ООД
- СО МАТ АД — клон Видин
- “Свободна зона — Видин” ЕАД
- “Дунавски драгажен флот Видин”
- “Дунав турс” АД.

▼ B**Taani**

- Sadamad, nagu on määratletud 28. mai 1999. aasta *lov nr. 326 om havne* §-s 1.

Saksamaa

- Täielikult või osaliselt kohalike omavalitsuste (*Länder, Kreise, Gemeinden*) omandis olevad meresadamad.
- Siseveesadamad, mille suhtes liidumaade *Wassergesetze* alusel kehtib *Hafenordnung*.

Kreeka

- “Οργανισμός Λιμένος Πειραιώς Ανώνυμη Εταιρεία” (“Ο.Λ.Π. Α.Ε.”), seaduse nr 2688/99 alusel.
- “Οργανισμός Λιμένος Θεσσαλονίκης Ανώνυμη Εταιρία” (“Ο.Λ.Θ. Α.Ε.”), seaduse nr 2688/99 alusel.
- “Οργανισμός Λιμένος Αλεξανδρούπολης Ανώνυμη Εταιρεία” (“Ο.Λ.Α. Α.Ε.”), seaduse nr 2932/01 alusel.
- “Οργανισμός Λιμένος Βόλου Ανώνυμη Εταιρεία” (“Ο.Λ.Β. Α.Ε.”), seaduse nr 2932/01 alusel.
- “Οργανισμός Λιμένος Ελευσίνιας Ανώνυμη Εταιρεία” (“Ο.Λ.Ε. Α.Ε.”), seaduse nr 2932/01 alusel.
- “Οργανισμός Λιμένος Ηγουμενίτσας Ανώνυμη Εταιρεία” (“Ο.Λ.ΗΓ. Α.Ε.”), seaduse nr 2932/01 alusel.
- “Οργανισμός Λιμένος Ηρακλείου Ανώνυμη Εταιρεία” (“Ο.Λ.Η. Α.Ε.”), seaduse nr 2932/01 alusel.
- “Οργανισμός Λιμένος Καβάλας Ανώνυμη Εταιρεία” (“Ο.Λ.Κ. Α.Ε.”), seaduse nr 2932/01 alusel.
- “Οργανισμός Λιμένος Κέρκυρας Ανώνυμη Εταιρεία” (“Ο.Λ.ΚΕ. Α.Ε.”), seaduse nr 2932/01 alusel.
- “Οργανισμός Λιμένος Πατρών Ανώνυμη Εταιρεία” (“Ο.Λ.ΠΑ. Α.Ε.”), seaduse nr 2932/01 alusel.
- “Οργανισμός Λιμένος Λαυρίου Ανώνυμη Εταιρεία” (“Ο.Λ.Λ. Α.Ε.”), seaduse nr 2932/01 alusel.
- “Οργανισμός Λιμένος Ραφήνας Ανώνυμη Εταιρεία” (“Ο.Λ.Ρ. Α.Ε.”), seaduse nr 2932/01 alusel.
- Teised sadamad, mis on reguleeritud presidendidekreediga nr 649/1977. (Εποπτεία, οργάνωση, λειτουργία και διοικητικός έλεγχος λιμένων).

▼B**Hispaania**

- Ente público Puertos del Estado
- Autoridad Portuaria de Alicante
- Autoridad Portuaria de Almería – Motril
- Autoridad Portuaria de Avilés
- Autoridad Portuaria de la Bahía de Algeciras
- Autoridad Portuaria de la Bahía de Cádiz
- Autoridad Portuaria de Baleares
- Autoridad Portuaria de Barcelona
- Autoridad Portuaria de Bilbao
- Autoridad Portuaria de Cartagena
- Autoridad Portuaria de Castellón
- Autoridad Portuaria de Ceuta
- Autoridad Portuaria de Ferrol – San Cibrao
- Autoridad Portuaria de Gijón
- Autoridad Portuaria de Huelva
- Autoridad Portuaria de Las Palmas
- Autoridad Portuaria de Málaga
- Autoridad Portuaria de Marín y Ría de Pontevedra
- Autoridad Portuaria de Melilla
- Autoridad Portuaria de Pasajes
- Autoridad Portuaria de Santa Cruz de Tenerife
- Autoridad Portuaria de Santander
- Autoridad Portuaria de Sevilla
- Autoridad Portuaria de Tarragona
- Autoridad Portuaria de Valencia
- Autoridad Portuaria de Vigo
- Autoridad Portuaria de Villagarcía de Arousa
- Otras entidades Portuarias de las Comunidades Autónomas de Andalucía, Asturias, Baleares, Canarias, Cantabria, Cataluña, Galicia, Murcia, País Vasco y Valencia.

Prantsusmaa

- Port autonome de Paris, mis on moodustatud 24. oktoobri 1968. aasta seadusega loi n° 68-917 relative au port autonome de Paris.
- Port autonome de Strasbourg, mis on moodustatud 20. mai 1923. aasta õigusaktiga convention entre l'État et la ville de Strasbourg relative à la construction du port rhénan de Strasbourg et à l'exécution de travaux d'extension de ce port, mis on kinnitatud 26. aprilli 1924. aasta seadusega.
- Ports autonomes, mis tegutsevad code des ports maritimes artiklite L 111-1 et seq. alusel.
- Ports non autonomes, mis tegutsevad code des ports maritimes artiklite R 121-1 et seq. alusel.
- Sadamad, mida haldavad piirkondlikud või departemanguomavalitsused või mis tegutsevad vastavalt kontsessioonile, mille piirkondlikud või departemanguomavalitsused on andnud 22. juuli 1983. aasta seaduse nr 83-663 artikli 6 alusel; see seadus täiendab 7. jaanuari 1983. aasta seadust *loi n° 83-8 relative à la répartition des compétences entre les communes, les départements et l'État*.
- *Voies navigables de France*, riigiettevõtte 29. detsembri 1990. aasta seaduse nr 90-1168 artikli 124 sätete alusel, muudetud.

▼ B**Iirimaa**

- Sadamad, mis tegutsevad *Harbours Acts 1946 to 2000* alusel.
- Rosslare Harbour sadam, mis tegutseb Fishguard and Rosslare Railways and Harbours Act 1899 alusel.

Itaalia

- Riiklikud ja muud sadamad, mida haldab *Capitaneria di Porto* vastavalt 30. märtsi 1942. aasta kuninglikule dekreedile nr 327 *Codice della navigazione*.
- Autonoomsed sadamad (*enti portuali*), mis on rajatud 30. märtsi 1942. aasta kuningliku dekreediga nr 327 *Codice della navigazione* artiklis 19 sätestatud eriseaduste alusel.

Luksemburg

- Port de Mertert, mis on rajatud ja tegutseb 22. juuli 1963. aasta loi relative à l'aménagement et à l'exploitation d'un port fluvial sur la Moselle alusel, muudetud.

Madalmaad

- Ostjad meresadama- või siseveesadama või muu terminalivarustuse valdkonnas.

Austria

- Siseveesadamad, mis kuuluvad täielikult või osaliselt liidumaadele ja/või kogukondadele.

Portugal

- *APDL – Administração dos Portos do Douro e Leixões, S.A.*, 3. novembri 1998. aasta dekreetseaduse nr 335/98 alusel.
- *APL – Administração do Porto de Lisboa, S.A.*, 3. novembri 1998. aasta dekreetseaduse nr 336/98 alusel.
- *APS – Administração do Porto de Sines, S.A.*, 3. novembri 1998. aasta dekreetseaduse nr 337/98 alusel.
- *APSS – Administração dos Portos de Setúbal e Sesimbra, S.A.*, 3. novembri 1998. aasta dekreetseaduse nr 338/98 alusel.
- *APA – Administração do Porto de Aveiro, S.A.*, 3. novembri 1998. aasta dekreetseaduse nr 339/98 alusel.
- *IPN – Instituto Portuário do Norte*, 28. juuni 1999. aasta dekreetseaduse nr 242/99 alusel.
- *ICP – Instituto Portuário do Centro*, 28. juuni 1999. aasta dekreetseaduse nr 243/99 alusel.
- *IPS – Instituto Portuário do Sul*, 28. juuni 1999. aasta dekreetseaduse nr 244/99 alusel.
- *IDN – Instituto da Navegabilidade do Douro*, 3. juuni 1997. aasta dekreetseaduse nr 138-A/97 alusel.

▼ M4**Rumeenia**

- Compania Națională “Administrația Porturilor Maritime” SA Constanța
- Compania Națională “Administrația Canalelor Navigabile SA”
- Compania Națională de Radiocomunicații Navale “RADIONAV” SA
- Regia Autonomă “Administrația Fluvială a Dunării de Jos”
- Compania Națională “Administrația Porturilor Dunării Maritime”
- Compania Națională “Administrația Porturilor Dunării Fluviale” SA
- Agenția Română de Intervenții și Salvare Navală — ARISN
- Porturile: Sulina, Brăila, Zimnicea și Turnul-Măgurele.

▼ B**Soome**

- Sadamad, mis tegutsevad seaduse laki kunnallisista satamajärjestyksistä ja liikennemaksuistalagen om kommunala hamnanordningar och trafikavgifter (955/1976) alusel, ja sadamad, mis on rajatud seaduse laki yksityisistä yleisistä satamistalagen om privata allmänna hamnar (1156/1994) paragrahvi 3 alusel välja antud litsentsi alusel.
- Saimaan kanavan hoitokuntaFörvaltningsnämnden för Saima kanal

Rootsi

- Sadamad ja terminaliteenindus õigusaktide lagen (1983:293) om inrättande, utvidgning och avlysning av allmän farled och allmän hamn ja förordningen (1983:744) om trafiken på Göta kanal alusel.

Ühendkuningriik

- Kohalik omavalitsus, mis kasutab geograafilist piirkonda mere- või sisevee-sadamateenuste või muude terminaliteenuste pakkumiseks mere- või siseveet-ranspordile.
- Sadamavalitsus seaduse *Harbours Act 1964* paragrahvi 57 tähenduses.
- British Waterways Board
- Sadamavalitsus, nagu see on määratletud seaduse *Harbours Act (Northern Ireland) 1970* paragrahvi 38 lõikes 1.

▼ B*X LISA***LENNUVÄLJASEADMESTIKU VALDKONNA OSTJAD****Belgia**

- Belgocontrol
- Brussels International Airport Company
- Luchthaven van Deurne
- Luchthaven van Oostende
- SA Brussels South Charleroi Airport
- SA Société de Développement et de Promotion de l'Aéroport de Bierset

▼ M4**Bulgaaria**

- Главна дирекция “Гражданска въздухоплавателна администрация” (Lennuameti peadirektoorat)
- ДП “Ръководство на въздушното движение”
- Летищни оператори на граждански летища за обществено ползване, определени от Министерския съвет в съответствие с чл.43, ал.3 на Закона на гражданското въздухоплаване (обн., ДВ, бр.94/1.12.1972) (Vastavalt tsiviillennunduse seaduse (avaldatud ametlikus väljaandes nr 94/1.12.1972) artikli 43 lõikele 3 ministrite nõukogu määratud üldkasutatavate tsiviillennujaamade käitajad)
  - “Летище София” ЕАД
  - “Летище Варна” ЕАД
  - “Летище Бургас” ЕАД
  - “Летище Пловдив” ЕАД
  - “Летище Русе” ЕООД
  - “Летище Горна Оряховица” ЕАД.

▼ B**Taani**

- Lennuväljad, mis tegutsevad tegevusloa alusel, mis on välja antud seaduse *lov om luftfart*, vt 13. juuni 2001. aasta konsolideerimisseadus nr 543, § 55 lõike 1 alusel.

Saksamaa

- Lennuväljad, nagu need on määratletud 19. juuni 1964. aasta *Luftverkehrs-Zulassungs-Ordnung*, viimati muudetud 21. augustil 2002 artikli 38 lõike 2 punkti 1 sätetega.

Kreeka

- “Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας” (“ΥΠΑ”), mis tegutseb seadusandliku dekreediga nr 714/70 alusel, muudetud seadusega nr 1340/83; kompanii struktuur on määratud kindlaks presidendidekreediga 56/89, hiljem muudetud.
- Kompanii “Διεθνής Αερολιμένας Αθηνών” Spatas tegutseb seadusandliku dekreediga nr 2338/95 Κύρωση Σύμβασης Ανάπτυξης του Νέου Διεθνούς Αεροδρομίου της Αθήνας στα Σπάτα, “ίδρυση της εταιρείας “Διεθνής Αερολιμένας Αθηνών Α.Ε.” έγκριση περιβαλλοντικών όρων και άλλες διατάξεις”) alusel.
- “Φορείς Διαχείρισης”, vastavalt presidendidekreedile nr 158/02 “Ιδρυση, κατασκευή, εξοπλισμός, οργάνωση, διοίκηση, λειτουργία και εκμετάλλευση πολιτικών αερολιμένων από φυσικά πρόσωπα, νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου και Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης” (Kreeka Ametlik Teataja A 137).

Hispaania

- Ente público Aeropuertos Españoles y Navegación Aérea (AENA).

▼B**Prantsusmaa**

- Lennuväljad, mida haldavad riigile kuuluvad ettevõtted *code de l'aviation civile* artiklite L. 251-1, L. 260-1 ja L. 270-1 alusel.
- Lennuväljad, mis tegutsevad riigi antud kontsessiooni alusel vastavalt *code de l'aviation civile* artiklile R.223-2.
- Lennuväljad, mis tegutsevad *arrêté préfectoral portant autorisation d'occupation temporaire* alusel.
- Lennuväljad, mis on rajatud riigiasutuse poolt ja mida reguleeritakse *code de l'aviation civile* artiklis L. 221-1 toodud konventsiooniga.

Iirimaa

- Dublini, Corki ja Shannoni lennujaamad, mida haldab *Aer RiantaIrish Airports*.
- Lennuväljad, mis tegutsevad avaliku kasutuse litsentsi alusel, mis on välja antud *Irish Aviation Authority Act 1993* alusel, muudetud seadusega *Air Navigation and Transport (Amendment) Act 1998*, ja kus lennukiga osutatakse graafiku alusel reisijate-, posti- või kaubaveoalaseid ühistransporditeenuseid.

Itaalia

- AAAVTAG.
- Eriseadustega moodustatud juhtimisüksused.
- Ettevõtted, mis haldavad lennuväljarajatisi vastavalt kontsessioonile, mis on antud 30. märtsi 1942. aasta kuningliku dekreeedi nr 347, *Codice della navigazione*, artikli 694 alusel.
- R.A.I. Registro Aeronautico Italiano.

Luksemburg

- Aéroport du Findel.

Madalmaad

- Lennuväljad, mis tegutsevad *Luchtvaartwet* artikli 18 ja järgnevate artiklite alusel.

Austria

- Ettevõtted, mis on saanud tegevusloa lennuväljateenuste pakkumiseks seaduse *Luffahrtgesetz, BGBl. nr 253/1957* alusel, muudetud.

Portugal

- *ANA - Aeroportos de Portugal, S.A.*, moodustatud 18. detsembri 1998. aasta dekreetseaduse nr 404/98 alusel.
- *NAV - Empresa Pública de Navegação Aérea de Portugal, E. P.*, moodustatud 18. detsembri 1998. aasta dekreetseaduse nr 404/98 alusel.
- *ANAM - Aeroportos e Navegação Aérea da Madeira, S. A.*, moodustatud 11. detsembri 1991. aasta dekreetseaduse nr 453/91 alusel.

▼M4**Rumeenia**

- Compania Națională “Aeroportul Internațional Henri Coandă București” — SA
- Societatea Națională “Aeroportul Internațional București — Băneasa” — SA

▼M4

- Societatea Națională “Aeroportul Internațional Constanța” — SA
- Societatea Națională “Aeroportul Internațional Timișoara — Traian Vuia” — SA
- Regia Autonomă “Administrația Română a Serviciilor de Trafic Aerian — ROMATSA”
- Regia Autonomă “Autoritatea Aeronautică Civilă Română”
- Aeroporturile aflate în subordinea consiliilor locale:
  - Regia Autonomă Aeroportul Arad
  - Regia Autonomă Aeroportul Bacău
  - Regia Autonomă Aeroportul Baia Mare
  - Regia Autonomă Aeroportul Caransebeș
  - Regia Autonomă Aeroportul Cluj-Napoca
  - Regia Autonomă Aeroportul Craiova
  - Regia Autonomă Aeroportul Iași
  - Regia Autonomă Aeroportul Oradea
  - Regia Autonomă Aeroportul Satu-Mare
  - Regia Autonomă Aeroportul Sibiu
  - Regia Autonomă Aeroportul Suceava
  - Regia Autonomă Aeroportul Târgu Mureș
  - Regia Autonomă Aeroportul Tulcea.

▼B**Soome**

- Lennuväljad, mida haldab “*IlmailulaitosLuftfartsverket*” või munitsipaal- või riigiettevõtte seaduse *ilmailulakiluftfartslagen* (281/1995) alusel

Rootsi

- Riigile kuuluvad ja riigi poolt hallatavad lennuväljad seaduse *luftfartslagen* (1957:297) alusel.
- Eraomandis olevad ja eraomanike hallatavad lennuväljad, mis tegutsevad tegevuslitsentsi alusel, kui see litsents vastab direktiivi artikli 2 lõike 3 kriteeriumidele.

Ühendkuningriik

- Kohalik omavalitsus, mis kasutab geograafilist piirkonda lennuvälja- ja muude terminaliteenuste pakkumiseks õhustranspordifirmadele.
- Lennuväljaoperaator *Airports Act 1986* tähenduses, kes haldab lennuvälja tolle seaduse IV osas toodud majanduslike eeskirjade alusel.
- Lennuväljaoperaator *Airports Act 1986* tähenduses, kes haldab lennuvälja tolle seaduse IV osas toodud majanduslike eeskirjade alusel.
- Highland and Islands Airports Limited.
- Lennuväljaoperaator Airports (Northern Ireland) Order 1994 tähenduses.

XI LISA

ARTIKLI 30 LÕIKES 3 VIIDATUD ÜHENDUSE ÕIGUSAKTIDE LOEND

A. GAASI VÕI SOOJUSENERGIA TRANSPORTIMINE VÕI JAOTAMINE

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. juuni 1998. aasta direktiiv 98/30/EÜ maa-
gaasi siseturu ühiseeskirjade kohta ⁽¹⁾

B. ELEKTRIENERGIA TOOTMINE, ÜLEKANDMINE VÕI JAOTAMINE

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. detsember 1996. aasta direktiiv 96/92/EÜ
elektrienergia siseturu ühiseeskirjade kohta, ⁽²⁾

C. JOOGIVEE TOOTMINE, TRANSPORTIMINE JA JAOTAMINE

—

D. RAUDTEETEENINDUSE VALDKONNA OSTJAD

—

E. LINNARONGI-, TRAMMI- TROLLIBUSSI- VÕI BUSSITEENINDUSE
VALDKONNA OSTJAD

—

F. POSTITEENINDUSE VALDKONNA OSTJAD

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. detsember 1997. aasta direktiiv 97/67/EÜ
ühenduse postiteenuste siseturu arengut ja teenuse kvaliteedi parandamist käsit-
levate ühiseeskirjade kohta ⁽³⁾,

G. NAFTA VÕI GAASI LEIUKOHTADE UURINGUD JA KAEVANDA-
MINE

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 1994.a direktiiv 94/22/EÜ süsivesinike
geoloogilise luure, uurimise ja tootmise lubade andmis- ning kasutamistingimuste
kohta ⁽⁴⁾,

H. KIVISÕE VÕI MUUDE TAHKEKÜTUSTE LEIUKOHTADE UURINGUD
JA KAEVANDAMINE

—

I. MERESADAMA-, SISEVEESADAMA- VÕI MUU TERMINALIVARU-
STUSE VALDKONNA OSTJAD

—

J. LENNUVÄLJASEADMETE VALDKONNA OSTJAD

—

⁽¹⁾ EÜT L 204, 21.7.1998, lk 1.

⁽²⁾ EÜT L 27, 30.1.1997, lk 20.

⁽³⁾ EÜT L 15, 21.1.1998, lk 14. Direktiivi on viimati muudetud direktiiviga 2002/39/EÜ
(EÜT L 176, 5.7.2002, lk 21).

⁽⁴⁾ EÜT L 164, 30.6.1994, lk 3.

XII LISA

ARTIKLI 1 LÕIKE 2 PUNKTIS b TOODUD TEGEVUSTE LOEND ⁽¹⁾

(1)NACE					
F JAGU			EHITUS		CPV kood
Jaotis	Rühm	Klass	Valdkond	Märkused	
45			Ehitus	See osa hõlmab järgmist: uute majade ehitamine ja ehitustööd, restaureerimine ja tavalised remonditööd	45000000
	45.1		Ehitusplatside ettevalmistamine		45100000
		45.11	Ehitiste lammutamine ja purustamine; pinnase eemaldamine	See klass hõlmab järgmist: — hoonete ja muude konstruktsioonide lammutamine, — ehitusplatside puhastamine, — pinnase eemaldamine: kaevetööd, pinnase täitmine, ehitusplatsi tasandamine ja nivelleerimine, kraavikaevamine, aluskivimi eemaldamine, lõhketööd jne — koha ettevalmistamine kaevandamiseks: kattekihi eemaldamine ja muud koha omaduste parandamiseks vajalikud ettevalmistustööd. See klass hõlmab ka järgmist: — ehitusplatsi kuivendamine, — põllumajandus- ja metsamaade kuivendamine.	45110000
		45.12	Kontroll-puurimine ja sondimine	See klass hõlmab järgmist: — kontrollpuurimine, sondimine ja südamikuproovide võtmine ehituslikuks, geofüüsiliseks, geoloogiliseks jms otstarbeks. Sellesse klassi ei kuulu: — puuraukude puurimine nafta või gaasi tootmiseks, vt 11.20, — veekaevude puurimine, vt 45.25, — šahtide puurimine, vt 45.25, — nafta- ja gaasiväljade otsimine, geofüüsilised, geoloogilised ja seismilised uuringud, vt. 74.20.	45120000
	45.2		Ehitiste või nende osade ehitamine; tsiviilehitus		45200000
		45.21	Üld- ja tsiviilehitustööd	See klass hõlmab järgmist: iga tüüpi tsiviilehituslike rajatiste ehitamine sillaehitus, sealhulgas maapinnalt kõrgemale tasandile viidud maanteed ja viaduktide ning tunnelite ja metroode ehitus, kaugtranspordi torujuhtmed, sideliinid ja elektriliinid, torustike, side- ja elektriliinide ehitamine linnades, kõrvalehitustööd linnades, valmiskonstruktsioonide montaaž ja paigaldamine ehitusplatsil. Sellesse klassi ei kuulu: nafta ja gaasi kaevandamise abitööd, vt	45210000

⁽¹⁾ Tõlgenduserinevuste ilmnemisel CPV ja NACE vahel rakendatakse NACE nomenklatuuri.

(^)NACE					
F JAGU			EHITUS		CPV kood
Jaotis	Rühm	Klass	Valdkond	Märkused	
				11.20, täielike ehitiste püstitamine omatoodetud mittebetoon-konstruktsioonidest, vt 20, 26 ja 28, ehitustööd staadionide, ujulate, spordisaalide, tenniseväljakute, golfiväljakute ja muude spordiobjektide rajamisel, välja arvatud hoonete ehitamine, vt 45.23, installatsioonitööd ehitistes, vt 45.3, ehitiste viimistlustööd, vt 45.4, arhitektuuri ja inseneriteaduse alane tegevus, vt 74.20, ehitusprojektide juhtimine, vt 74.20.	
		45.22	Katusekonstruktsioonide ja katusekatte paigaldamine	See klass hõlmab järgmist: katusekonstruktsioonide püstitamine, katuste katmine, veekindlaks tegemine.	45220000
		45.23	Teede ehitamine, lennuväljade ja spordirajatiste ehitamine	See klass hõlmab järgmist: maanteed, tänavate, teede ja teiste sõidu- ning jalakäijate teede ehitamine, raudteede ehitamine, lennuväljade maandumisradade ehitamine, muud ehitustööd peale hoonete ehitamise staadionide, ujulate, spordisaalide, tenniseväljakute, golfiväljakute ja muude spordiobjektide rajamisel, teekatte märgistustööd teedel ja autoparklates. Sellesse klassi ei kuulu: eelnev pinnase eemaldamine, vt 45.11.	45230000
		45.24	Vesiehitus	See klass hõlmab järgmisi ehitustöid: veeteede, sadamate ja jõeehitiste, jahisadamate, lüüside jne ehitamine, tammide ja paisude ehitamine, süvendustööd, veealused ehitustööd.	45240000
		45.25	Muud eriehitustööd	See klass hõlmab järgmist: mitmesuguste rajatiste ehitamisel tehtavad ühelaadsed eriehitustööd, milleks on vaja erioskusi või erivarustust: vundamentide rajamine vaiade rammisega, veekaevude puurimine ja ehitamine, šahtide puurimine, muult valmistajalt pärinevate teraskonstruktsioonide monteerimine, painutatud terasest tarindid, müüritööd, tellingute ja töölavade püstitamine ja demonteerimine, tellingute ja töölavade rentimine, korstnate ja tööstusahjude püstitamine. Sellesse klassi ei kuulu: ehitustellingute rentimine ilma nende püstitamise ja demonteerimiseta, vt 71.32.	45250000
	45.3		Ehitistesse seadmete paigaldamine		45300000
		45.31	Elektrijuhtmete ja -seadmete paigaldamine	See klass hõlmab järgmist: paigaldamine majadesse ja muudesse rajatistesse. elektrijuhtmete ja -seadmete, telekommunikatsiooni-süsteemide, elektriküttesüsteemide,	45310000

(^)NACE					
F JAGU			EHITUS		CPV kood
Jaotis	Rühm	Klass	Valdkond	Märkused	
				elanike televisiooniantennide, tuletõrje häiresüsteemide, turvahäiresüsteemide, liftide ja eskalaatorite, piksevarraste jne paigaldamine majadesse ja muudesse rajatistesse.	
		45.32	Isolatsiooni paigaldamine	See klass hõlmab järgmist: soojus-, heli- või vibratsiooniisolatsiooni paigaldamine majadesse ja muudesse rajatistesse. Sellesse klassi ei kuulu: veekindlaks tegemine, vt. 45.22.	45320000
		45.33	Torustiku paigaldamine	See klass hõlmab järgmist: paigaldamine majadesse ja muudesse rajatistesse. veetorustike ja sanitaarseadmete, gaasitorustike, kütte-, ventilatsiooni-, külmutus- või õhu konditsioneerimise süsteemide, sprinklerisüsteemide. Sellesse klassi ei kuulu: elektriküttesüsteemide paigaldamine, vt 45.31.	45330000
		45.34	Muud ehituslikud paigaldustööd	See klass hõlmab järgmist: teede, raudteede, lennuväljade ja sadamate valgustus- ja signaalsüsteemide paigaldamine, eespool liigitamata torustike ja süsteemide paigaldamine majadesse ja muudesse rajatistesse.	45340000
	45.4		Ehitiste viimistlustööd		45400000
		45.41	Krohvimine	See klass hõlmab järgmist: majade ja muude rajatiste sise- ja väliskrohvimistööd koos krohvimattide või alusvõrkude paigaldamisega.	45410000
		45.42	Puusepatööd	See klass hõlmab järgmist: muult valmistajalt pärinevate puust jm materjalidest uste, akende, ukse- ja aknaraamide, sisseehitatud köögiseadmete, treppide, kauplusemööbli jms paigaldamine, interjööri viimistluselementide nagu laed, puust seinakatted, teisaldatavad vaheseinad jms paigaldamine. Sellesse klassi ei kuulu: parketi jm puitpõrandakatte paigaldamine, vt 45.43.	45420000
		45.43	Põranda- ja seinakatte paigaldamine	See klass hõlmab järgmist: keraamiliste, betoonist või looduslikust kivist seinaplaatide või parketi, puitparketi jm puitpõrandakatte, vaip- ja linoleumpõrandakatte, kummist ja plastmassist põrandakatte, terratso-, marmor-, graniit- või kiltkivipõrandakatte või sarnase seinakatte paigaldamine ja tapeetimine majades ning teistes rajatistes.	45430000

▼B

(1)NACE					
F JAGU			EHITUS		CPV kood
Jaotis	Rühm	Klass	Valdkond	Märkused	
		45.44	Värvimine ja klaasimine	See klass hõlmab järgmist: majade sise- ja välisvärvimistööd, tsiviilehitusrajatiste värvimine, klaaside, peeglite jms paigaldamine. Sellesse klassi ei kuulu: akende paigaldamine, vt 45.42.	45440000
		45.45	Muud ehitiste viimistlustööd	See klass hõlmab järgmist: erabasseinide aurupuhastussüsteemide, liivajugatöötuse jms paigaldamine ehitiste välispinna puhastamiseks, ehitiste muud eespool liigitamata viimistlustööd. Sellesse klassi ei kuulu: hoonete ja muude struktuuride interjööri puhastamine, vt 74.70.	45450000
	45.5		Ehitus- ja lammutusseadmete rentimine koos teenindava personaliga		45500000
		45.50	Ehitus- ja lammutusseadmete rentimine koos teenindava personaliga	Sellesse klassi ei kuulu: ehitus- ja lammutusseadmete rentimine ilma teenindava personalita, vt 71.32.	45500000

(1) Nõukogu 9. oktoobri 1990. aasta määrus (EMÜ) nr 3037/90 Euroopa Ühenduse majandustegevuse statistilise liigituse kohta (EÜT L 293, 24.10.1990, lk 1), viimati muudetud komisjoni määrusega (EMÜ) nr 761/93 (EÜT L 83, 3.4.1993, lk 1)

XIII LISA

HANKETEATES AVALDATAV TEAVE

A. AVATUD MENETLUS

1. Ostja nimi, aadress, telegraafiaaadress, elektrooniline aadress, telefoni-, teleksi- ja faksinumber.
2. Vajadusel märkida, et leping on reserveeritud kaitstud töökodadele või et selle täitmine toimub kaitstud tööhõive programmide kontekstis.
3. Lepingu liik (asjade, ehitustööde või teenuste hankeleping, vajadusel märkida, et tegemist on raamlepingu või dünaamilise hankesüsteemiga).

Teenuse liik XVII A või XVII B lisa tähenduses ja kirjeldus (nomenklatuuri viitenumber või -numbrid).

Vajadusel märkida, kas pakkumisi taotletakse ostmise, üürimise, rentimise või liisimise või mitme nimetatud tehingu kombineerimise eesmärgil.

4. Tarne, ehitustööde või teenuse osutamise koht.
5. Tarnete ja ehitustööde puhul:
  - a) tarnitavate toodete laad ja kogus (nomenklatuuri viitenumber või -numbrid), sealhulgas kõik võimalused lisahankeks ja, kui võimalik, siis eeldatav aeg, millal neid võimalusi kasutatakse, ning kas ja mitu korda kavatakse lepingut pikendada. Uuendatavate lepingute puhul teatatakse võimaluse korral ka järgnevate hankekuulutuste, milles käsitletakse tarnitavaid kaupu või osutatavate teenuste ulatust ja laadi ning ehitustööde üldist laadi (nomenklatuuri viitenumber või -numbrid), eeldatav avaldamisaeg;
  - b) märge selle kohta, kas tarnijad võivad teha pakkumisi osade ja/või kõikide nõutud kaupade kohta.

Kui ehitustööde hankelepingu puhul on ehitustööd või leping jaotatud mitmeks osaks, siis eri osade suurus ja võimalus teha pakkumine ühe osa, mitme osa või kõikide osade kohta;
  - c) ehitustööde hankelepingute puhul: teave ehitustööde või lepingu eesmärgi kohta, juhul kui leping sisaldab ka projekteerimist.

6. Teenuste puhul:

- a) tarnitavate toodete laad ja kogus, sealhulgas kõik võimalused lisahankeks ja, kui võimalik, siis eeldatav aeg, millal neid võimalusi kasutatakse, ning kas ja mitu korda kavatakse lepingut pikendada. Uuendatavate lepingute puhul, kui võimalik, hangitavaid teenuseid käsitlevate järgnevate hankekuulutuste eeldatav avaldamisaeg;
  - b) märge selle kohta, kas õigusnormiga on ette nähtud, et teenust võib osutada üksnes konkreetse kutseala esindaja;
  - c) viide asjakohasele õigusnormile;
  - d) märge selle kohta, kas juriidilised isikud peavad näitama teenuste osutamise eest vastutavate töötajate nimed ja kutsekvalifikatsiooni;
  - e) märge selle kohta, kas teenuse osutajad võivad teha pakkumisi kõnealuste teenuste osa kohta.
7. Kui on teada, siis märge selle kohta, kas lubatakse esitada pakkumiste variante.
  8. Tarnetähtaeg, lepingu täitmistähtaeg või teenuste hankelepingu kestus, ja võimaluse korral alguskuupäev.
  9. a) Aadress, kust võib taotleda lepingudokumente ja täiendavaid dokumente;
b) vajadusel nende dokumentide eest makstav summa ja maksetingimused.
  10. a) Pakkumiste või, dünaamilise hankesüsteemi sisseviimisel näidispaakumiste laekumise tähtaeg;
b) aadress, kuhu need tuleks saata;
c) keel või keeled, milles taotlused tuleb koostada.
  11. a) Vajadusel pakkumiste avamisel osalema volitatud isikud;
b) avamise kuupäev, kellaeg ja koht.

▼B

12. Vajadusel nõutavad tagatised ja garantiid.
13. Peamised rahastamis- ja maksetingimused ja/või viited sätetele, kus need on esitatud.
14. Vajadusel õiguslik vorm, mida pakkumismenetluse võitnud ettevõtjate grupilt nõutakse.
15. Pakkumismenetluse võitnud ettevõtjale esitatavad majanduslikud ja tehnilised miinimumnõuded.
16. Tähtaeg, mille jooksul pakkumine peab jõus olema.
17. Vajadusel eritingimused, mida tuleb arvestada lepingu täitmisel.
18. Artiklis 55 viidatud kriteeriumid lepingu sõlmimiseks: "madalaim hind" või "majanduslikult kõige soodsam pakkumine". Kui neid pole toodud spetsifikatsioonides, siis tuuakse ära majanduslikult kõige soodsama pakkumise väljavalimiseks kasutatavad kriteeriumid koos nende kaaludega või, kus vaja, tähtsusjärjestusega.
19. Vajadusel, märke perioodilise eelteate avaldamise kohta Euroopa Liidu Teatajas või märke selle teate avaldamisest ostjaprofiilis, millele viidatakse lepingus.
20. Kaebusi läbivaatava organi nimi ja aadress ning vajadusel vahendamise kord. Täpne teave kaebuse esitamise tähtaegade kohta või selle osakonna nimi, aadress, telefoni- ja faksinumbrid ning meiliaadress, kust sellist teavet võib saada.
21. Teate väljasaatmise kuupäev.
22. Teate Euroopa Ühenduste Ametlike Väljaannete Talitusse jõudmise kuupäev (annab nimetatud talitus).
23. Muu asjassepuutuv teave.

B. PIIRATUD MENETLUS

1. Ostja nimi, aadress, telegraafiaadress, elektrooniline aadress, telefoni-, teleksi- ja faksinumber.
2. Vajadusel teatatakse, et leping on reserveeritud kaitstud töökodadele või et selle täitmine toimub kaitstud tööhõive programmide kontekstis.
3. Lepingu liik (asjade, ehitustööde või teenuste hankeleping; vajadusel märke, et see on raamleping).

Teenuseliik XVII A või XVII B lisa tähenduses ja kirjeldus (nomenklatuuri viitenumber või viitenumbrid).

Vajadusel märkida, kas pakkumisi taotletakse ostmise, üürimise, rentimise või liisimise või mitme nimetatud tehingu kombineerimise eesmärgil.
4. Tarne, ehitustööde või teenuse osutamise koht.
5. Tarnete ja ehitustööde puhul:
  - a) tarnitavate toodete laad ja kogus (nomenklatuuri viitenumber või -numbrid), sealhulgas kõik võimalused lisahankeks ja, kui võimalik, siis eeldatav aeg, millal neid võimalusi kasutatakse, ning kas ja mitu korda kavatakse lepingut pikendada. Uuendatavate lepingute puhul võimaluse korral ka järgnevate hankekuulutuste, milles käsitletakse tarnitavaid kaupu või osutatavate teenuste ulatust ja laadi ning ehitustööde üldist laadi (nomenklatuuri viitenumber või -numbrid), eeldatav avaldamisaeg;
  - b) märke selle kohta, kas tarnijad võivad teha pakkumisi osa ja/või kõikide nõutud kaupade kohta.

Kui ehitustööde hankelepingu puhul on ehitustööd või leping jaotatud mitmeks osaks, siis eri osade suurus ja võimalus teha pakkumine ühe osa, mitme osa või kõikide osade kohta;
  - c) teave ehitustööde või lepingu eesmärgi kohta, juhul kui leping sisaldab ka projekteerimist.
6. Teenuste puhul:
  - a) tarnitavate toodete laad ja kogus, sealhulgas kõik võimalused lisahankeks ja kui võimalik, siis eeldatav aeg, millal neid võimalusi kasutatakse, ning kas ja mitu korda kavatakse lepingut pikendada. Uuendatavate le-

▼B

- pingute puhul, kui võimalik, hangitavaid teenuseid käsitlevate järgnevatel hankekuulutustel eeldatav avaldamisaeg;
- b) märge selle kohta, kas õigusnormiga on ette nähtud, et teenust võib osutada üksnes konkreetse kutseala esindaja;
  - c) viide asjakohasele õigusnormile;
  - d) märge selle kohta, kas juriidilised isikud peavad näitama teenuste osutamise eest vastutavate töötajate nimed ja kutsekvalifikatsiooni;
  - e) märge selle kohta, kas teenuse osutajad võivad teha pakkumisi kõnealuste teenuste osa kohta.
7. Kui on teada, siis märge selle kohta, kas lubatakse esitada pakkumiste variante.
  8. Tarnetähtaeg, lepingu täitmistähtaeg või teenuste hankelepingu kestus ja võimaluse korral alguskuupäev.
  9. Vajadusel õiguslik vorm, mida pakkumismenetluse võitnud ettevõtjate grupilt nõutakse.
    - a) Osalemistaotluste laekumise tähtaeg;
      - b) aadress, kuhu need tuleks saata;
      - c) keel või keeled, milles taotlused tuleb koostada.
  11. Pakkumiskutsete lähetamise lõppkuupäev.
  12. Vajadusel nõutavad tagatised ja garantiid.
  13. Peamised rahastamis- ja maksetingimused ja/või viited sätetele, kus need on esitatud.
  14. Teave ettevõtja olukorra ja minimaalsete majandus- ja tehniliste tingimuste kohta, mida ta peab täitma.
  15. Artiklis 55 viidatud kriteeriumid lepingu sõlmimiseks: “madalaim hind” või “majanduslikult kõige soodsam pakkumine”. Kui neid pole avaldatud spetsifikatsioonides või ei avaldata pakkumiskutses, siis tuuakse ära kriteeriumid majanduslikult kõige soodsama pakkumise väljavalimiseks koos neile omistatavate kaaludega või, kus vaja, tähtsustajärjestusega.
  16. Vajadusel eritingimused, mida tuleb arvestada lepingu täitmisel.
  17. Vajadusel märge perioodilise eelteate avaldamise kohta Euroopa Liidu Teatajas või märge selle teate avaldamisest ostjaprofiilis, millele viidatakse lepingus.
  18. Apellatsioonile läbivaatava organi nimi ja aadress ning vajadusel vahendamise kord. Täpne teave kaebuse esitamise tähtaegade kohta või selle talituse nimi, aadress, telefoni- ja faksinumbri ning meiliaadress, kust sellist teavet võib saada.
  19. Teate väljasaatmise kuupäev.
  20. Teate Euroopa Ühenduste Ametlike Väljaannete Talitusse jõudmise kuupäev (annab nimetatud talitus).
  21. Muu asjassepuutuv teave.

C. LÄBIRÄÄKIMISTEGA MENETLUS

1. Ostja nimi, aadress, telegraafiaadress, elektrooniline aadress, telefoni-, teleksi- ja faksinumber.
2. Vajadusel teatatakse, et leping on reserveeritud kaitstud töökodadele või et selle täitmine toimub kaitstud tööhõive programmide kontekstis.
3. Lepingu liik (asjade, ehitustööde või teenuste hankeleping; vajadusel märge, et see on raamleping).

Teenuseliiik XVII A või XVII B lisa tähenduses ja kirjeldus (nomenklatuuri viitenumber või viitenumbriid).

Vajadusel märkida, kas pakkumisi taotletakse ostmise, üürimise, rentimise või liisimise või mitme nimetatud tehingu kombineerimise eesmärgil.

4. Tarne, ehitustööde või teenuse osutamise koht.
5. Tarnete ja ehitustööde puhul:

▼B

- a) tarnitavate toodete laad ja kogus (nomenklatuuri viitenumber või -numbrid), sealhulgas kõik võimalused lisahankeks ja kui võimalik, siis eeldatav aeg, millal neid võimalusi kasutatakse, ning kas ja mitu korda kavatakse lepingut pikendada. Uuendatavate lepingute puhul võimaluse korral ka järgnevate hankekuulutuste, milles käsitletakse tarnitavaid kaupu või osutatavate teenuste ulatust ja laadi ning ehitustööde üldist laadi (nomenklatuuri viitenumber või -numbrid), eeldatav avaldamisaeg;
- b) märge selle kohta, kas tarnijad võivad teha pakkumisi osa ja/või kõikide nõutud kaupade kohta.
- Kui ehitustööde hankelepingu puhul on ehitustööd või leping jaotatud mitmeks osaks, siis eri osade suurus ja võimalus teha pakkumine ühe osa, mitme osa või kõikide osade kohta;
- c) ehitustööde hankelepingute puhul: teave ehitustööde või lepingu eesmärgi kohta, juhul kui leping sisaldab ka projekteerimist.
6. Teenuste puhul:
- a) tarnitavate toodete laad ja kogus, sealhulgas kõik võimalused lisahankeks ja, kui võimalik, siis eeldatav aeg, millal neid võimalusi kasutatakse, ning kas ja mitu korda kavatakse lepingut pikendada. Uuendatavate lepingute puhul, kui võimalik, hangitavaid teenuseid käsitlevate järgnevate hankekuulutuste eeldatav avaldamisaeg;
- b) märge selle kohta, kas õigusnormiga on ette nähtud, et teenust võib osutada üksnes konkreetse kutseala esindaja;
- c) viide asjakohasele õigusnormile;
- d) märge selle kohta, kas juriidilised isikud peavad näitama teenuste osutamise eest vastutavate töötajate nimed ja kutsequalifikatsiooni;
- e) märge selle kohta, kas teenuse osutajad võivad teha pakkumisi kõnealuste teenuste osa kohta.
7. Kui on teada, siis märge selle kohta, kas lubatakse esitada pakkumiste variante.
8. Tarnetähtaeg, lepingu täitmistähtaeg või teenuste hankelepingu kestus, ja võimaluse korral alguskuupäev.
9. Vajadusel õiguslik vorm, mida pakkumismenetluse võitnud ettevõtjate grupilt nõutakse.
10. a) Osalemistaotluste laekumise tähtaeg;
- b) aadress, kuhu need tuleks saata;
- c) keel või keeled, milles taotlused tuleb koostada.
11. Vajadusel nõutavad tagatised ja garantiid.
12. Peamised rahastamis- ja maksetingimused ja/või viited sätetele, kus need on esitatud.
13. Teave ettevõtja olukorra ja minimaalsete majandus- ja tehniliste tingimuste kohta, mida ta peab täitma.
14. Artiklis 55 viidatud kriteeriumid lepingu sõlmimiseks: "madalaim hind" või "majanduslikult kõige soodsam pakkumine". Kui neid pole avaldatud spetsifikatsioonides või neid ei avaldata kutses alustada läbirääkimisi, siis tuuakse ära kriteeriumid majanduslikult kõige soodsama pakkumise väljavalimiseks koos neile omistatavate kaaludega või, kus vaja, tähtsusjärjestusega.
15. Vajadusel ostja poolt juba välja valitud ettevõtjate nimed ja aadressid.
16. Vajadusel eelnev(ad) Euroopa Liidu Teatajas avaldamise kuupäev(ad).
17. Vajadusel eritingimused, mida tuleb arvestada lepingu täitmisel.
18. Vajadusel märge perioodilise eelteate avaldamise kohta Euroopa Liidu Teatajas või märge selle teate avaldamisest ostjaprofiilis, millele viidatakse lepingus.
19. Apellatsioonilise läbivaatava organi nimi ja aadress ning, vajadusel, vahendamise kord. Täpne teave kaebuse esitamise tähtaegade kohta või selle talituse nimi, aadress, telefoni- ja faksinumbrid ning meiliaadress, kust sellist teavet võib saada.
20. Teate väljasaatmise kuupäev.

▼B

21. Teate Euroopa Ühenduste Ametlike Väljaannete Talitusse jõudmise kuupäev (annab nimetatud talitus).
  22. Muu asjassepuutuv teave.
- D. DÜNAAMILISE HANKESÜSTEEMI PUHUL KASUTATAV LIHTSUSTATUD HANKETEADE ⁽¹⁾**
1. Ostja asukohamaa.
  2. Ostja nimi ja meiliaadress.
  3. Viide dünaamilise hankesüsteemi hanketeate avaldamisele.
  4. Meiliaadress, kust võib saada dünaamilise hankesüsteemi kohta käivaid lepingudokumente ja täiendavaid dokumente.
  5. Lepingu sisu: sõlmitava lepingu kirjeldus, milles tuuakse ära CPV-nomenklatuuri viitenumber (-numbrid), lepingus ettenähtud kogus või lepingu ulatus.
  6. Ajavahemik näidispakkumiste esitamiseks.

⁽¹⁾ Süsteemiga liitumise lubamiseks, et saada hiljem osaleda pakkumisel konkreetse lepingu sõlmimiseks.

*XIV LISA***TEAVE, MIS AVALDATAKSE TEATES
KVALIFITSEERIMISSÜSTEEMI OLEMASOLUST**

1. Ostja nimi, aadress, telegraafiaadress, elektrooniline aadress, telefoni-, teleksi- ja faksinumber.
2. Vajadusel märge, et leping on reserveeritud kaitstud töökodadele või et selle täitmine toimub kaitstud tööhõive programmide kontekstis.
3. Kvalifitseerimissüsteemi eesmärk (kaupade, teenuste või ehitustööde või nende liikide kirjeldus (nomenklatuuri viitenumber või -numbrid), mida kõnealuse süsteemi kaudu hangitakse).
4. Tingimused, mida ettevõtjad peavad täitma, et saada süsteemile vastav kvalifikatsioon, ja meetodid, millega iga tingimuse täitmist kontrollitakse. Kui nende tingimuste ja kontrollimeetodite kirjeldused on mahukad ja põhinevad dokumentidel, mis on huvitatud ettevõtjatele kättesaadavad, piisab põhiliste tingimuste ja meetodite kokkuvõttest ning viitest nimetatud dokumentidele.
5. Kvalifitseerimissüsteemi kehtivusaeg ja selle pikendamise formaalsused.
6. Märge selle kohta, et teadet käsitletakse hankekuulutusena.
7. Aadress, kust saab täiendavat teavet ja dokumente kvalifitseerimissüsteemi kohta (kui see aadress erineb punktis 1 nimetatud aadressidest).
8. Apellatsioonie läbivaatava organi nimi ja aadress ning vajadusel vahendamise kord. Täpne teave kaebuse esitamise tähtaegade kohta või selle talituse nimi, aadress, telefoni- ja faksinumbrid ning meiliaadress, kust sellist teavet võib saada.
9. Kui on teada, siis artiklis 55 viidatud kriteeriumid lepingu sõlmimiseks: "madalaim hind" või "majanduslikult kõige soodsam pakkumine". Kui neid pole avaldatud spetsifikatsioonides või neid ei avaldata pakkumiskutses või kutses alustada läbirääkimisi, siis tuuakse ära kriteeriumid majanduslikult kõige soodsama pakkumise väljavalimiseks koos neile omistatavate kaaludega või, kus vaja, tähtsusjärjestusega.
10. Muu asjassepuutuv teave.

XV A LISA

TEAVE, MIS AVALDATAKSE PERIOODILISES EELTEATES

- I. KOHUSTUSLIKULT ESITATAVAD ANDMED
  1. Ostja või täiendavat dokumentatsiooni andva talituse nimetus, aadress, telegraafiaadress, elektrooniline aadress, telefoni-, teleksi- ja faksinumber.
  2. a) Asjade hankelepingute puhul: tarnitava kauba või osutatavate teenuste liik (nomenklatuuri viitenumber või -numbrid) ja kogus või maksumus.
  - b) ehitustööde hankelepingute puhul: osutatavate teenuste laad ja ulatus, ehitustööde põhiandmed või ehitustööde osade põhiandmed, lähtudes ehitustöödest (nomenklatuuri viitenumber või viitenumbrid);
  - c) teenuste hankelepingute puhul: plaanitava riigihanke kogumaksumus igas XVI A lisa loetletud teenuseliigis (nomenklatuuri viitenumber või -numbrid).
  3. Kuupäev, mil saadeti välja teade või teade selle teate avaldamisest ostjaprofilis.
  4. Teate Euroopa Ühenduste Ametlike Väljaannete Talitusse jõudmise kuupäev (annab nimetatud talitus).
  5. Muu asjassepuutuv teave.
- II. ANDMED, MIS TULEB ESITADA, KUI TEADET KASUTATAKSE HANKEKUULUTUSENA VÕI KUI SELLE ALUSEL VÕIB LÜHENDADA PAKKUMISTE VASTUVÕTMISE TÄHTAEGU
  6. Märge selle kohta, et huvitatud tarnijad peavad ostjale teatama oma huvist lepingu või lepingute suhtes.
  7. Vajadusel teatatakse, et leping on reserveeritud kaitstud töökodadele või et selle täitmine toimub kaitstud tööhõiveprogrammide kontekstis.
  8. Tähtaeg, mille jooksul võetakse vastu taotlusi kutse saamiseks teha pakkumine või alustada läbirääkimisi.
  9. Tarnitavate kaupade liik ja kogus või ehitustööde üldine laad või teenuseliik XVII A lisa tähenduses ja kirjeldus, märkides ära, kas kavandatakse raamlepinguid, sealhulgas kõik võimalused lisahankeks ja eeldatav aeg nende võimaluste kasutamiseks ning kas ja mitu korda kavatakse lepingut pikendada. Uuendatavate lepingute puhul ka järgnevate hankekuulutuste eeldatav avaldamisaeg.
  10. Märkida, kas tegemist on ostmise, üürimise, rentimise või liisimise või mitme nimetatud tehingu kombinatsiooniga.
  11. Tarnetähtaeg, lepingu täitmistähtaeg või teenuste hankelepingu kestus ning võimaluse korral alguskuupäev.
  12. Aadress, kuhu asjast huvitatud ettevõtjad peavad oma huvist kirjalikult teatama.
 Huvi kinnitavate teadete vastuvõtmise tähtaeg.
 Keel või keeled, milles on lubatud esitada kandidatuure või pakkumisi.
  13. Tarnijatele seatud majanduslikud ja tehnilised tingimused ning neilt nõutavad tehnilised ja finantstagatised.
  14. a) Lepingu või lepingute sõlmimise menetluste ettenähtud alguskuupäev (kui see on teada).
  - b) menetluse liik (piiratud menetlus või läbirääkimistega menetlus);
  - c) konsultatsiooniga seotud dokumentide eest makstav summa ja maksetingimused.
  15. Vajadusel eritingimused, mida tuleb arvestada lepingu täitmisel.
  16. Apellatsioonile läbivaatava organi nimi ja aadress ning vajadusel vahendamise kord. Täpne teave kaebuse esitamise tähtaegade kohta või vajadusel selle talituse nimi, aadress, telefoni- ja faksinumbrid ning meiliaadress, kust sellist teavet võib saada.
  17. Kui on teada, siis artiklis 55 viidatud kriteeriumid lepingu sõlmimiseks: “madalaim hind” või “majanduslikult kõige soodsam pakkumine”. Kui neid

▼B

pole avaldatud spetsifikatsioonides või kui neid ei avaldata artikli 47 lõikes 5 viidatud üleskutses kinnitada oma huvitatust, pakkumiskutses või kutses alustada läbirääkimisi, siis tuuakse ära kriteeriumid majanduslikult kõige soodsama pakkumise väljavalimiseks koos neile omistatavate kaaludega või, kus vaja, tähtsusjärjestusega.

▼B

XV B LISA

**TEAVE, MIS AVALDATAKSE TEATES PERIOODILISE EELTEATE
AVALDAMISE KOHTA OSTJAPROFIILIS, MIDA EI KASUTATA
HANKEKUULUTUSENA**

1. Ostja asukohamaa.
2. Ostja nimi.
3. “Ostjaprofiili” Interneti-aadress (URL).
4. CPV-nomenklatuuri viitenumber või -numbrid.

XVI LISA

TEAVE, MIS AVALDATAKSE LEPINGU SÖLMIMISE TEATES

- I.** Teave avaldamiseks Euroopa Liidu Teatajas ⁽¹⁾
1. Ostja nimi ja aadress.
  2. Lepingu liik (asjade, ehitustööde või teenuste hankeleping ja nomenklatuuri viitenumber või -numbrid; vajadusel märkida, kas tegemist on raamlepinguga).
  3. Vähemalt kokkuvõtlik mäрге toodete, ehitustööde või teenuste liigi ja koguse kohta.
  4. a) Hankekuulutuse vorm (mäрге kvalifitseerimissüsteemi olemasolu, perioodilise eelteate, pakkumiskutse kohta);
b) teate Euroopa Liidu Teatajas avaldamise kuupäev;
c) lepingute puhul, mis sõlmitakse eelneva hankekuulutuse avaldamiseta, viide vastavalt artikli 40 lõikele 3 või artiklile 32.
  5. Pakkumismenetlus (avatud, piiratud või läbirääkimistega menetlus).
  6. Saadud pakkumiste arv.
  7. Lepingu sõlmimise kuupäev.
  8. Artikli 40 lõike 3 punktis j nimetatud soodusostude eest makstud hind.
  9. Ettevõtja nimi ja aadress või ettevõtjate nimed ja aadressid.
  10. Vajadusel märkida, kas lepingu suhtes on sõlmitud või võib sõlmida allhankelepinguid.
  11. Lepingu sõlmimisel makstud hind või arvessevõetud kõrgeim ja madalaim pakkumine.
  12. Apellatsioon lüüsi teate organi nimi ja aadress ning vajadusel vahendamise kord. Täpne teave kaebuse esitamise tähtaegade kohta või selle talituse nimi, aadress, telefoni ja faksi numbrid ning meiliaadress, kust sellist teavet võib saada.
  13. Vabatahtlik teave:
    - lepinguosa suurus ja maksumus, mille suhtes võidakse sõlmida allhankelepinguid kolmandate isikutega,
    - lepingu sõlmimise kriteeriumid.
- II.** Teave, mis pole mõeldud avaldamiseks
14. Sõlmitud lepingute arv (kui lepingud sõlmiti mitme tarnijaga).
  15. Iga sõlmitud lepingu maksumus.
  16. Toote või teenuse päritolumaad (pärit EMÜst või väljastpoolt ühendust, viimasel juhul kolmandate riikide kaupa rühmitatuna).
  17. Millist lepingu sõlmimise kriteeriumi kasutati (majanduslikult kõige soodsam pakkumine; madalaim hind)?
  18. Kas leping sõlmiti pakkujaga, kes esitas variandi vastavalt artikli 36 lõikele 1?
  19. Kas oli pakkumisi, mis jäeti arvesse võtmata vastavalt artiklile 57 põhjusel, et nende hinnad olid ebaharilikult madalad?
  20. Ostja teate edastamise kuupäev.
  21. XVII B lisas loetletud teenustega seotud lepingute puhul ostja nõusolek teate avaldamiseks (artikli 43 lõige 4).

⁽¹⁾ Punktides 6, 9 ja 11 nimetatud teavet käsitletakse avaldamisele mittekuuluva teabena, kui ostja leiab, et selle avaldamine võib kahjustada tundlikke ärihuve.

XVII A LISA ⁽¹⁾

TEENUSED ARTIKLI 31 TÄHENDUSES

Kategooria nr	Valdkond	CPC viitenumber ⁽¹⁾	CPV viitenumber
1	Hooldus- ja remondi-teenused	6112, 6122, 633, 886	50100000 kuni 50982000 (välja arvatud 50310000 kuni 50324200 ja 50116510-9, 50190000-3, 50229000-6, 50243000-0)
2	Maismaatransporditeenused, ⁽²⁾ sealhulgas soomusautotransporditeenused, ja kulleriteenused, välja arvatud postivedu	712 (välja arvatud 71235), 7512, 87304	60112000-6 kuni 60129300-1 (välja arvatud 60121000 kuni 60121600, 60122200-1, 60122230-0), ja alates 64120000-3 kuni 64121200-2
3	Õhutransporditeenused: reisijate ja kaupade, kuid mitte posti vedamine lennukiga	73 (välja arvatud 7321)	62100000-3 kuni 62300000-5 (välja arvatud 62121000-6, 62221000-7)
4	Posti vedu maismaatranspordiga ⁽²⁾ ja õhutranspordiga	71235, 7321	60122200-1, 60122230-0 62121000-6, 62221000-7
5	Telekommunikatsiooniteenused	752	64200000-8 kuni 64228200-2, 72318000-7, ja 72530000-9 kuni 72532000-3
6	Finantsteenused: a) kindlustusteenused b) pangandus- ja investimisteenused ⁽³⁾	välja arvatud 81, 812, 814	66100000-1 kuni 66430000-3 ja 67110000-1 kuni 67262000-1 ⁽³⁾
7	Arvuti- ja seonduvad teenused	84	50300000-8 kuni 50324200-4, 72100000-6 kuni 72591000-4 (välja arvatud 72318000-7 ja alates 72530000-9 kuni 72532000-3)
8	Uurimis- ja arendusteenused ⁽⁴⁾	85	73000000-2 kuni 73300000-5 (välja arvatud 73200000-4, 73210000-7, 73220000-0)
9	Majandusarvestus-, auditeerimis- ja raamatupidamisteenused	862	74121000-3 kuni 74121250-0
10	Turu-uuringu- ja arvamusküsitlusteenused	864	74130000-9 kuni 74133000-0 ja 74423100-1, 74423110-4
11	Juhtimiskonsultatsiooni ⁽⁵⁾ -ja muud sarnased teenused	865, 866	73200000-4 kuni 73220000-0, 74140000-2 kuni 74150000-5 (välja arvatud 74142200-8), ja 74420000-9, 74421000-6, 74423000-0, 74423200-2, 74423210-5, 74871000-5, 93620000-0

⁽¹⁾ Tõlgenduserinevuste ilmnemisel CPV ja CPC vahel rakendatakse CPC nomenklatuuri.

▼B

Kategooria nr	Valdkond	CPC viitenumber (1)	CPV viitenumber
12	Arhitekti-, inseneri- ja integreeritud inseneriteenused, linnaplaneerimise ja maastikukujunduse teenused, seonduvad teaduslik-tehnilise konsulteerimise teenused, tehniliste katsetuste ja analüüsiteenused	867	74200000-1 kuni 74276400-8 ja 74310000-5 kuni 74323100-0 ja 74874000-6
13	Reklaamiteenused	871	74400000-3 kuni 74422000-3 (välja arvatud 74420000-9 ja 74421000-6)
14	Hoonete puhastuse ja varahalduse teenused	874, 82201 kuni 82206	70300000-4 kuni 70340000-6 ja 74710000-9 kuni 74760000-4
15	Kirjastamis- ja trükiteenused, teenustasu eest või lepingulisel alusel	88442	78000000-7 kuni 78400000-1
16	Kanaliseerimis- ja prügiveoteenused, sanitaarteenused jms	94	90100000-8 kuni 90320000-6 ja 50190000-3 , 50229000-6, 50243000-0

(1) CPC nomenklatuur (esialgne versioon), mida kasutati direktiivi 93/38/EMÜ reguleerimisala määratlemiseks.

(2) Välja arvatud raudteetransporditeenused, mida hõlmab 18. kategooria.

(3) Välja arvatud finantsteenused, mis on seotud väärtpaperite või muude finantsinstrumentide väljaandmise, müügi, ostu või ülekandega, ja keskpanga teenused. Välja on jäetud ka teenused, mille kaudu omandatakse või renditakse mis tahes rahaliste vahendite eest maad, olemasolevaid ehitisi või muud kinnisvara või mis puudutavad viimastega seotud õigusi; samas kuuluvad käesoleva direktiivi reguleerimisalasse aga finantsteenused, mida osutatakse samaaegselt mis tahes vormis omandamise või rentimise lepinguga või enne või pärast viimaste sõlmimist.

(4) Välja arvatud muud uurimis- ja arendusteenused peale selliste, mille tulemusi kasutab üksnes ostja omaenda tegevuses ja tingimusel, et osutatud teenuse eest tasub täielikult ostja.

(5) Välja arvatud vahekohtu- ja lepitamisteenused.

XVII B LISA

TEENUSED ARTIKLI 32 TÄHENDUSES

Kategooria nr	Valdkond	CPC viitenumber	CPV viitenumber
17	Hotelli- ja restoraniteenused	64	55000000-0 kuni 55524000-9 ja 93400000-2 kuni 93411000-2
18	Raudteetransporditeenused	711	60111000-9 ja 60121000-2 kuni 60121600-8
19	Veetransporditeenused	72	61000000-5 kuni 61530000-9 ja 63370000-3 kuni 63372000-7
20	Transpordi tugi- ja abiteenused	74	62400000-6, 62440000-8, 62441000-5, 62450000-1, 63000000-9 kuni 63600000-5 (välja arvatud 63370000-3, 63371000-0) 63372000-7 ja 74322000-2, 93610000-7
21	Õigusalsed teenused	861	74110000-3 kuni 74114000-1
22	Personalivaliku ja -värbamise teenused ⁽¹⁾	872	74500000-4 kuni 74540000-6 (välja arvatud 74511000-4) ja 95000000-2 kuni 95140000-5
23	Juurdlus- ja turvateenused, välja arvatud soomusautotransporditeenused	873 (välja arvatud 87304)	74600000-5 kuni 74620000-1
24	Haridus- ja kutseharidusteenused	92	80100000-5 kuni 80430000-7
25	Tervishoiu- ja sotsiaalteenused	93	74511000-4 ja 85000000-9 kuni 85323000-9 (välja arvatud 85321000-5 ja 85322000-2)
26	Puhke-, kultuuri- ja sporditeenused	96	74875000-3 kuni 74875200-5 ja 92000000-1 kuni 92622000-7 (välja arvatud 92230000-2)
27	Muud teenused		

⁽¹⁾ Välja arvatud töölepingud.

*XVIII LISA***IDEEKONKURSI TEATES AVALDATAV TEAVE**

1. Ostja ning täiendavat dokumentatsiooni andva talituse nimetus, aadress, elektrooniline aadress, telefoni-, teleksi- ja faksinumber.
2. Projekti kirjeldus (nomenklatuuri viitenumber või -numbrid).
3. Konkursi laad: avatud või piiratud.
4. Avatud konkursi korral: projektide vastuvõtmise tähtaeg.
5. Piiratud konkursi korral:
  - a) kavandatud osalejate arv või ligikaudne arv;
  - b) vajadusel valitud osalejate nimed;
  - c) osalejate valimise kriteeriumid;
  - d) osalemistaotluste vastuvõtmise tähtaeg;
6. Vajadusel märge selle kohta, kas osaleda võib üksnes konkreetse kutseala esindaja.
7. Projektide hindamisel kasutatavad kriteeriumid.
8. Valitud žüriiliikmete nimed, kui see on asjakohane.
9. Märge selle kohta, kas žürii otsus on ostjale kohustuslik.
10. Preemiate arv ja preemiasumma, kui see on asjakohane.
11. Vajadusel märge kõikidele osalejatele maksete tegemise üksikasjade kohta.
12. Märge selle kohta, kas auhinnasaajail lubatakse sõlmida täiendavaid lepinguid.
13. Apellatsioon läbivaatava organi nimi ja aadress ning vajadusel vahendamise kord. Täpne teave kaebuse esitamise tähtaegade kohta või selle talituse nimi, aadress, telefoni- ja faksinumbrid ning meiliaadress, kust sellist teavet võib saada.
14. Kutse väljasaatmise kuupäev.
15. Kutse Euroopa Ühenduste Ametlike Väljaannete Talitusse jõudmise kuupäev.
16. Muu asjassepuutuv teave.

*XIX LISA***TEAVE, MIS AVALDATAKSE TEATES IDEEKONKURSI TULEMUSTE KOHTA**

1. Telliva asutuse nimi, aadress, telegraafiaaadress, telefoni-, teleksi- ja faksinumber.
2. Projekti kirjeldus (nomenklatuuri viitenumber või -numbrid).
3. Osalejate üldarv.
4. Välismaalastest osalejate arv.
5. Konkursi võitja(d).
6. Vajadusel auhind või auhinnad.
7. Muu teave.
8. Viide konkursi kutsele.
9. Apellatsioon läbivaatava organi nimi ja aadress ning vajadusel vahendamise kord. Täpne teave kaebuse esitamise tähtaegade kohta või selle talituse nimi, aadress, telefoni- ja faksinumbrid ning meiliaadress, kust sellist teavet võib saada.
10. Kutse väljasaatmise kuupäev.
11. Kutse Euroopa Ühenduste Ametlike Väljaannete Talitusse jõudmise kuupäev.

*XX LISA***AVALDAMIST PUUDUTAV TEAVE****1. Teadete avaldamine**

- a) ► **M2** Ostjad peavad saatma artiklites 41, 42, 43 ja 63 osutatud teated Euroopa Ühenduste Ametlike Väljaannete Talitusse vastavalt artikli 68 lõikes 2 sätestatud menetlusele komisjoni vastuvõetud rakenduseeskirjadega kehtestatud vormis. ◀ Artikli 41 lõikes 1 viidatud perioodilised eelteated, mis avaldatakse ostjaprofiilis, nagu on kirjeldatud lõike 2 punktis b, peavad samuti kasutama seda vormi, nagu ka teade sellise avaldamise puhul.
- b) Artiklites 41, 42, 43 ja 63 viidatud teated tuleb avaldada Euroopa Ühenduste Ametlike Väljaannete Talituse või ostjate poolt, kui artikli 41 lõike 1 järgi on ostjaprofiilis avaldatud perioodiline eelteade.

Lisaks sellele võib telliv asutus avaldada selle teabe Internetis ostjaprofiilis, nagu on viidatud lõike 2 punktis b.

- c) Euroopa Ühenduste Ametlike Väljaannete Talitus annab tellivatele asutustele artikli 44 lõikes 7 viidatud kinnituse.

2. Täiendava või lisateabe avaldamine

- a) Ostjail soovitatakse Internetis täielikul kujul avaldada spetsifikatsioonid ja lisadokumendid;
- b) Ostjaprofiilis võivad olla ära toodud artikli 41 lõikes 1 viidatud perioodilised eelteated, teave käigus olevate pakkumiskutsete kohta, kavandatavad hanked, sõlmitud lepingud, tühistatud menetlused ja iga muu üldine teave, nagu kontaktisik, telefoni- ja faksinumber, postiaadress ja meiliaadress.

3. Teadete elektroonilisel edastamisel kasutatav vorm ja edastamise kord

Teadete elektroonilise edastamise vormi ja korra võib leida Interneti-aadressil <http://simap.eu.int>.

XXI LISA

TEATAVATE TEHNILISTE KIRJELDUSTE MÄÄRATLUSED

Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

1. a) *Tehniline kirjeldus* tähendab teenuste või asjade hankelepingute puhul spetsifikatsiooni dokumendis, mis määratleb toote või teenuse nõutavad jooned, nagu kvaliteet, keskkonnaohutuse näitajad, universaalnõuetele vastav kujundus (sealhulgas puuetega inimeste juurdepääs) ja vastavushindamine, eksploatatsioonilised näitajad, toote kasutamine, ohutus või mõõtmed, sealhulgas tootele esitatavad nõuded, mis puudutavad nime, mille all seda müüakse, terminoloogiat, sümboleid, katsetamist ja katsetamismeetodeid, pakendamist, markeeringut ja etikette, kasutajajuhendeid, tootmisprotsesse ja -meetodeid ning vastavuse määramise kriteeriume;
- b) Ehitustööde hankelepingu puhul tähendab *tehniline kirjeldus* kõiki tehnilisi eeskirju, mis on toodud pakkumisdokumentides, millega määratletakse materjali, toote või tarne nõutavad parameetrid, nii et need lubavad materjali, toodet või tarbet kirjeldada viisil, mis vastab kasutusotstarbele, milleks ostja seda vajab. Nende parameetrite hulgas on keskkonnaohutuse näitajad, universaalnõuetele vastav kujundus (sealhulgas puuetega inimeste juurdepääs) ja vastavushindamine, eksploatatsioonilised näitajad, ohutus või mõõtmed, sealhulgas kvaliteedi tagamise kord, terminoloogia, sümboolid, katsetamine ja katsetamismeetodid, pakendamine, märgistus ja etiketid, kasutajajuhendid, tootmisprotsessid ja -meetodid. Need hõlmavad ka ehitustööde projekteerimise ja kalkuleerimise eeskirju, ehitustööde katsetamise, kontrollimise ja vastuvõtmise tingimusi, ehitusmeetodeid või -tehnikat ning kõiki muid tehnilisi tingimusi, mida ostja võib üldiste või konkreetsete eeskirjade alusel lõpetatud ehitustööde ja nende juures kasutatavate materjalide või osade suhtes ette näha;
2. *Standard* tähendab tunnustatud standardimisorgani poolt korduvaks või pidevaks kasutuseks kinnitatud tehnilist kirjeldust, mille järgimine ei ole üldjuhul kohustuslik ja mis kuulub ühte alljärgnevatest kategooriatest:
  - *rahvusvaheline standard*: rahvusvahelise standardiorganisatsiooni kinnitatud standard, mis on tehtud avalikkusele kättesaadavaks;
  - *Euroopa standard*: Euroopa standardiorganisatsiooni kinnitatud standard, mis on tehtud avalikkusele kättesaadavaks;
  - *riiklik standard*: riigi standardiorganisatsiooni kinnitatud standard, mis on tehtud avalikkusele kättesaadavaks.
3. *Euroopa tehniline kinnitus* tähendab toote kasutamiskõlblikkusele antud positiivset tehnilist hinnangut, mille aluseks on kinnipidamine ehitustööde olulistest nõuetest, toote enda omaduste ja toote kasutamise määratletud tingimuste vastavus nõuetele. Euroopa tehnilise kinnituse annab liikmesriigi määratud asutus;
4. *Ühine tehniline kirjeldus* – liikmesriikide poolt tunnustatud korras sätestatud tehniline kirjeldus, mis on avaldatud Euroopa Liidu Teatajas;
5. *Tehniline etalon* – Euroopa standardimisorganite iga toode peale ametlike standardite, mis on välja lastud turuvajaduste muutumist arvestavas korras.

XXII LISA

ARTIKLIS 45 TOODUD TÄHTAEGADE KOONDTABEL

Avatud menetlus

<i>Tähtaeg pakkumiste vastuvõtmiseks perioodilise eelteateta menetlusel</i>					
Tähtaeg	Teate elektrooniline edastamine	Lepingu-dokumendid elektrooniliselt kättesaadavad	Elektrooniline edastamine pluss elektroonilised lepingu-dokumendid	Toime lõike 7 esimesele alalõikele	Toime lõike 7 teisele alalõikele
52	45	47	40	Puudub	Puudub
<i>Perioodilise eelteate avaldamisega</i>					
A: Üldine tähtaeg	Teate elektrooniline edastamine	Lepingu-dokumendid elektrooniliselt kättesaadavad	Elektrooniline edastamine pluss elektroonilised lepingu-dokumendid	Toime lõike 7 esimesele alalõikele	Toime lõike 7 teisele alalõikele
36	29	31	24	Puudub	Puudub
B: Miinimum - tähtaeg	Teate elektrooniline edastamine	Lepingu-dokumendid elektrooniliselt kättesaadavad	Elektrooniline edastamine pluss elektroonilised lepingu-dokumendid	Toime lõike 7 esimesele alalõikele	Toime lõike 7 teisele alalõikele
22	15	17	10	10-päevane tähtaeg pikendatakse 15 päevani	17-päevane tähtaeg pikendatakse 22 päevani

Piiratud ja läbirääkimistega menetlus

<i>Osalemistaotluste vastuvõtmise tähtaeg:</i>					
Üldine tähtaeg	Teate elektrooniline edastamine	Lepingu-dokumendid elektrooniliselt kättesaadavad	Elektrooniline edastamine pluss elektroonilised lepingu-dokumendid	Toime lõike 8 esimesele alalõikele	Toime lõike 8 teisele alalõikele
37	30	Ei rakendata	Ei rakendata	Puudub	Ei rakendata
Miinimum - tähtaeg	Teate elektrooniline edastamine	Lepingu-dokumendid elektrooniliselt kättesaadavad	Elektrooniline edastamine pluss elektroonilised lepingu-dokumendid	Toime lõike 8 esimesele alalõikele	Toime lõike 8 teisele alalõikele
22	15	Ei rakendata	Ei rakendata	Puudub	Ei rakendata
Miinimum - tähtaeg	Teate elektrooniline edastamine	Lepingu-dokumendid elektrooniliselt kättesaadavad	Elektrooniline edastamine pluss elektroonilised lepingu-dokumendid	Toime lõike 8 esimesele alalõikele	Toime lõike 8 teisele alalõikele
15	8	Ei rakendata	Ei rakendata	8-päevane tähtaeg pikendatakse 15 päevani	Ei rakendata

▼B

<i>Tähtaeg pakkumiste vastuvõtmiseks</i>					
A: Üldine tähtaeg	Teate elektrooniline edastamine	Lepingu-dokumendid elektrooniliselt kättesaadavad	Elektrooniline edastamine pluss elektroonilised lepingu-dokumendid	Toime löike 8 esimesele alalõikele	Toime löike 8 teisele alalõikele
24	Ei rakendata	19	Ei rakendata	Ei rakendata	Puudub
B: Miinimum - tähtaeg	Teate elektrooniline edastamine	Lepingu-dokumendid elektrooniliselt kättesaadavad	Elektrooniline edastamine pluss elektroonilised lepingu-dokumendid	Toime löike 8 esimesele alalõikele	Toime löike 8 teisele alalõikele
10	Ei rakendata	5	Ei rakendata	Ei rakendata	5-päevane tähtaeg pikendatakse 10 päevani
C: Tähtaeg määratud kokkuleppel	Teate elektrooniline edastamine	Lepingu-dokumendid elektrooniliselt kättesaadavad	Elektrooniline edastamine pluss elektroonilised lepingu-dokumendid	Toime löike 8 esimesele alalõikele	Toime löike 8 teisele alalõikele
	Ei rakendata	Ei rakendata	Ei rakendata	Ei rakendata	Ei rakendata

▼B*XXIII LISA***ARTIKLI 59 LÕIKES 4 VIIDATUD RAHVUSVAHELISE TÖÖÕIGUSE SÄTTED**

- Konventsioon nr 87 – Ühinemisvabaduse ja organiseerumisõiguse kaitse konventsioon;
- Konventsioon nr 98 – Organiseerumisõiguse ja kollektiivse läbirääkimisõiguse kaitse konventsioon
- Konventsioon nr 29 – Sunniviisilise või kohustusliku töö konventsioon;
- Konventsioon nr 105 – Sunniviisilise töö kaotamise konventsioon;
- Konventsioon 138 – Vanuse alampiiri konventsioon;
- Konventsioon 111 – Diskrimineerimisevastane (tööhõives ja töökohtadel) konventsioon;
- Konventsioon nr 100 – Võrdväärse töö eest mees- ja naistöötajate võrdse tasustamise konventsioon;
- Konventsioon nr 182 – Lapsele sobimatu töö ja muu talle sobimatu tegevuse viivitamatu keelustamise konventsioon.

*XXIV LISA***PAKKUMISTE, OSALEMISTAOTLUSTE,
KVALIFIKATSIOONITAOTLUSTE JA KONKURSSIDEL PLAANIDE
NING PROJEKTIDE ELEKTROONILISEKS VASTUVÕTMISEKS
MÕELDUD SEADMETELE ESITATAVAD NÕUDED**

Pakkumiste, osalemistaotluste, kvalifikatsioonitaotluste ja konkurssidel plaanide ning projektide elektrooniliseks vastuvõtmiseks mõeldud seadmed tagavad tehniliste vahendite ja sobivate menetlusviiside rakendamisel vähemalt järgmist:

- a) pakkumiste, osalemistaotluste ja kvalifikatsioonitaotluste ning plaanide ja projektide edastamisega seotud elektroonilised allkirjad vastavad direktiivi 1999/93/EÜ⁽¹⁾ alusel vastu võetud riiklikele õigusnormidele;
- b) pakkumiste, osalemistaotluste ja kvalifikatsioonitaotluste saamise ning plaanide ja projektide esitamise aega on võimalik täpselt kindlaks määrata;
- c) on võimalik mõistlikult tagada, et enne kehtestatud tähtaja möödumist ei ole kellelgi juurdepääsu andmetele, mis on neid nõudeid täites edastatud;
- d) kui sellist juurdepääsukeeldu on rikutud, siis on võimalik mõistlikult tagada, et see rikkumine on selgesti tuvastatav;
- e) ainult volitatud isikud saavad kehtestada või muuta saadud andmete avamise kuupäevi;
- f) kvalifitseerimismenetluse, lepingu sõlmimise menetluse või konkursi eri staadiumide jooksul on kõigile andmetele või osale neist võimalik juurde pääseda ainult volitatud isikute üheaegse tegutsemisega;
- g) volitatud isikute üheaegne tegutsemine võimaldab juurdepääsu üleantud andmetele alles pärast kehtestatud kuupäeva;
- h) neid nõudeid täites on saadud ja avatud andmetele võimalik juurde pääseda ainult isikuil, keda on volitatud nendega tutvuma.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 1999/93/EÜ elektroonilisi allkirju käsitleva ühenduse raamistiku kohta (EÜT L 13, 19.1.2000, lk 12).

▼B*XXV LISA***ÜLEVÕTMIS- JA KOHALDAMISTÄHTAJAD**

Direktiiv	Ülevõtmistähtajad	Kohaldamistähtajad
93/38/EMÜ(EÜT L 199, 9.8.1993, lk 84)	1.7.1994	Hispaanias: 1.1.1997; Kreekas ja Portugalis: 1.1.1998
98/4/EÜ (EÜT L 101, 1.4.1998, lk 1)	16.2.1999	Kreekas ja Portugalis: 16.2.2000

XXVI LISA

VASTAVUSTABEL (1)

Käesolev direktiiv	Direktiiv 93/38/EMÜ	
Artikkel 1 lõige 1	Artikkel 1 lõike 1 esimene lause	
Artikkel 1 lõige 2 punkt a	Artikkel 1 lõige 4 esimene lause	kohandatud
Artikkel 1 lõige 2 punkt b esimene lause	Artikkel 1 lõige 4 punkt b esimene lause	muudetud
Artikkel 1 lõige 2 punkt b teine lause	Artikkel 14 lõige 10 teine lause	kohandatud
Artikkel 1 lõige 2 punkt c esimene lõik	Artikkel 1 lõige 4 punkt	akohandatud
Artikkel 1 lõige 2 punkt c teine lõik		uus
Artikkel 1 lõige 2 punkt d esimene lõik	Artikkel 1 lõige 4 punkt c esimene osa	kohandatud
Artikkel 1 lõige 2 punkt d teine lõik	Artikkel 1 lõige 4 teine lõikk	ohandatud
Artikkel 1 lõige 2 punkt d kolmas lõik		uus
Artikkel 1 lõige 3 punkt a		uus
Artikkel 1 lõige 3 punkt b		uus
Artikkel 1 lõige 4	Artikkel 1 lõige 5	kohandatud
Artikkel 1 lõige 5		uus
Artikkel 1 lõige 6		uus
Artikkel 1 lõige 7 esimene lõik	Artikkel 1 lõige 6 lõpp	muudetud
Artikkel 1 lõige 7 teine lõik		uus
Artikkel 1 lõige 7 kolmas lõik	Artikkel 1 lõige 6 esimene lause	kohandatud
Artikkel 1 lõige 8		uus
Artikkel 1 lõige 9 punkt d a–c	Artikkel 1 lõige 7	kohandatud
Artikkel 1 lõige 9 punkt d	Artikkel 1 lõige 16	kohandatud
Artikkel 1 lõige 10		uus
Artikkel 1 lõige 11		uus
Artikkel 1 lõige 12		uus
	Artikkel 1 lõiged 14 ja 15	välja jäetud
Artikkel 2 lõige 1 punkt a	Artikkel 1 lõige 1	
Artikkel 2 lõige 1 punkt b	Artikkel 1 lõige 2	

(1) "Kohandatud" näitab, et sõnastust on muudetud, kuid tühistatud direktiivi teksti mõtet ei ole muudetud. Tühistatud direktiivi sätete mõtte muutmist märgib sõna "muudetud".

▼B

Käesolev direktiiv	Direktiiv 93/38/EMÜ	
Artikkel 2 lõige 2	Artikkel 2 lõige 1	kohandatud
Artikkel 2 lõige 3	Artikkel 2 lõige 3	muudetud
Artikkel 3 lõige 1	Artikkel 2 lõige 2 punkt a alapunkt iii	kohandatud
Artikkel 3 lõige 2	Artikkel 2 lõige 5 punkt b	kohandatud
Artikkel 3 lõige 3	Artikkel 2 lõige 2 punkt a alapunkt ii	kohandatud
Artikkel 3 lõige 4	Artikkel 2 lõige 5 punkt a	kohandatud
Artikkel 4 lõige 1	Artikkel 2 lõige 2 punkt a alapunkt i	kohandatud
Artikkel 4 lõige 2	Artikkel 6 lõige 2	kohandatud
Artikkel 4 lõige 3	Artikkel 2 lõige 5 punkt a	kohandatud
Artikkel 5 lõige 1	Artikkel 2 lõige 2 punkt c	muudetud
Artikkel 5 lõige 2	Artikkel 2 lõige 4	muudetud
Artikkel 6		uus
Artikkel 7	Artikkel 2 lõige 2 punkt b	
	Artikkel 2 lõige 2 punkt d	välja jäetud
Artikkel 8	Artikkel 2 lõige 6	muudetud
Artikkel 9		uus
Artikkel 10	Artikkel 4 lõige 2	muudetud
Artikkel 11 lõige 1 esimene lõik	Artikkel 33 lõige 2	
Artikkel 11 lõige 1 teine lõik	Artikkel 33 lõige 3	muudetud
Artikkel 11 lõige 2	Artikkel 33 lõige 1	muudetud
Artikkel 12	Artikkel 42a	
Artikkel 13 lõige 1	Artikkel 4 lõige 3	
Artikkel 13 lõige 2	Artikkel 4 lõige 4	muudetud
Artikkel 14	Artikkel 5	
Artikkel 15		uus
Artikkel 16	Artikkel 14 lõige 1	muudetud
Artikkel 17 lõige 1	Artikkel 14 lõiged 2 ja 6	muudetud
Artikkel 17 lõige 2	Artikkel 14 lõige 13	kohandatud
Artikkel 17 lõige 3	Artikkel 14 lõige 9	muudetud
Artikkel 17 lõige 4	Artikkel 14 lõige 11	kohandatud
Artikkel 17 lõige 5	Artikkel 14 lõige 12	kohandatud

▼B

Käesolev direktiiv	Direktiiv 93/38/EMÜ	
Artikkel 17 lõige 6 punkt a esimene lõik	Artikkel 14 lõige 10 kolmas lause	muudetud
Artikkel 17 lõige 6 punkt a teine lõik	Artikkel 14 lõige 10 teine lõik teine lause	kohandatud
Artikkel 17 lõige 6 punkt a kolmas lõik	Artikkel 14 lõige 10 teine lõik kolmas lause	muudetud
Artikkel 17 lõige 6 punkt b esimene lõik	Artikkel 14 lõige 10 teine lõik esimene lause	muudetud
Artikkel 17 lõige 6 punkt b teine lõik	Artikkel 14 lõige 10 teise lõik teine lause	kohandatud
Artikkel 17 lõige 6 punkt b kolmas lõik		uus
Artikkel 17 lõige 7	Artikkel 14 lõige 7	muudetud
Artikkel 17 lõige 8	Artikkel 14 lõige 8	
Artikkel 17 lõige 9	Artikkel 14 lõige 4	muudetud
Artikkel 17 lõige 10	Artikkel 14 lõige 3	muudetud
Artikkel 17 lõige 11	Artikkel 14 lõige 5	
Artikkel 18		uus
Artikkel 19	Artikkel 7	
Artikkel 20	Artikkel 6 lõiked 1 ja 3	kohandatud
Artikkel 21	Artikkel 10	
Artikkel 22 punkt a	Artikkel 12, 1	muudetud
Artikkel 22 punkt b	Artikkel 12, 2	
Artikkel 22 punkt c	Artikkel 12, 3	
Artikkel 23 lõige 1	Artikkel 1 lõige 3	
Artikkel 23 lõige 2	Artikkel 13 lõige 1 esimene lõik, punktd a ja b	muudetud
Artikkel 23 lõige 3 esimene lõik punkt a	Artikkel 13 lõige 1 esimene lõik, lõpp	muudetud
Artikkel 23 esimene lõik, punktd b ja c		uus
Artikkel 23 lõige 3 teine lõik		uus
Artikkel 23 lõige 3 kolmas lõik	Artikkel 13 lõige 1 teine lõik	muudetud
Artikkel 23 lõige 4 punkt a	Artikkel 13 lõige 1 esimene lõik, punkt b	muudetud
Artikkel 23 lõige 4 punkt b		uus
Artikkel 23 lõige 4, lõpp		uus
Artikkel 23 lõige 5	Artikkel 13 lõige 2	muudetud
Artikkel 24 punkt a	Artikkel 1 lõige 4 punkt c alapunkt i	
Artikkel 24 punkt b	Artikkel 1 lõige 4 punkt c alapunkt iii	

▼B

Käesolev direktiiv	Direktiiv 93/38/EMÜ	
Artikkel 24 punkt c	Artikkel 1 lõige 4 punkt c alapunkt iv	muudetud
Artikkel 24 punkt d	Artikkel 1 lõige 4 punkt c alapunkt v	
Artikkel 24 punkt e	Artikkel 1 lõige 4 punkt c alapunkt vi	
	Artikkel 1 lõige 4 punkt c alapunkt ii ja XVI A lisa allmärkus 2	välja jäetud
Artikkel 25	Artikkel 11	muudetud
Artikkel 26 punkt a	Artikkel 9 lõige 1 punkt a	kohandatud
Artikkel 26 punkt b	Artikkel 9 lõige 1 punkt b	kohandatud
	Artikkel 9 lõige 2	välja jäetud
	Artikkel 3 lõige 1	välja jäetud
Artikkel 27	Artikkel 3 lõige 2	muudetud
	Artikkel 3 lõiged 3–5	välja jäetud
Artikkel 28		uus
Artikkel 29		uus
Artikkel 30		uus
	Artikkel 8	välja jäetud
Artikkel 31	Artikkel 15	kohandatud
Artikkel 32	Artikkel 16	
Artikkel 33	Artikkel 17	
Artikkel 34	Artikkel 18 ja Artikkel 34 lõige 4	muudetud
Artikkel 35	Artikkel 19	kohandatud
Artikkel 36 lõige 1	Artikkel 34 lõige 3	muudetud
Artikkel 36 lõige 2		uus
Artikkel 37	Artikkel 27	muudetud
Artikkel 38		uus
Artikkel 39 lõige 1	Artikkel 29 lõige 1	muudetud
Artikkel 39 lõige 2	Artikkel 29 lõige 2	
Artikkel 40 lõige 1	Artikkel 4 lõige 1	
Artikkel 40 lõiged 2 ja 3	Artikkel 20 lõiged 1 ja 2	
Artikkel 41 lõige 1 esimene lõik	Artikkel 22 lõige 1	muudetud

▼B

Käesolev direktiiv	Direktiiv 93/38/EMÜ	
Artikkel 41 lõige 1 teine kuni kuues lõik		uus
Artikkel 41 lõige 2	Artikkel 22 lõige 4	
Artikkel 41 lõige 3	Artikkel 30 lõige 9	kohandatud
Artikkel 42 lõige 1	Artikkel 21 lõige 1	
Artikkel 42 lõige 2		uus
Artikkel 42 lõige 2 punktd a ja b	Artikkel 21 lõige 2 punktd a ja b	kohandatud
Artikkel 42 lõige 2 punkt c esimene lause	Artikkel 22 lõige 3 esimene lause	
Artikkel 42 lõige 2 punkt c teine lause	Artikkel 22 lõige 3 teine lause	
Artikkel 43 lõige 1	Artikkel 24 lõige 1	muudetud
Artikkel 43 lõige 2	Artikkel 24 lõige 2	kohandatud
Artikkel 43 lõige 3	Artikkel 24 lõige 3 esimene kuni kolmas lause	kohandatud
Artikkel 43 lõige 4	Artikkel 24 lõige 3 neljas lause	kohandatud
Artikkel 43 lõige 5	Artikkel 24 lõige 4	kohandatud
Artikkel 44 lõige 1		uus
Artikkel 44 lõige 2		uus
Artikkel 44 lõige 3 esimene lõik		uus
Artikkel 44 lõige 3 teise lõik esimene lause	Artikkel 25 lõige 3 esimene lause	muudetud
Artikkel 44 lõige 3 teise lõik teine lause	Artikkel 25 lõige 3 teine lause	kohandatud
Artikkel 44 lõige 4 esimene lõik	Artikkel 25 lõige 2	muudetud
Artikkel 44 lõige 4 teine lõik	Artikkel 25 lõige 4	
Artikkel 44 lõige 5	Artikkel 25 lõige 5	muudetud
Artikkel 44 lõige 6	Artikkel 25 lõige 1	
Artikkel 44 lõige 7		uus
Artikkel 44 lõige 8		uus
	Artikkel 25 lõige 3 kolmas lause	välja jäetud
Artikkel 45 lõige 1		uus
Artikkel 45 lõige 2	Artikkel 26 lõige 1 esimene lõik esimene lause	
Artikkel 45 lõige 3	Artikkel 26 lõige 2	kohandatud
Artikkel 45 lõige 4	Artikkel 26 lõige 1 teine ja kolmas lause	kohandatud

▼B

Käesolev direktiiv	Direktiiv 93/38/EMÜ	
Artikkel 45 lõiged 5–8		uus
Artikkel 45 lõige 9	Artikkel 28 lõige 3	muudetud
Artikkel 45 lõige 10		uus
Artikkel 46 lõige 1	Artikkel 28 lõige 1	muudetud
Artikkel 46 lõige 2	Artikkel 28 lõige 2	muudetud
Artikkel 47 lõige 1 esimene lause	Artikkel 28 lõige 4 esimene lause	
Artikkel 47 lõige 1 teine lause esimene taane		uus
Artikkel 47 lõige 1 teine lause teine taane	Artikkel 28 lõige 4 teine lause	muudetud
Artikkel 47 lõige 2		uus
Artikkel 47 lõige 3	Artikkel 28 lõige 2	muudetud
Artikkel 47 lõige 4 punktd a–d	Artikkel 28 lõige 4 punktd a–d ja f	kohandatud
	Artikkel 28 lõige 4 punkt f	välja jäetud
Artikkel 47 lõige 4 punkt e	Artikkel 28 lõige 4 punkt e	muudetud
Artikkel 47 lõige 4 punkt f		uus
Artikkel 47 lõige 5 punktd a–h	Artikkel 21 lõige 2 punkt c	kohandatud
Artikkel 47 lõige 3 punkt i		uus
Artikkel 48 lõige 1	Artikkel 28 lõige 6 esimene ja teine lause ja esimene taane	muudetud
Artikkel 48 lõige 2		uus
Artikkel 48 lõige 3	Artikkel 28 lõige 6 teine ja neljas taane	muudetud
Artikkel 48 lõige 4		uus
Artikkel 48 lõige 5		uus
Artikkel 48 lõige 6	Artikkel 28 lõige 5	muudetud
Artikkel 49 lõige 1	Artikkel 41 lõige 3	muudetud
Artikkel 49 lõige 2 esimene lõik	Artikkel 41 lõige 4 esimene lõik	muudetud
Artikkel 49 lõige 2 teine lõik	Artikkel 41 lõige 2 teine lõik	kohandatud
Artikkel 49 lõige 3	Artikkel 30 lõige 4	
Artikkel 49 lõige 4	Artikkel 30 lõige 6	muudetud
Artikkel 49 lõige 5	Artikkel 30 lõige 8	muudetud
Artikkel 50 lõige 1	Artikkel 41 lõige 1	muudetud
Artikkel 50 lõige 2	Artikkel 41 lõige 2	
Artikkel 51		uus
Artikkel 52 lõige 1	Artikkel 30 lõige 5	muudetud

▼B

Käesolev direktiiv	Direktiiv 93/38/EMÜ	
Artikkel 52 lõige 2	Artikkel 32	muudetud
Artikkel 52 lõige 3		uus
Artikkel 53 lõige 1	Artikkel 30 lõige 1	
Artikkel 53 lõige 2	Artikkel 30 lõige 2	muudetud
Artikkel 53 lõige 3		uus
Artikkel 53 lõige 4		uus
Artikkel 53 lõige 5		uus
Artikkel 53 lõige 6	Artikkel 30 lõige 3	
Artikkel 53 lõige 7	Artikkel 30 lõige 7	
Artikkel 53 lõige 8		uus
Artikkel 53 lõige 9	Artikkel 21 lõige 3	
	Artikkel 21 lõige 5	välja jäetud
Artikkel 54 lõige 1		uus
Artikkel 54 lõige 2	Artikkel 31 lõige 1	
Artikkel 54 lõige 3	Artikkel 31 lõige 3	kohandatud
Artikkel 54 lõige 4 esimene lõik	Artikkel 31 lõige 2	kohandatud
Artikkel 54 lõige 4 teine lõik		uus
Artikkel 54 lõige 5		uus
Artikkel 54 lõige 6		
Artikkel 55 lõige 1	Artikkel 34 lõige 1	
Artikkel 55 lõige 2	Artikkel 34 lõige 2	muudetud
	Artikkel 35 lõiged 1 ja 2	välja jäetud
Artikkel 56		uus
Artikkel 57 lõiged 1 ja 2	Artikkel 34 lõige 5 esimene ja teine lõik	muudetud
Artikkel 57 lõige 3	Artikkel 34 lõige 5 kolmas lõik	muudetud
Artikkel 58 lõiged 1 ja 2	Artikkel 36 lõiged 1 ja 2	
Artikkel 58 lõige 3	Artikkel 36 lõiged 3 ja 4	kohandatud
Artikkel 58 lõiged 4 ja 5	Artikkel 36 lõiged 5 ja 6	
Artikkel 59 lõiged 1, 2, 3, 5 ja 6	Artikkel 37	kohandatud
Artikkel 59 lõige 4		uus
Artikkel 60 lõige 1	Artikkel 23 lõige 3	
Artikkel 60 lõige 2	Artikkel 23 lõige 4	
Artikkel 61 lõiged 1 ja 2	Artikkel 23 lõiged 1 ja 2	muudetud

▼B

Käesolev direktiiv	Direktiiv 93/38/EMÜ	
Artikkel 62 lõige 1	Artikkel 6 lõige 1, artikkel 12	muudetud
Artikkel 62 lõige 2		uus
Artikkel 63 lõige 1 esimene lõik	Artikkel 21 lõige 4	muudetud
Artikkel 63 lõige 1 teine lõik	Artikkel 24 lõige 1 ja lõige 2 teine lause	kohandatud
Artikkel 63 lõige 2	Artikkel 25	muudetud
Artikkel 64		uus
Artikkel 65 lõige 1	Artikkel 4 lõige 1	kohandatud
Artikkel 65 lõige 2	Artikkel 23 lõige 5	
Artikkel 65 lõige 3	Artikkel 23 lõige 6 esimene lõik	
Artikkel 66	Artikkel 23 lõige 6 teine lõik	muudetud
Artikkel 67	Artikkel 42	muudetud
	Artikkel 39	välja jäetud
Artikkel 68 lõige 1	Artikkel 40 lõige 5	muudetud
Artikkel 68 lõige 2		uus
Artikkel 68 lõige 3		uus
Artikkel 69 lõige 1 esimene lõik	Artikkel 14 lõige 15 esimene lause	muudetud
Artikkel 69 lõige 1 teine lõik	Artikkel 14 lõige 15 teine lause	muudetud
Artikkel 69 lõige 2 esimene lõik		uus
Artikkel 69 lõige 2 teine lõik	Artikkel 14 lõige 14 esimene ja teine lause	muudetud
Artikkel 69 lõige 3	Artikkel 14 lõige 14 kolmas lause ja lõige 15 kolmas lause	kohandatud
Artikkel 70 lõige 1 punkt a	Artikkel 40 lõige 1	muudetud
Artikkel 70 lõige 1 punkt b	Artikkel 40 lõige 2	kohandatud
Artikkel 70 lõige 1 punkt c	Artikkel 40 lõige 3	muudetud
Artikkel 70 lõige 1 punkt d	Artikkel 40 lõige 3	muudetud
Artikkel 70 lõige 1 punkt e		uus
Artikkel 70 lõige 1 punktd f, g ja h		uus
Artikkel 70 lõige 1 punkt i	Artikkel 40 lõige 2 ja Artikkel 42 lõige 2	kohandatud
Artikkel 70 lõige 1 punkt j	Artikkel 14 lõige 16	kohandatud
	Artikkel 40 lõige 4	välja jäetud
	Artikkel 43 ja artikkel 44	välja jäetud

▼B

Käesolev direktiiv	Direktiiv 93/38/EMÜ	
Artikkel 71		uus
Artikkel 72		uus
I lisa	III lisa	kohandatud
II lisa	II lisa	kohandatud
III lisa	I lisa	kohandatud
IV lisa	VI lisa	kohandatud
V lisa	VII lisa	kohandatud
VI lisa		uus
VII lisa	IV lisa	kohandatud
VIII lisa	V lisa	kohandatud
IX lisa	IX lisa	kohandatud
X lisa	VIII lisa	kohandatud
XI lisa		uus
XII lisa	XI lisa	kohandatud
XIII lisa, A–C	XII lisa	muudetud
XIII lisa, D		uus
XIV lisa	XIII lisa	muudetud
XV A lisa	XIV lisa	muudetud
XV B lisa		uus
XVI lisa	XV lisa	muudetud
XVII A lisa	XVI A lisa	muudetud
XVII B lisa	XVI B lisa	kohandatud
XVIII ja XIX lisa	XVII ja XVIII lisa	muudetud
XX lisa punkt 1 alapunkt a		uus
XX lisa punkt 1 alapunkt b	Artikkel 25 lõige 2	muudetud
XX lisa punkt 1 alapunkt c		uus
XX lisa punktd 2 ja 3		uus
XXI lisa punkt 1	Artikkel 1 lõige 8	muudetud
XXI lisa punkt 2 esimene lause	Artikkel 1 lõige 9	kohandatud
XXI lisa punkt 2 esimene taane		uus
XXI lisa punkt 2 teine taane	Artikkel 1 lõige 10	muudetud

▼B

Käesolev direktiiv	Direktiiv 93/38/EMÜ	
XXI lisa punkt 2 kolmas taane		uus
XXI lisa punkt 3	Artikkel 1 lõige 12	muudetud
XXI lisa punkt 4	Artikkel 1 lõige 11	
	Artikkel 1 lõige 13	välja jäetud
XXII lisa		uus
XXIII lisa		
XXIV lisa		uus
XXV lisa		uus
XXVI lisa		uus